

НАЦИОНАЛЕН ОСИГУРИТЕЛЕН ИНСТИТУТ

**ГОДИШЕН ОТЧЕТ
ЗА ДЕЙНОСТТА
НА НАЦИОНАЛНИЯ
ОСИГУРИТЕЛЕН ИНСТИТУТ
през 2015 г.**

София, 2016 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

ВЪВЕДЕНИЕ.....	6
МИСИЯ, ВИЗИЯ, ПРИНЦИПИ, ЦЕННОСТИ И СТРАТЕГИЧЕСКИ ЦЕЛИ	7
ОРГАНИ НА УПРАВЛЕНИЕ НА НОИ	8
АДМИНИСТРАТИВНА СТРУКТУРА НА НОИ ПРЕЗ 2015 г.....	10
ДЕЙНОСТИ НА СПЕЦИАЛИЗИРАНАТА АДМИНИСТРАЦИЯ	10
I. ПЕНСИОННО ОСИГУРЯВАНЕ.....	10
1. Методологически дейности по отпускане и изплащане на пенсии	10
2. Пенсионно обслужване в ТП на НОИ.....	13
II. ЕВРОПЕЙСКИ РЕГЛАМЕНТИ И МЕЖДУНАРОДНИ ДОГОВОРИ.....	14
1. Краткосрочни обезщетения по европейски регламенти и международни договори	14
2. Пенсионно осигуряване по европейски регламенти и международни договори	15
3. Дейност, свързана с обработване на искания за прехвърляне на пенсионни права от и към пенсионната схема на Европейската общност.....	15
4. Дейност, свързана с изплащане на пенсии по европейските регламенти и международните договори през 2015 г.....	15
5. Дейност, свързана с проекти на решения на Управителя на НОИ.....	16
6. Изготвени отговори на запитвания, получени чрез електронна поща и оказване на съдействие на СОЛВИТ.....	16
7. Методологическа дейност и участие в работни групи.....	16
III. ОСИГУРЯВАНЕ И КРАТКОСРОЧНИ ПЛАЩАНИЯ.....	17
1. Парични обезщетения.....	17
2. Методология на осигуряването	20
3. Медицинска експертиза.....	23
4. Профилактика и рехабилитация	28
5. Трудова злополука и професионална болест	29
IV. ОСИГУРИТЕЛЕН АРХИВ	32
1. Методология на осигурителния архив.....	32
2. Осигурителен архив в ТП на НОИ	33
3. Електронен осигурителен архив.....	36
V. ИНФОРМАЦИОННИ СИСТЕМИ	39
1. Функционални модули на ИССО	39
2. Информационната система на НОИ и “външният свят”	42
3. Електронни услуги на интернет страницата на НОИ.....	43
4. Техническо и комуникационно осигуряване	46
VI. АНАЛИЗ, ПЛАНИРАНЕ И ПРОГНОЗИРАНЕ	46
1. Планиране и отчитане бюджета на ДОО	46
2. Статистика и актюерски прогнози	48
3. Анализ на социалноосигурителната система	49
4. Целеполагане и управление на риска.....	50
5. Междуведомствени работни групи	50
ДЕЙНОСТИ НА ОБЩАТА АДМИНИСТРАЦИЯ	51
I. ПРАВНО ОБСЛУЖВАНЕ	51
1. Правно обслужване.....	51

2. Обществени поръчки	52
II. ФИНАНСОВО-СЧЕТОВОДНА ДЕЙНОСТ	54
III. ЧОВЕШКИ РЕСУРСИ И АДМИНИСТРАТИВНО-СТОПАНСКО ОБСЛУЖВАНЕ.....	58
1. Управление на човешките ресурси	58
2. Деловодно и административно обслужване.....	68
IV. ОБЩЕСТВЕНИ КОМУНИКАЦИИ.....	69
1. Контактен център.....	69
2. Връзки с обществеността	71
3. Интернет страница на НОИ	73
V. МЕЖДУНАРОДНА ДЕЙНОСТ И СЪТРУДНИЧЕСТВО	73
1. Двустранно сътрудничество (включително по двустранни международни договори и европейски регламенти в областта на социалната сигурност)	73
2. Сътрудничество с международни организации и участия в работни групи и комисии на ЕС.....	75
3. Проекти с международно финансиране.....	76
ДРУГИ ДЕЙНОСТИ.....	77
I. СИГУРНОСТ	77
1. Регистратура за класифицирана информация.	77
2. Секретна картотека в регистратурата за класифицирана информация.	77
3. Специален регистър.	77
4. Управление при кризи и отбранително-мобилизационна подготовка.	78
II. ФИНАНСОВ КОНТРОЛ	78
III. ВЪТРЕШЕН ОДИТ.....	79
IV. ИНСПЕКТОРАТ	80
ДЕЙНОСТИ НА НОИ ПРЕЗ 2015 г. НАКРАТКО В ЧИСЛА	82
ПРИЛОЖЕНИЯ.....	83
1. Обща организационна схема на НОИ.....	84
2. Административна структура на НОИ.....	85
3. Административна структура на ТП на НОИ.....	86
4. Административна структура на ТП на НОИ – София-град.....	87

СЪКРАЩЕНИЯ И АКРОНИМИ

АИС	Административна информационна система
АССГ	Административен съд София-град
ВКС	Висш касационен съд
ГВРС	Гарантирани вземания на работниците и служителите
ГПК	Гражданско-процесуален кодекс
ДБ	Държавен бюджет
ДКСИ	Държавна комисия по сигурността на информацията
ДОО	Държавно обществено осигуряване
ДОПК	Данъчно-осигурителен и процесуален кодекс
ЕАД	Еднолично акционерно дружество
ЕБК	Единна бюджетна класификация
ЕГН	Единен граждански номер
ЕИБ	Европейска инвестиционна банка
ЕИК	Единен идентификационен код
ЕИП	Европейско икономическо пространство
ЕК	Европейска комисия
ЕООД	Еднолично дружество с ограничена отговорност
ЕР	Експертно решение
ЕРБЛРО	Електронен регистър на болничните листове и решенията по обжалването им
ЕРТЗ	Експертиза на работоспособността и трудова злополука
ЕС	Европейски съюз
ЕЦБ	Европейска централна банка
ЗБДОО	Закон за бюджета на държавното обществено осигуряване
ЗБУТ	Закон за безопасни условия на труд
ЗГВРСНР	Закон за гарантирани вземания на работниците и служителите при несъстоятелност на работодателя
ЗИДКСО	Закон за изменение и допълнение на Кодекса за социално осигуряване
ЗОП	Закон за обществените поръчки
ИА“ГИТ”	Изпълнителна агенция “Главна инспекция по труда”
ИДОСД	Издаване на документи за осигурителен стаж и доход
ИКО	Идентификационен код на осигурителя
ИС	Информационна система
ИСЕОДД	Интегрирана система за електронен обмен на документи и данни
ИСМБП	Информационни системи и моделиране на бизнес процеси
ИССО	Информационна система на социалното осигуряване
КБДОО	Консолидиран бюджет на Държавното обществено осигуряване
КЕП	Квалифициран електронен подпис
КЗД	Комисия за защита от дискриминация
КЗЛД	Комисия за защита на личните данни
КПК	Краткосрочни плащания и контрол
КРД	Контролно-ревизионна дейност
КСО	Кодекс за социално осигуряване
КЦ	Контактен център
ЛКК	Лекарска консултативна комисия
МАСО	Международна асоциация за социално осигуряване
МК	Медицински комисии
МО	Министерство на отбраната
МОСВ	Министерство на околната среда и водите
МОТ	Международна организация на труда

МС	Министерски съвет
МТСП	Министерство на труда и социалната политика
НАП	Национална агенция по приходите
НЕЛК	Национална експертна лекарска комисия
НКПД	Национална класификация на професиите и длъжностите
НМЕ	Наредба за медицинската експертиза
НОИ	Национален осигурителен институт
НПДЗ	Национален план за действие по заетостта
НПОПДОО	Наредба за паричните обезщетения и помощи от ДОО
НПОС	Наредба за пенсиите и осигурителния стаж
НСОИП	Национална система за отпускане и изплащане на пенсиите
НСИ	Национален статистически институт
ОА	Осигурителен архив
ООА	Обединен осигурителен архив
ООД	Дружество с ограничена отговорност
ООН	Организация на обединените нации
ОПАК	Оперативна програма “Административен капацитет”
ПЗР	Преходни и заключителни разпоредби
ПЗР на ЗТР	Преходни и заключителни разпоредби на Закона за търговския регистър
ПИК	Персонален идентификационен код
ПМС	Постановление на Министерския съвет
ПОБ	Парични обезщетения за безработица
ПОБГВ	Парични обезщетения за безработица и гарантирани вземания
ПОВН	Парични обезщетения за временна неработоспособност
ПОПДОО	Парични обезщетения и помощи от ДОО
ПРО-ЕАД	“Профилактика, рехабилитация и отдих” – еднолично акционерно дружество
РБ	Република България
РМ	Република Македония
РОЛ	Регистър на осигурените лица
СД на ДАНС	Специализирана дирекция на ДАНС
СЕД	Структуриран електронен документ
СУСИ	Система за управление сигурността на информацията
СУ на ЗБР	Система за управление на здравето и безопасността при работа
ТЕЛК	Териториална експертна лекарска комисия
ТЗПБ	Трудова злополука и професионална болест
ТНР	Трайно намалена работоспособност
ТПК	Трудово-производствена кооперация
ТП на НОИ	Териториално поделение на Националния осигурителен институт
УК и ОМП	Управление при кризи и отбранително-мобилизационна подготовка
УП	Удостоверение за пенсиониране
УПФ	Универсален пенсионен фонд
УчПФ	Учителски пенсионен фонд
ФУТ	Фонд условия на труд
ЦЕО	Център за електронна обработка
ЦУ на НОИ	Централно управление на Националния осигурителен институт
ЧРАСО	Човешки ресурси и административно-стопанско обслужване
ЧРПОАСД	Човешки ресурси, правно обслужване и административно-стопанска дейност

ВЪВЕДЕНИЕ

Националният осигурителен институт (НОИ) е специализиран публичен орган, който по силата на изрична законова делегация управлява държавното обществено осигуряване (ДОО) в Република България. В изпълнение на мисията и стратегическите си цели институтът организира и изпълнява функциите си, като се стреми към затвърждаване на образа на НОИ като надеждна и модерна осигурителна институция, която е в състояние да отговори на растящите потребности от качествени социалноосигурителни услуги за гражданите и бизнеса, чрез използването на съвременни информационни и комуникационни технологии и компетентни служители. Динамичните промени в нормативната уредба и работните процеси, и свързаните с тях отговорности поставиха значителни предизвикателства пред човешкия ресурс през годината. С нужния професионализъм и отзивчивост служителите ежедневно доказват, че НОИ е институция, ползваща се с високо обществено доверие и функционираща в услуга на обществото.

Внедряването на интегрирана система за електронен обмен на документи и данни за изплащане на паричните обезщетения от държавното обществено осигуряване, беше един от основните приоритети в работата на института през 2015 г. Успешно е изградена информационна и технологична платформа за обезпечаване електронния обмен на данни и документи за изплащането на паричните обезщетения от държавното обществено осигуряване между НОИ и осигурителите и самоосигуряващите се лица. С внедряването на интегрираната система НОИ започна практическата реализация на втория етап от пълната електронизация на обмена на данни между участниците в процеса – подаване на данни и документи за изплащане на обезщетения от осигурителите и самоосигуряващите се лица, който стартира от 1 януари 2016 г.

Основен акцент в обслужването на клиентите на НОИ е разширяването на обхвата и усъвършенстването на предоставяните услуги по електронен път и провеждане на информационни кампании за популяризиране на електронните услуги на НОИ, което води до значително увеличение на използването им. Разработени и внедрени през 2015 г. са седем нови електронни административни услуги.

Развитието и обогатяването на интернет страницата на НОИ като основен канал за разпространение на публичната информация продължи и през 2015 г. Сайтът е ориентиран към потребителите и предоставя лесен достъп до широк спектър от информация, свързана с дейността на институцията. Създадените 5 нови рубрики разширяват обхвата на тематичните области, представляващи интерес за потребителите.

Успоредно с развитието на електронните услуги и подобряването на тяхното качество и бързина, НОИ се стреми към постигане на интегритет на информационна си система с други национални и европейски институции. През 2015 г. Националният осигурителен институт и Националната агенция за приходите подписаха споразумение за взаимодействие при осигуряването на достъп до електронни услуги. Регламентира се редът и начинът за електронна свързаност, което ще даде възможност за осъществяване на интеграцията на ПИК-кодовете на двете институции. По този начин осигурените лица, които имат персонален идентификационен код (ПИК), издаден от НАП, ще имат достъп до справочни услуги от информационната система на НОИ.

От 2015 г. потребителите могат да отправят своите запитвания към институцията на единен телефонен номер. Въвеждането му позволи да се разшири достъпът на клиентите от цялата страна до Контактния център, както и да се подобри качеството и ефективността на тяхното обслужване. Въпреки възможностите, които дават интернет и електронните услуги, част от клиентите предпочитат прекия контакт със служителите на НОИ и своевременно отговор на търсената от тях информация. Основен акцент в дейността на Контактния център е утвърждаване на общественото доверие в институцията и повишаване на социално-осигурителната култура на клиентите, чрез предоставяне на изчерпателна информация за настъпилите законодателни промени, предлаганите административни услуги, използваните формуляри и указания за попълването им.

Годишният отчет за дейността на НОИ през 2015 г. е приет с Протокол на Надзорния съвет на НОИ № 4 от 13.04.2016 г., Решение № 2.1.

МИСИЯ

Предоставяне на качествени социалноосигурителни услуги чрез използването на съвременни технологии и мотивирани служители, при законосъобразно и прозрачно управление на публичния ресурс на държавното обществено осигуряване.

ВИЗИЯ

Иновативна социалноосигурителна институция, ползваща се с високо обществено доверие и функционираща в услуга на обществото.

ПРИНЦИПИ

- законност, равнопоставеност, обективност
- прозрачност, отговорност, отчетност, контрол
- ефективност, ефикасност, достъпност, сигурност

ЦЕННОСТИ

- професионализъм и компетентност
- етичност, коректност и отзивчивост
- толерантност и екипност в работата
- информираност и комуникативност
- мотивираност, лоялност и надеждност
- креативност и иновативност

СТРАТЕГИЧЕСКИ ЦЕЛИ НА НАЦИОНАЛНИЯ ОСИГУРИТЕЛЕН ИНСТИТУТ 2015-2017 г.

- ЦЕЛ 1:** Повишаване на удовлетвореността на ползвателите на услугите, предоставяни от НОИ.
- ЦЕЛ 2:** Развитие на институционалния капацитет и утвърждаване на принципите на добро управление.
- ЦЕЛ 3:** Засилване на превенцията и на последващия контрол за недопускане на неправомерни осигурителни плащания.
- ЦЕЛ 4:** Утвърждаване на общественото доверие към НОИ като коректен национален и международен партньор.

* * *

ОРГАНИ НА УПРАВЛЕНИЕ НА НОИ

Органите на управление на Националния осигурителен институт, определени в Кодекса за социално осигуряване, са надзорен съвет, управител и подуправител. Техните функции и правомощия са разписани в глава трета на КСО. В своята дейност управителят се подпомага от съвет на управителя и регионален консултативен съвет.

Надзорен съвет

Надзорният съвет (НС) се състои от по един представител на всяка от представителните организации на работниците и служителите и на работодателите, признати съгласно Кодекса на труда, и равен на тях брой представители, определени от Министерския съвет. Като член в Надзорния съвет на НОИ от квотата на Министерския съвет участва задължително изпълнителният директор на Националната агенция за приходите. Мандатът на НС на НОИ е четиригодишен. Членовете му избират на ротационен принцип председател и двама заместник-председатели от състава си. Общият брой на представителите на представителните организации е 12:

Изпълнителна власт

- Министерство на труда и социалната политика (2)
- Министерство на финансите (1)
- Министерство на здравеопазването (1)
- Министерство на икономиката, енергетиката и туризма (1)
- Национална агенция за приходите (1)

Синдикални организации

- Конфедерация на труда “Подкрепа” (1)
- Конфедерация на независимите синдикати в България (1)

Работодателски съюзи

- Българска стопанска камара (1)
- Асоциация на индустриалния капитал в България (1)
- Българска търговско-промишлена палата (1)
- Конфедерацията на работодателите и индустриалците в България (КРИБ) “Гласът на българския бизнес” (1)

Надзорният съвет се свиква на заседания от председателя или по искане на една трета от членовете му. В тях със съвещателен глас участва и Управителят на Националния осигурителен институт. За редовни се смятат заседанията, на които са присъствали най-малко половината от членовете му. Решения се взимат, ако за тях са гласували повече от половината от общия брой на членовете на Надзорния съвет.

През 2015 г. са проведени общо 13 заседания, на които са взети 63 решения. Те са с 6 повече в сравнение с 2014 г., когато са взети общо 57 решения. Най-много са решенията за утвърждаване на проекти на нормативни актове по ДОО преди внасянето им за приемане от съответните държавни органи. През 2015 г. са разгледани и утвърдени:

- Отчет за изпълнение на бюджета на ДОО за 2014 г. и отчет за изпълнение на извън бюджетната сметка на Учителския пенсионен фонд за 2014 г.;
- Утвърдени са проекти на постановления на МС за изменения на подзаконовите нормативни актове за прилагане на Кодекса за социално осигуряване – общо 12 бр.;
- Годишен отчет за дейността на НОИ през 2014 г.

Останалите решения на Надзорния съвет имат следния предмет на обсъждане:

- Информация за изпълнението на Консолидирания бюджет на ДОО към м. март 2015 г. и м. септември 2015 г. (по предварителен отчет);
- Избор на изпълнители на дейността по профилактика и рехабилитация;

- Взето е 1 решение свързано с разсрочване на вземания за задължителни осигурителни вноски към фондовете на ДОО;
- 5 от решенията на НС са свързани с вземането на решения за придобиване и разпореждане с имущество на НОИ над размера, определен от Правилника за организацията и дейността на НОИ;
- С 1 решение са утвърдени изменения и допълнения на Правилника за организацията и дейността на НОИ;
- 2 решения за избор на ротационен принцип на председател на НС от квотата на държавата и зам. председатели на НС на НОИ.

В качеството си на едноличен собственик на капитала на “Профилактика, рехабилитация и отдих” ЕАД, Надзорният съвет на НОИ е провел 4 заседания на които са взети 18 решения свързани с дейността на дружеството, отнасящи се до следното:

- Одобрен е Годишния финансов отчет и Отчета за управлението за 2014 г.;
- Приет е одиторския доклад за 2014 г.;
- Избран е регистриран одитор, който да завери отчета на дружеството за 2015 г.;
- Освобождаване на членове на Съвета на директорите на ПРО ЕАД и избор на нови членове;
- Дадено съгласие за осъществяване на продажби на 9 обекта, собственост на “ПРО” ЕАД.

Регионален консултативен съвет

Регионалният консултативен съвет се състои от управителя, подуправителя, главния секретар, ръководителя на ТП София-град и осем ръководители на ТП на НОИ. Представителите на териториалните управления са с мандат от една година и се редуват по ред, определен от управителя.

Съветът се свиква на заседания от управителя, който е и негов председател. Заседанията се провеждат най-малко веднъж на всеки шест месеца. Решенията му се вземат с обикновено мнозинство. През 2015 г. са проведени 3 заседания на регионалния консултативен съвет.

Регионалният консултативен съвет: подпомага дейността на управителя в провеждане на регионалната политика и административното управление; анализира дейността на териториалните поделения и предлага решения за нейното усъвършенстване; обсъжда предложения за усъвършенстване дейността на териториалните поделения и подобряване на връзките между тях и централно управление.

Съвет на управителя

Дейността на управителя се подпомага от Съвет на управителя, който се състои от управителя, подуправителя, главния секретар и ръководителите на функционалните направления на НОИ. Управителят свиква и ръководи заседанията на Съвета на управителя. Заседанията са редовни, ако присъстват две трети от членовете, а решенията се вземат с обикновено мнозинство. Съветът на управителя предлага на Управителя проекти на решения, свързани с неговите правомощия по КСО.

През 2015 г. Съветът на управителя е провел 4 заседания, на които са взети 22 решения. Съветът на управителя е изслушал и приел за сведение и доклади от международни работни семинари и срещи по различни теми.

АДМИНИСТРАТИВНА СТРУКТУРА НА НОИ ПРЕЗ 2015 г.

Националният осигурителен институт осъществява своята дейност чрез Централно управление и 28 териториални поделения (*Приложение № 1*). Това групиране е обусловено от спецификата на неговата дейност, изискваща структуриране, което от една страна да гарантира централизирано изпълнение на основните функции по отношение на планирането, контрола и управлението, както и осигуряване на ресурсите (човешки, финансови, материално-технически), а от друга страна – да ситуира звената, предоставящи услуги по-близо до техните ползватели.

Според функциите, които изпълняват, звената в Централно управление са организирани в шест дирекции на специализираната администрация, четири дирекции на общата администрация и инспекторат, финансови контролери по ЗФУКПС, дирекция “Вътрешен одит”, дирекция “Сигурност” (*Приложение № 2*).

Териториалните поделения осъществяват дейностите, възложени на НОИ съгласно КСО по държавното обществено осигуряване, съобразно териториалния им обхват (*Приложения № 3 и 4*).

Специализираната администрация извършва дейностите, възложени на НОИ съгласно КСО във връзка с осъществяване на държавното обществено осигуряване. Общата администрация подпомага реализирането на правомощията на управителя като ръководител на организацията, създава условия за осъществяването на дейността на специализираната администрация и извършва техническите дейности по административното обслужване на гражданите и юридическите лица.

ДЕЙНОСТИ НА СПЕЦИАЛИЗИРАНАТА АДМИНИСТРАЦИЯ

I. ПЕНСИОННО ОСИГУРЯВАНЕ

1. Методологически дейности по отпускане и изплащане на пенсии

Дейността по пенсионно осигуряване в Централно управление включва организацията, методическото ръководство и контрола по отпускане и изплащане на пенсиите, прилагането на нормативните актове на общественото осигуряване, включително тълкуване и прилагане на Наредбата за категоризиране на труда при пенсиониране и Инструкция № 13 от 2000 г. на Управителя на НОИ и подготовката на проекти на нормативни актове.

При изключителната динамика на законодателството по пенсионното осигуряване, често се разработват нови и/или допълват съществуващи показатели за статистическо наблюдение на пенсиите, както и образци на формуляри във връзка с отпускане и изплащане на пенсиите. За отразяването на тези промени се изготвят указания за изменения и допълнения на програмното и техническото осигуряване по пенсиите и се оказва необходимата методическа помощ при проектиране на информационната система за отпускане и изплащане на пенсиите. Осъществява се и координация на дейността по пенсионното осигуряване с външни институции и други функционални направления в НОИ.

През 2015 г. във връзка с пенсионното осигуряване са осъществени следните дейности:

- ❖ Изготвени са отговори на 3 391 писма (3 058 писма през 2014 г.) на граждани, различни ведомства и на териториални поделения на НОИ. От тях на 436 запитвания (591 през 2014 г.) получени през интернет страницата на НОИ, е даден отговор на електронния адрес на получателя. Увеличението на броя на постъпилите запитвания, може да се отдаде на влезлите в сила промени в пенсионното законодателство през 2015 г.;

Основната част от кореспонденцията е свързана с разяснения на въпроси за придобиване на пенсионни права, определяне категорията на труда при пенсиониране, несъгласия с действащото пенсионно законодателство, с определения размер на пенсията,

изплащане на наследствена пенсия от учащи в български и в чужди учебни заведения, наложени удържки от пенсиите и други. Голяма част от кореспонденцията е във връзка с подаването на заявления за преизчисляване на пенсиите за осигурителен стаж и възраст/инвалидност и на заявления за избора на лицата, средствата по индивидуалните им партии в универсален пенсионен фонд (УПФ) да бъдат прехвърлени във фонд "Пенсии" на държавното обществено осигуряване (приетите промени с §51 от ПЗР на ЗИДКСО от 15.08.2015 г.). Изготвяни са отговори на депутатски запитвания, на актуални въпроси и писма до различни институции и комисии към Народното събрание;

❖ Финализира се работата по унифициране на показателите при регистриране на заявления за ползване на пенсионни права и услуги в деловодна система "Архимед", които да бъдат единни за цялата система. От м. юли 2015 г. функционира Единна номенклатура на документите в НОИ;

❖ Продължиха дейностите и подготовката за въвеждане на Комплексното административно обслужване. Проведени са, както вътрешно институционални работни срещи, така и срещи с външни институции във връзка с необходимостта от ползване на данни, при прилагане на служебното начало в пенсионното производство;

❖ През годината се проведеха работни срещи във връзка с доразработването, усъвършенстването и решаването на възникнали проблеми, свързани с функционалността на модул "Доклад за осигурителен стаж и осигурителен доход" от Националната система за отпускане и изплащане на пенсиите (НСОИП). В модула е добавена нова функционалност – "Изчисляване на индивидуален коефициент".

❖ Текущо през годината във връзка с координиране и съгласуване на дейностите по пенсионното осигуряване са проведени множество работни срещи с различни екипи от дирекциите в централно управление:

- за създаване на правила и процедура по правилното изчисляване на продължителността на осигурителния стаж и определянето на осигурителния доход за случаите на сумирано отчитане на работното време при преценка и отпускане на пенсия, свързани с трудовата дейност на лицата;
- за изготвяне на нов формуляр обр. УП-21, във връзка с направеното допълнение в чл. 9, ал. 1 от НПОС за съхраняване на оригиналните документи за осигурителен стаж в пенсионните досиета на лицата с цел текущ и последващ контрол;
- във връзка с изготвяне на нов формуляр удостоверение обр. УП-13.1 за зачетен трудов/осигурителен стаж, изчислен въз основа на данни за брутно трудово възнаграждение/осигурителен доход по издаден обр. УП-13/УП-14 и други.

❖ По прилагането на разпоредбата, съгласно която пенсията се спира, когато пенсионерът не спазва предписанията на органите на експертната на работоспособността по отношение на противопоказаните условия на труд (чл. 95, ал. 1, т. 5 от КСО, в сила от 01.01.2016 г.) се състояха работни срещи и обсъждания с експерти от МТСП;

❖ Във връзка с извършените законодателни и нормативни промени бяха направени съответните допълнения в Номенклатурата на показателите за попълване на справката за отпускане, определяне и изменение на пенсиите. Изготвиха се и задания относно прецизиране на разпоредженията на длъжностното лице, на което е възложено ръководството на пенсионното осигуряване в ТП на НОИ;

❖ Изготвиха се предложения за изменения и допълнения на Кодекса за социално осигуряване и на Наредбата за пенсиите и осигурителния стаж. Във връзка с прилагането на тези и други актове, касаещи пенсионното осигуряване, своевременно бяха изработени методически указания до териториалните поделения на НОИ за практическото им изпълнение – 52 бр. методически указания, като 8 от тях, съвместно с други дирекции от ЦУ на НОИ;

❖ Писмени становища свързани с промяна в осигурителното законодателство или прилагането му бяха изпращани и до различни институции;

❖ През 2015 г. по 14 молби за опрощаване на дългове от надвзети пенсии до Администрацията на Президента съгласно Указ № 2773/80 г. са изразени становища. Всички молби са внесени за разглеждане от Комисията по опрощаванията. По част от молбите до Президента на Република България за опрощаване на дългове от надвзети пенсии е водена допълнителна кореспонденция с общинските съвети, териториалните данъчни дирекции и териториалните поделения на НОИ;

❖ Изготвени са 6 доклада от името на министъра на труда и социалната политика, които са внесени в Министерския съвет за отпускане на персонални пенсии по реда на чл. 92 от КСО и са отпуснати 362 персонални пенсии на деца. За решенията на МС са уведомени съответните ТП на НОИ и председателите на общинските съвети, направили предложение за отпускане на този вид пенсия. При по-голяма част от молбите е водена допълнителна кореспонденция с лицата. В тази връзка са изпратени 148 писма с изискани декларации за доход, удостоверения за наследници, решения на общинските съвети, удостоверения за учаци и др. За 73 бр. от молбите е дадено становище, че няма основание за отпускане на персонална пенсия, тъй като годишният доход на член от семейството е по-висок от сбора на гарантирания минимален доход, установен за страната през последните 12 месеца преди искането за пенсия. Отговорите до лица и институции във връзка със запитвания, свързани с отпускането и изплащането на персонални пенсии са 12 бр.;

❖ От м. април 2015 г. пенсиите, изплащани чрез пощенските станции, се изплащат в цялата страна чрез електронен изплащателен картон въз основа на подписано споразумение между НОИ и “Български пощи” ЕАД. Продължи работата по актуализиране номенклатурата на кодове за пощенските станции;

❖ Изготвен беше обобщен анализ на извършените проверки от ТП на НОИ в пощенските станции през 2015 г. В тази връзка са обработени общо 752 бр. актове от съвместните проверки. Предвид въведения нов начин на изплащане на пенсиите се разработи нова методика за извършване на проверките по чл. 93, ал. 2 от НПОС. През м. юли 2015 г. се прие нова Инstrukция за осъществяване на контрол в пощенските станции по спазването и прилагането на НПОС;

❖ Актуализираха се съществуващи и са въведени нови заявления и формуляри на удостоверения във връзка с промените в НПОС. Въз основа на промените в пенсионното осигуряване бяха допълнени някои показатели за статистическо наблюдение на пенсиите и се въведоха нови такива;

❖ Контролните функции се осъществяват чрез механизмите на текущия и последващ контрол. На полугодие от ТП на НОИ се събира информация, която се обработва и анализира. Изготвените през годината анализи отчитат добри резултати по отношение минимизиране на допуснатите грешки от длъжностните лица по “Пенсионното осигуряване”, както и по събираемостта на дълговете от надвзети пенсии по вина на пенсионерите, техните наследници и осигурителите. Текущо през годината е изисквана информация по различни поводи, касаещи дейността по пенсионното осигуряване. Същата е анализирана и при необходимост са вземани съответните управленски решения;

❖ През 2015 г. продължи работата по оптимизиране на процеса по изплащане на пенсиите. Създадени бяха нови връзки и функционалности в модулите от НСОИП, чрез които се свежда до минимум вероятността за допускане на грешки от служителите. С въведените допълнителни контролни процедури се гарантира изплащане на суми от пенсии в правилни размери. Във връзка с необходимостта от доразвиване на съществуващите функционалности и създаването на нови такива бяха разработени и изпратени 6 нови искания. По повод извършените промени в НСОИП са подготвени и изпратени 9 броя указания по практическото им приложение до ТП на НОИ. Тези дейности са насочени към оптимизиране на процеса и повишаване качеството на обслужване на осигурените лица и на техните наследници. Ползването на отделните модули от системата създава възможност за пълното и точно

информиране на гражданите в момента на обслужване на гише за всички необходими документи, за правилното им оформяне, за липсващите такива, за сроковете за представянето им и др. Извършени са тестове и са дадени становища относно функционалности, промени и допълнения, касаещи всички модули от НСОИП. Продължава етапната работа по модул “Удръжки”, като във връзка с това са извършени съответните тестове и са изразени становища по предложените разработки;

- ❖ Продължава въведената практика на вътрешната интранет-страница на НОИ в рубриката на Д “Пенсии” да се зареждат типови отговори по отношение на възникнали по-специфични казуси от пенсионното законодателство;

- ❖ Ежедневно е оказвана методическа помощ на служителите в ТП на НОИ. При необходимост се дават консултации по пенсионни въпроси на служителите от Контактния център.

2. Пенсионно обслужване в ТП на НОИ

Пенсионното обслужване на осигурените лица се осъществява в структурните звена “Пенсии” в териториалните поделения на НОИ. В тях се извършват всички дейности, свързани с отпускане, изменение, осъвременяване, спиране, възобновяване, прекратяване, възстановяване и изплащане на пенсии и добавките към тях от бюджета на държавното обществено осигуряване, отпуснати по българското законодателство и по европейските регламенти и/или международните договори в областта на социалната сигурност, на лица с постоянен адрес в Република България. При поискване от гражданите се предоставя необходимата информация по пенсионното осигуряване, както на място в приемните на териториалните поделения на НОИ, така и на посочен от лицата електронен адрес, като при по-специфични казуси консултации се правят и от началника на отдела и ръководителите на секторите.

Постановените разпореждания на длъжностните лица по пенсионното осигуряване през 2015 г. са 642 343 бр. (795 067 бр. за 2014 г.). В този брой са включени постановените разпореждания за пенсиите и добавките по българското законодателство, както и за пенсии за старост, инвалидност и за наследствени пенсии във връзка с европейските регламенти и/или международните договори в областта на социалната сигурност.

Обработени са 73 991 случая на изплатени пенсии за минало време и 136 424 случая на възстановени неизплатени пенсии – общо 210 415. Пенсионерите, на които пенсиите са спрени от изплащане са 452 137 (465 812 бр. за 2014 г.).

Териториалните поделения на НОИ осъществяват контрол по изплащането на пенсиите в пощенските станции, съвместно с органи на ТП “Български пощи”. Проверките се извършват по предварително съгласуван график и са относно изплащане на пенсии по изплащателни картони, изплащане на пенсионни записи и други. За извършените проверки се съставят актове за констатации и при установени нарушения се предприемат мерки за отстраняването им и недопускане в бъдеще. Извършените през 2015 г. проверки са 752 бр. (557 бр. през 2014 г.).

През 2015 г. са издадени 73 750 (86 909 през 2014 г.) удостоверения относно получаваната пенсия/добавка. Обработени са 32 075 документи на учащи във връзка с изплащане на наследствена пенсия и 27 394 заявления от наследници за изплащане на неполучена пенсия от починал пенсионер.

Извършените промени по смяна на адрес и/или платец са 120 090 (147 885 през 2014 г.).

Обработените запори и удръжки, наложени върху пенсиите, са 24 167 бр. (19 044 бр. през 2014 г.). Увеличението на дейностите във връзка с наложени удръжки от пенсиите се обуславя основно от следните предпоставки:

- пенсията е гарантирано месечно плащане, при което, ако са изпълнени съответните изисквания на ГПК, ДОПК и КСО, запорните съобщения/удръжките се изпълняват;

- увеличението на размера на пенсиите през 2015 г., което позволява на по-голям брой пенсионери да погасяват задълженията си, събирани по този ред;
- прилагането на тълкувателно решение № 2/26.06.2015 г. на ВКС във връзка с определяне секвестрируемата част от дохода от пенсии при налагане на удържки по реда на ГПК.

С пенсионен запис се изплаща пенсия за минало време, за част от месец или ако е спряна от изплащане с корекционна ведомост, както и неполучена пенсия от починал пенсионер. През 2015 г. изготвените пенсионни записи във всички ТП на НОИ са 672 598 (631 704 през 2014 г.).

Обработени са 94 395 инвалидни пенсии на лица, които са минали на преосвидетелстване от ТЕЛК.

Извършени са 57 212 други промени, които са във връзка с изплащането на пенсиите.

II. ЕВРОПЕЙСКИ РЕГЛАМЕНТИ И МЕЖДУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

Дейността по прилагане на европейските регламенти и двустранните договори в областта на социалното осигуряване и социалната сигурност, по които Република България е страна, през 2015 г. може да бъде обобщена в следните направления:

1. Краткосрочни обезщетения по европейски регламенти и международни договори

В изпълнение на дейностите по обработване на структурирани електронни документи (СЕД-и) и преносими документи (ПД), писма до лица, осигурителни служби в други държави и ТП на НОИ, отговори на запитвания и становища през 2015 г. са изготвени 15 177 документа. За сравнение, броят на изработените документи през 2014 г. е 16 924 бр., 2013 г. – 16 848 бр., 2012 г. – 14 068 бр., 2011 г. – 10 173 бр.

Дейности, свързани с износа на обезщетения за безработица и приложимото законодателство:

- Изнесените към държави-членки от ЕС/ЕИП парични обезщетения за безработица отпуснати по законодателството на Република България през 2015 г. са 115 бр., (докато през 2014 г. са 50 бр., 2013 г. – 40 бр., 2012 г. – 48 бр., 2011 г. – 38 бр.);
- Изнесените парични обезщетения за безработица от други държави-членки на ЕС/ЕИП в Република България през 2015 г. са 283 бр. (като през 2014 г. са 214 бр., 2013 г. – 266 бр., 2012 г. – 103 бр., 2011 г. – 31 бр.);
- През 2015 г. са изготвени 115 бр. структурирани електронни документи (СЕД U020) с искания за възстановяване размера на изплатените в Република България парични обезщетения за безработица на 4 605 лица, които по време на последната си заетост в държава-членка са пребивавали в Република България (за сравнение през 2014 г. – 114 бр. СЕД U020 за 4 488 лица, 2013 г. – 93 бр. СЕД U020 за 3 427 лица, 2012 г. – 66 бр. СЕД U020 за 2 340 лица, 2011 г. – 44 бр. СЕД U020 за 1 115 лица);
- През годината са получени 13 бр. структурирани електронни документи (СЕД U020) с искания за възстановяване размера на изплатените в друга държава-членка парични обезщетения за безработица на 26 лица, които по време на последната си заетост в България са пребивавали в другата държава-членка;
- Издадени са 8 бр. формуляри РБ/РМ 101, във връзка с прилагане разпоредбите за приложимото законодателство на Договора между Република България и Република Македония за социално осигуряване (през 2014 г. – 8 бр., 2013 г. – 22 бр., 2012 – 45 бр., 2011 г. – 18 бр., 2010 г. – 15 бр., 2009 г. – 16 бр.).

2. Пенсионно осигуряване по европейски регламенти и международни договори

- През 2015 г. са постъпили 13 984 бр. документа, свързани с пенсии, от които 6 761 бр. формуляри и заявления, свързани с преценка право на пенсия, 5 267 бр. писма от лица, институции и териториални поделения на НОИ и 1 956 бр. искания за удостоверяване на български осигурителен стаж;
- Изготвени са 18 674 бр. документа (за сравнение за 2014 г. те са 34 020 бр., 2013 г. – 34 002 бр., 2012 г. – 27 154 бр., 2011 г. – 33 670 бр.), от които 2 931 бр. разпореждания за пенсии и добавки, 15 047 бр. формуляри и писма до лица, институции и териториални поделения на НОИ и 696 бр. формуляри, удостоверяващи осигурителни периоди от България пред друга държава-членка на ЕС/ЕИП или Швейцария;
- Разпределението на отпуснатите, изменените и прекратените пенсии и добавки по европейски регламенти и международни договори през 2015 г. е както следва:
 - Пенсии на лица, живеещи постоянно в чужбина: отпуснати – 992 бр.; изменени – 1 939 бр.; прекратени – 387 бр.;
 - Пенсии на лица, с постоянен адрес в Република България и преценка на правата от ТП на НОИ: отпуснати – 3 483 бр.; изменени – 5 043 бр.; прекратени – 906 бр.

3. Дейност, свързана с обработване на искания за прехвърляне на пенсионни права от и към пенсионната схема на Европейската общност:

- През 2015 г. са обработвани случаи на прехвърляне на пенсионни права към институции на Европейския съюз. По единственото постъпило заявление за прехвърляне на пенсионни права от пенсионна схема на Европейския съюз към фонд “Пенсии” на ДОО е изготвено уведомление за предварително разпределение на подлежащите на прехвърляне средства, с което лицето се е съгласило и се е изчаквало фактическото им прехвърляне, след уведомяване от съответната европейска институция за актуализирания размер на средствата;
- Извършено е прехвърляне на актюерския еквивалент на пенсионните права за старост за 31 лица, а за 44 лица са изготвени справки за предварителен размер на актюерския еквивалент на пенсионните им права;
- Предоставено е задание на Д “ИСМБП” за изготвяне на софтуерно приложение за обработване и на случаите на прехвърляне на пенсионни права от пенсионни схеми на ЕС, ЕЦБ и ЕИБ;
- През 2015 г. между Националния осигурителен институт и Европейската инвестиционна банка беше установена взаимна процедура относно реципрочното прехвърляне на пенсионни права;
- По инициатива на компетентните служби на Европейската комисия и Европейския парламент, от 2015 г. цялата кореспонденция между тях и Националния осигурителен институт относно прехвърлянето на пенсионни права, се осъществява по електронен път.

4. Дейност, свързана с изплащане на пенсии по европейските регламенти и международните договори през 2015 г.

- Пенсионерите, живеещи постоянно в чужбина и получаващи български пенсии, изплащани от НОИ, към 31.12.2015 г. са 27 231 (за 2014 г. – 26 758, за 2013 г. – 27 122, за 2012 г. – 27 838, за 2011 г. – 28 210). От тях, по споразумението с Република Турция, чрез НОИ се изплащат българските пенсии на 17 223 лица (за 2014 г. – 17 863, за 2013 г. – 18 505, за 2012 г. – 19 600, за 2011 г. – 20 982,). Пенсионерите, пребиваващи в държавите-членки на ЕС и в държавите, с които се прилагат двустранни договори в областта на социалното осигуряване са 10 008 (за 2014 г. – 8 895, за 2013 г. – 8 617, за 2012 г. – 8 238, за 2011 г. – 7 228);

- Пенсионерите, получаващи чужди пенсии в България, изплащани с посредничеството на НОИ към 31.12.2015 г. са 8 378 (за 2014 г. – 7 599, за 2013 г. – 6 323, за 2012 г. – 5 744, за 2011 г. – 4 281);
- Българските пенсии (вкл. добавките към пенсиите), изплащани от НОИ на лица с постоянен адрес чужбина към 31.12.2015 г. са 32 701 (за 2014 г. – 31 881, за 2013 г. – 31 890, за 2012 г. – 32 841, за 2011 г. – 33 814). От тях 11 781 бр. пенсии се изплащат вследствие прилагането на европейските регламенти и международните договори. В Република Турция се изплащат 20 920 български пенсии и добавки към тях (като за 2014 г. те са 21 429, 2013 г. – 21 789, 2012 г. – 23 218, 2011 г. – 25 534).
- Броят на лицата с постоянен адрес в Република България, получаващи пенсии по международни договори, изплащани от териториалните поделения на НОИ, към 31.12.2015 г. е 22 076, а броят на пенсиите – 22 476. За сравнение броят на пенсионерите през 2014 г. е бил 18 933, през 2013 г. – 15 294, а броят на пенсиите през 2014 г. – 19 308 и през 2013 г. – 15 629.

5. Дейност, свързана с проекти на решения на Управителя на НОИ

През 2015 г. са изготвени 58 бр. проекта на решения на управителя на НОИ.

Таблица № 1 : Изготвени проекти на решения на управителя на НОИ през 2015 г.

Изготвени решения	Брой
Решения с които е отхвърлена жалбата, като неоснователна	55
Решения с които частично е уважена жалбата	1
Решения с които е прекратено производството по обжалване и жалбата е оставена без разглеждане, поради пропуснат срок	2
ОБЩО:	58

6. Изготвени отговори на запитвания, получени чрез електронна поща и оказване на съдействие на СОЛВИТ

- През 2015 г. са изготвени 336 бр. отговора на запитвания, получени по електронната поща;
- На българския СОЛВИТ център е предоставена информация по 187 случая, от които 51 случая по индивидуални запитвания за лица и е извършена проверка на 136 случая, обобщени в списък.

7. Методологическа дейност и участие в работни групи:

- Общият брой обработени документи през 2015 г. е 1 332;
- Изготвени са 4 бр. ръководства за работа до ТП на НОИ за:
 - работа с преносими документи при обезщетения за безработица;
 - удостоверяване на български осигурителен стаж със СЕД Р5000;
 - работа с преносими документи в единна среда;
 - работа с модул “Пенсии, отпуснати от други държави”.
- Броят на указателните писма до ТП на НОИ е 21, от които:
 - 14 бр. относно прилагането на двустранните международни договори, европейските регламенти в областта на социалната сигурност и разпоредбите на българското законодателство;
 - 3 бр. относно практически въпроси, поставени от ТП на НОИ, с предоставени отговори;
 - 4 бр. указателни писма с информативен характер (относно нов ред за работа /обмен на кореспонденция с конкретна чужда компетентна институция).

- Изготвени са 104 бр. становища по конкретни казуси и по принципни въпроси, от които 91 бр. до ТП на НОИ, 13 бр. във връзка с искания по отпускане и/или изплащане на пенсии;
- Извършен е контрол на 55 конкретни пенсионни досиета от ТП на НОИ, чрез изискване на информация и преценка относно правилността и законосъобразността на предприетите действия от длъжностните лица;
- Консултациите, предоставени по телефон, по искане на ТП на НОИ, са 336 бр.;
- Изготвени са 42 бр. докладни записки по различни въпроси;
- Служители от дирекцията участват в междуведомствена работна група по координация на системите за социална сигурност, с цел прилагане на регламентите, получаване на информация от заседанията на Административната комисията за координация на системите за социална сигурност;
- По работна група 2 “Свободно движение на хора” – ежемесечно са предоставяни становища във връзка с отчета по плана за действие;
- Осигурено е участие в постоянно действаща междуведомствена работна група 16 “Образование, взаимно признаване на професионални квалификации, младеж, наука и изследвания” към Съвета по европейските въпроси;
- Участие в семинар, организиран от FreSso по “Ключови въпроси, свързани с координацията на социалното осигуряване и свободното движение на работници в България”;
- Проведена е работна среща с представители на Австрия по въпросите за средствата за сътрудничество между компетентните органи относно координацията на системите за социална сигурност;
- Служители от дирекцията участват в следните работни групи, създадени със заповед на управителя на НОИ:
 - Постоянно действаща експертна комисия, във връзка с архивите;
 - Работна група относно Интернет страницата на НОИ;
 - Работна група във връзка с въвеждане на комплексно административно обслужване в НОИ, във връзка с която е извършен преглед на предоставяните услуги и определени такива с характер на комплексни за Д “ЕРМД”.

III. ОСИГУРЯВАНЕ И КРАТКОСРОЧНИ ПЛАЩАНИЯ

Дейностите по осигуряването и краткосрочните плащания, контрола по разходите на ДОО, медицинската експертиза, трудовите злополуки и професионалните болести през 2015 г. са реализирани в следните направления:

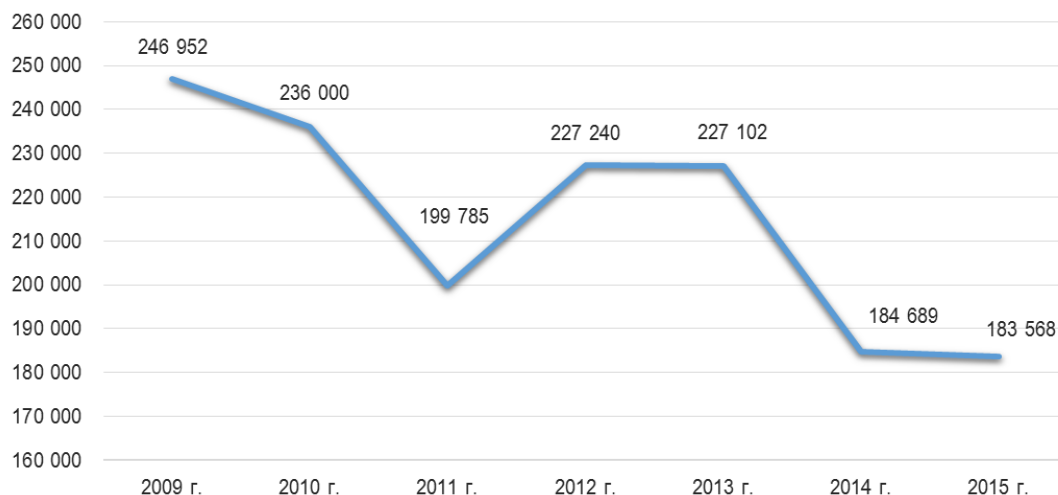
1. Парични обезщетения

- Организиране и контролиране на дейността по изплащане на паричните обезщетения и помощи по Кодекса за социално осигуряване, Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България и на гарантираните вземания по Закона за гарантираните вземания на работниците и служителите при несъстоятелност на работодателя;
- Изготвяне на методически указания до ТП на НОИ във връзка с промените в осигурителното законодателство, свързани с дейността по изплащане на паричните обезщетения и помощи и на гарантираните вземания;
- Изготвяне на указания относно практическата работа с програмния продукт при приемане и въвеждане на документи от осигурители след 1 януари 2015 г., във връзка с новия начин на работа след създаването на Електронен регистър на болничните листове и решенията по обжалването им;

- Участие в подготовката на проекти за промени в нормативни актове в областта на паричните обезщетения и помощи и на гарантираните вземания;
- Изготвяне на проект на Наредба за паричните обезщетения и помощи от ДОО (НПОПДОО) и на приложенията към нея, както и съответстващите процедури;
- Оптимизиране на процедурите по отпускането и изплащането на паричните обезщетения и помощи и на гарантираните вземания;
- Разработване на формуляри и образци за паричните обезщетения и помощи и на гарантираните вземания;
- Изготвяне на становища и отговори по постъпили предложения, сигнали, жалби и заявления в областта на изплащането на паричните обезщетения и помощи и на гарантираните вземания;
- Изготвяне отговори на писма, постъпили по електронната поща на НОИ, по въпроси, свързани с краткосрочните плащания.
- Консултации на граждани и длъжностни лица относно отпускането и изплащането на паричните обезщетения и помощи и на гарантираните вземания;
- Участие в работата на съвместни експертни групи с експерти от НАП във връзка с промените в осигурителното законодателство и относно подаването на данни в РОЛ за изплатените гарантирани вземания на правоимащите лица;
- Работни срещи с експерти от други функционални направления в НОИ за обсъждане на въпроси, свързани с прилагането на новата НПОПДОО и с дейностите във връзка с електронния обмен на документи и данни с осигурителите и самоосигуряващите се лица;
- Провеждане на работни съвещания и обучения по въпроси, свързани с представянето в НОИ на данните от болничните листове, промяната в осигурителното законодателство касаещо контрола по разходите на държавното обществено осигуряване и работа със система “Регистър на длъжниците”, технологията на работа по приемането по електронен път в НОИ на данните от документите за изплащане на паричните обезщетения и помощи от ДОО, промените в осигурителното законодателство и работата с програмните продукти от информационната система на института;
- Участие в работни срещи с фирма “Технологика” и с МО във връзка с новия ред за представяне на документи и данни от осигурителите от 1 януари 2016 г.;
- Разработване на планово задание за централизирано изплащане на гарантираните вземания на работниците и служителите.

Справочната система на програмен продукт “Парични обезщетения за безработица” дава информация за броя на регистрираните безработни лица, подали заявления за отпускане на парично обезщетение за безработица, сумата на изплатените обезщетения по месеци и години, средномесечния брой лица с изплатено обезщетение и други.

Броят на регистрираните заявления за отпускане на парични обезщетения за безработица през 2015 г. е 183 568 (с 1 121 бр. по-малко спрямо 2014 г.) За периода 2009 – 2011 г. се наблюдава тенденция на плавно намаляване броя на подадените заявления за отпускане на ПОБ, като най-ниската им стойност е достигната през 2011 г. През 2012 и 2013 г. има известно повишаване на стойността на показателя спрямо 2011 г., а броят на подадените през 2015 г. заявления е най-ниският отчетен за разглеждания период.

Фигура № 1 : Брой регистрирани заявления за отпускане на парични обезщетения за безработица в периода 2009-2015 г.

Националният осигурителен институт администрира и дейностите, свързани с отпускане и изплащане на гарантираните вземания по Закона за гарантираните вземания на работниците и служителите при несъстоятелност на работодателя. През 2015 г. са изплатени гарантирани вземания на 280 лица по подадени от тях заявления, или със 124 лица повече спрямо 2014 г. На 16 лица е отказано изплащане на гарантирано вземане.

Програмният продукт “ПОПДОО” дава информация относно броя на приетите основни документи от осигурителите и самоосигуряващите се лица в териториалните поделения на НОИ за изплащане на паричните обезщетения и помощи от ДОО, както и за размера на изплатените средства от фондовете на ДОО на правоимащите лица и други.

През годината в териториалните поделения на НОИ са приети общо 2 892 113 бр. основни документи за изплащане на парични обезщетения, като в сравнение с 2014 г. са приети със 181 637 бр. повече. Основно това увеличение се дължи на по-големия брой приети болнични листове.

Таблица № 2 : Брой приети основни документи по видове и по териториални поделения на НОИ към 31 декември 2015 г.

ТП на НОИ	Брой осигурители	Брой лица	Брой ПРИЕТИ основни документи за болнични листове	Брой ПРИЕТИ основни документи за молби-декларации по чл. 50 и чл. 51	Брой ПРИЕТИ основни документи за молби-декларации по чл. 53 и чл. 54	Брой декларации за промяна на обстоятелствата	Брой ПРИЕТИ основни документи за молби-декларации за помощи при смърт	Брой ПРИЕТИ основни документи за молби-декларации за помощи при инвалидност	Брой ПРИЕТИ основни документи за молби-декларации по чл. 50, ал. 6	Брой ПРИЕТИ основни документи за молби-декларации по чл. 50, ал. 7	Брой приети молби от осигурители за промяна на "съответното" ТП в това ТП	Брой подадени молби от осигурители за промяна на "съответното" ТП в друго ТП	Общ брой приети основни документи
Благоевград	8 065	46 350	116 319	2 452	2 786	500	573	0	760	28	22	11	123 451
Бургас	9 193	51 225	121 504	2 475	2 999	650	793	1	761	22	29	32	129 266
Варна	10 965	66 941	157 975	3 144	4 033	1 229	725	2	1 292	26	63	44	168 533
В.Търново	4 480	33 198	81 583	1 164	1 535	431	503	0	556	9	41	18	85 840
Видин	1 259	7 060	15 977	242	325	74	175	0	55	1	16	2	16 867
Враца	3 079	20 054	50 344	667	893	255	301	0	296	4	12	9	52 781
Габрово	3 004	20 614	57 729	560	668	183	248	0	342	8	19	11	59 768
Кърджали	3 977	15 266	34 555	1 286	1 403	162	190	0	197	2	4	4	37 803
Кюстендил	2 951	17 665	50 271	573	702	143	224	0	233	2	22	7	52 177
Ловеч	2 443	15 449	37 510	535	659	183	226	0	214	5	12	11	39 355
Монтана	2 253	12 642	31 279	434	575	145	244	0	177	3	22	7	32 886
Пазарджик	5 572	33 422	90 154	1 320	1 568	192	465	0	442	12	39	7	94 199
Перник	2 658	14 273	40 136	440	579	105	289	0	191	3	12	8	41 763
Плевен	4 544	27 373	65 538	1 008	1 321	359	433	0	330	5	26	9	69 029
Пловдив	16 540	116 888	296 987	4 271	5 167	1 287	993	2	2 113	42	50	44	310 956
Разград	2 066	10 917	25 300	656	741	157	171	0	171	1	24	5	27 226
Русе	4 679	31 506	80 202	1 277	1 585	385	502	0	582	7	26	13	84 579
Силистра	1 796	8 359	19 357	468	499	98	130	0	110	2	11	12	20 687
Сливен	3 046	17 577	40 253	705	876	197	291	0	240	7	19	8	42 596
Смолян	2 563	16 057	39 466	715	770	139	280	0	253	2	13	12	41 650
София-град	38 558	352 190	863 077	14 818	19 120	6 276	3 107	0	7 591	210	64	320	914 583
София-област	4 642	29 209	72 933	1 028	1 294	354	442	0	445	13	17	9	76 535
Ст. Загора	6 240	57 777	153 727	1 591	1 894	485	676	0	1 024	28	28	22	159 475
Добрич	3 042	14 059	29 035	674	879	232	249	5	189	8	31	14	31 316
Търговище	1 788	11 847	25 858	482	514	111	207	0	240	2	8	9	27 431
Хасково	5 552	24 282	54 540	1 270	1 458	281	369	0	354	5	41	21	58 339
Шумен	2 870	16 834	36 928	1 134	1 213	446	309	0	336	5	13	6	40 390
Ямбол	2 669	19 199	50 793	559	608	103	247	0	299	2	6	15	52 632
ОБЩО:	160 494	1 108 233	2 739 330	45 948	56 664	15 162	13 362	10	19 793	464	690	690	2 892 113

2. Методология на осигуряването

Методологията на осигуряването включва дейностите по разработване на общата методология на общественото осигуряване във връзка с възложените дейности на Националния осигурителен институт, разработването на методология на контролно-ревизионната дейност осъществявана от контролните органи на НОИ, подготовка на предложения за промяна в нормативните актове на държавното обществено осигуряване и указанията по прилагането им. Целта на тези дейности е уеднаквяване на практиката по прилагане на осигурителното законодателство от страна на длъжностните лица в териториалните поделения на НОИ и улесняването на осигурителите и осигурените лица при реализирането на осигурителните права.

През 2015 г. експертите методолози са участвали в работни групи за промяна в следните нормативни актове:

- Кодекс за социално осигуряване;
- Наредба за общественото осигуряване на самоосигуряващите се лица и българските граждани на работа в чужбина и морските лица;
- Наредба за елементите на възнаграждението и за доходите, върху които се правят осигурителни вноски;
- Наредба № Н-8 за съдържанието, сроковете, начина и реда за подаване и съхранение на данни от работодателите, осигурителите за осигурените при тях лица, както и от самоосигуряващите се лица;
- Наредба за осигурителните каси.

В тази връзка са изготвени методически указания по прилагането на промените в нормативните актове, които са предоставени на териториалните поделения на НОИ и са

публикувани в Интернет страницата на института за сведение и ползване от страна на осигурителите и осигурените лица.

Стартиран е началният етап на разработка за зачитане на осигурителен стаж и доход на самоосигуряващите се лица по данни от информационната система на НОИ.

Проведени са редица срещи с представители на други държавни ведомства във връзка със съвместна работа и обмен на данни.

Основните дейности по правилното прилагане на осигурителното законодателство са насочени към:

- Подготовка на отговори по постъпили въпроси в областта на общественото осигуряване от страна на граждани, осигурители и от ТП на НОИ;
- Извършване на проверки по постъпили сигнали и жалби, на лица и осигурители, включително препратени в НОИ от други институции;
- Консултации на граждани и длъжностни лица по прилагането на нормативните актове на обществено осигуряване във връзка с правата и задълженията на осигурените лица и осигурителите;
- Даване на указания за уеднаквяване на практиката на териториалните поделения във връзка с конкретни въпроси възникнали при прилагането на осигурителното законодателство.

През годината редица дейности касаеха: разработване и промяна на образци на документи, необходими за провеждане на осигуряването; предложения за изготвяне и промяна на различни справки от информационната система на НОИ; тестване и изготвяне на методически указания за работа с централизираната система “Регистър на длъжниците”; поддържане на актуална и достъпна информация на вътрешния сайт на НОИ; становища до администрацията на президента на Република България, във връзка с подадени молби за опрощаване на задължения към държавното обществено осигуряване, както и подготовка на становища за разсрочване на задължения към фондовете на държавното обществено осигуряване.

2.1. Контролно-ревизионна дейност

Контролът по разходите на държавното обществено осигуряване се извършва от контролните органи на Националния осигурителен институт. Това са инспекторите по осигуряването в териториалните поделения на института и длъжностните лица, на които със заповед на управителя на НОИ или директора на ТП на НОИ е възложено извършването на контрола. Контролът се осъществява чрез извършване на ревизии и проверки на осигурителите, юридическите, физическите и самоосигуряващите се лица.

Финансовите ревизии са планови и извънпланови. Плановите ревизии са пълни ревизии по разходите на държавното обществено осигуряване и се извършват съгласно шестмесечни планове. Извънплановите ревизии могат да бъдат пълни и частични.

Проверките от контролните органи на ТП на НОИ се извършват по повод молби, сигнали или жалби за нарушения на осигурителното законодателство на основание писмена заповед, издадена от директора на ТП на НОИ или от упълномощено от него лице.

Извършените ревизии и проверки през 2015 г. са общо 24 202, като установеният начет е в размер на 945 118,77 лв. В общия размер на начета най-голям е делът на неправилно изплатените парични обезщетения за временна неработоспособност. През годината са съставени 652 акта за административни нарушения на осигурители и са издадени 534 наказателни постановления за налагане на административни наказания.

Отчетните данни показват, че относителният дял на съставените ревизионни актове за начет през последните години е относително еднакъв. Това говори за правилния подбор на

критерии за избор на осигурители, на които да бъдат извършвани пълни ревизии по разходите на държавното обществено осигуряване.

Добри резултати по отношение на плановите ревизии през 2015 г. показват следните териториални поделения на Националния осигурителен институт:

Таблица № 3 : Показатели за изпълнение на плановете за ревизии в ТП на НОИ

ТП на НОИ	Брой планови ревизии	Извършени планови ревизии	Изпълнение на плана в %
Кърджали	17	17	100
Плевен	39	39	100
Русе	17	17	100
Хасково	32	32	100
Ловеч	32	31	97
Ямбол	20	19	95
Видин	19	18	95
Търговище	61	57	93
Перник	20	18	90
Велико Търново	53	47	88
Силистра	9	8	88
Враца	12	9	75
Смолян	17	12	70

2.2. Последващ контрол

Последващият контрол се извършва по установен график, като се изготвят списъци на осигурени лица с изплатени парични обезщетения от ДОО по определени критерии. Анализът на резултатите от проверките през деветмесечието на 2015 г. показва следното:

- Издадени са голям брой (6 378) задължителни предписания на осигурители за привеждане в съответствие на данни подадени в регистрите на НОИ или коригиране на данни подадени с декларация образец № 1 “Данни за осигуреното лице” и приложение 15 “Данни от осигурителя” към Наредбата за изчисляване и изплащане на паричните обезщетения от ДОО;
- Изпратени са 3 125 бр. уведомителни писма до осигурители за отстраняване на констатирани несъответствия;
- Издадени са 1 962 бр. констативни протоколи за установяване на факти и обстоятелства;
- Съставените ревизионни актове за начет са 187 бр., а издадените разпореждания за събиране на задължения по реда на чл. 114, ал. 3 от КСО – 95 бр.;
- Общата сума на установените задължения е 50 552,39 лв.

Особено внимание при последващия контрол е обърнато на изплатените парични обезщетения на самоосигуряващите се лица поради обстоятелството, че след промяната в нормативната уредба в редица случаи техните обезщетения се изплащат преди срока за внасяне на дължимите осигурителни вноски за месеца на правото на обезщетение. За целта са подготвени и изпратени по график на ТП на НОИ списъци на изплатените парични обезщетения по тримесечия, изготвени по определени критерии.

За изплатените парични обезщетения през периода м. януари – септември 2015 г. са проверени 8 197 самоосигуряващи се лица. Съставени са 424 констативни протокола, дадени са 815 задължителни предписания и са изпратени 722 уведомителни писма. Размерът на сумите за възстановяване е 31 569,08 лв.

Извършените проверки на самоосигуряващите се лица показват, че въпреки големия брой лица, попадащи в списъците за последващ контрол, те своевременно отстраняват допуснатите нередности. Поради това относителният дял на съставените разпореждания за възстановяване на суми от самоосигуряващи се лица е нисък – 4,5% от всички издадени документи за 2015 г.

Въз основа на отчетените данни може да се обобщи, че подборът на лицата, подлежащи на последващ контрол е правилно извършен и не се допускат щети в големи размери на фондовете на ДОО.

Големият брой дадени задължителни предписания и изпратени уведомителни писма на осигурители и самоосигуряващи се лица е показател за това, че ТП на НОИ осъществяват не само контролните си функции, но извършват и превантивна дейност с цел предотвратяване на нарушения и неправомерни разходи от средствата на държавното обществено осигуряване.

2.3. Заверяване на осигурителни книжки

Съгласно отмяната на чл. 7 от Наредбата за общественото осигуряване на самоосигуряващите се лица, българските граждани на работа в чужбина и морските лица, в случаите, в които осигуряването на лицата по чл. 3, т. 1, 2 и 4 от КСО е започнало след 1 юли 2015 г., осигурителни книжки не се издават. Във връзка с това, през годината бяха разработени и утвърдени от управителя на НОИ удостоверения за осигурителен стаж и доход КРД-13 и КРД-13А, които се издават от ТП на НОИ, когато горепосочените лица поискат да удостоверят осигурителен стаж и доход.

В останалите случаи осигурителните книжки се заверяват от съответното ТП на НОИ по адрес на регистрацията или постоянния адрес, в зависимост от вида на осигуреното лице, към момента на поискването на заверката, независимо от това кое ТП на НОИ е издало книжката.

В изпълнение на разпоредба на чл. 41, ал. 1 от НПОС се извършва служебно заверяване на осигурителен стаж и доход на самоосигуряващите се лица само по данните съществуващи в информационната система на НОИ. Това позволява премахването на хартиения образец на осигурителна книжка и улеснява самоосигуряващите се лица при набавянето на необходимите им документи за пенсиониране. В тази връзка през 2015 г. се осъществи вторият етап от изготвянето на планово задание за разработване на програмен продукт “Установяване на осигурителен стаж и доход на самоосигуряващите се лица за времето след 31 декември 2006 г.”.

3. Медицинска експертиза

Медицинската експертиза включва: експертиза на временната неработоспособност; експертиза на трайно намалената работоспособност на лица в трудоспособна възраст, както и на лица, придобили право на пенсия за осигурителен стаж и възраст по чл. 68 от КСО, които упражняват трудова дейност и не са им определени вид и степен на увреждане; експертиза на вида и степента на увреждане на деца до 16-годишна възраст и на лица, придобили право на пенсия за осигурителен стаж и възраст по чл. 68 от КСО; потвърждаване или отхвърляне на професионалния характер на заболяванията.

През 2015 г. дейностите свързани с медицинската експертиза на работоспособността, обхващат:

- Участие в работни групи към Министерство на труда и социалната политика и Министерство на здравеопазването за изготвяне на проект на концепция за оптимизиране на системата за експертизата на работоспособността на лица с увреждания в работоспособна възраст, чрез въвеждане на нов модел, методика за оценка и стандарти за качество на дейностите;
- Във връзка с работа по тема “Анализ на нормативните актове и процедури, регламентиращи дейността на ТЕЛК и инвалидните пенсии, с цел предложения за

мерки за превенция на корупцията” беше проведена среща-дискусия на тема “ТЕЛК и инвалидни пенсии”, организирана от Центъра за превенция и противодействие на корупцията и организираната престъпност;

- Представителство в експертна работна група, за изготвяне на дългосрочна национална стратегия за хората с увреждания в контекста на конвенцията за правата на хората с увреждания на ООН;
- Проведени бяха срещи с представители на НЕЛК по определяне на основните параметри на информацията, която да се подава от издадените експертни решения на ТЕЛК и НЕЛК;
- Изготвен проект на споразумение между НЕЛК и НОИ за достъп до Единната информационна система на медицинската експертиза;
- Събиране и анализ на ежемесечната информация за постановените експертни решения от специализираните състави на НЕЛК, с участието на лекарите, представители на НОИ;
- Обработване на национално ниво на информация от контролната дейност на медицинските комисии и лекарите, експерти по експертиза на временната неработоспособност към ТП на НОИ;
- Публикуване на информация за разпределението на обжалваните експертни решения на ТЕЛК пред НЕЛК и постановените от НЕЛК експертни решения, разпределени по процент трайно намалена работоспособност;
- Публикуване на информация за обжалваните болнични листове, разпределени по органи на медицинската експертиза, контролните проверки на лечебните заведения и работата в регионалните съвети към регионалните здравни инспекции;
- Оказване на методическа помощ на длъжностните лица от ТП на НОИ и на лечебни заведения по експертизата на работоспособността.
- Участие в подготовката и провеждането на обучение на служители от ТП на НОИ по проблемите на електронното подаване на данните от издадените болнични листове и решенията по обжалването им, контрола по тях и обжалването им;

Националният осигурителен институт осъществява контрол върху дейността на органите на медицинската експертиза чрез:

- лекарите, експерти по експертиза на временната неработоспособност/инспекторите по осигуряването;
- медицинските комисии;
- лекарите, представители на НОИ в специализираните състави на НЕЛК.

3.1. Експертиза на временната неработоспособност

Експертизата на временната неработоспособност се извършва от лекуващия лекар/лекар по дентална медицина, ЛКК, ТЕЛК и НЕЛК.

От началото на 2015 г. е в сила Наредба за реда за представяне в Националния осигурителен институт на данните от издадените болнични листове и решенията по обжалването им (НРПНОИДИБЛРО). Създаден е “Електронен регистър на болничните листове и решенията по обжалването им” (ЕРБЛРО) по чл. 33, ал. 5, т. 12 от Кодекса за социално осигуряване, с който се намали технологичното време за приемане и обработка на информацията от болничните листове, издавани от лекуващите лекари/лекари по дентална медицина и ЛКК.

От 1 януари 2015 г., на основание на чл. 103а от Закона за здравето, органите на медицинската експертиза са длъжни да представят данните от издадените от тях болнични листове и решенията по обжалването им по електронен път. С НРПНОИДИБЛРО е утвърден и нов образец на болничен лист, както и указания за попълването му. Въвеждането, контролът, съхраняването, представянето и анулирането на данните в регистъра и изготвянето на справки

за издадените и анулирани болнични листове се извършва чрез програмен продукт, разпространяван от НОИ. За получаване на уникални номера на болнични листове, лечебните заведения се регистрират в ТП на НОИ от лекарите, експерти по експертиза на временната неработоспособност, след подаване на искане по реда и условията на Наредбата.

Лекарите, експерти по експертизата по временната неработоспособност (ЕВН) извършват проверки за събиране, установяване и изясняване на факти и обстоятелства, свързани със:

- Спазване на правомощията на органите на медицинската експертиза по издаване на болнични листове;
- Създадената организация на работа на органите на медицинската експертиза и лечебните заведения във връзка с издаването на болнични листове и решения по обжалването им;
- Подаване в регистър ЕРБЛРО и съхраняване на данните от болничните листове и от решенията на ЛКК по повод обжалвани болнични листове;
- Качеството на медицинската експертиза, осъществявана от лекуващите лекари и ЛКК;
- Спазване на изискванията и реда при издаване на болнични листове и решения по обжалването им от органите на медицинската експертиза;
- Промяна на данните по чл. 10 от НРПНОИДИБЛРО;
- Правомерността на издаване на болнични листове и необходимостта от предприемане на действия по чл. 112, ал. 1 и 2 от Закона за здравето.

При извършване на проверките контролните органи имат право да изискват от органите на медицинската експертиза – лекуващи лекари/лекари по дентална медицина/лекарски консултативни комисия и лечебните заведения да предоставят документи във връзка с издадени от тях болнични листове и решения по обжалването им и подадени данни в Регистъра.

Най-често срещаните пропуски и грешки се отнасят до:

- вписване на неправилен код на диагнозата по Международната класификация на болестите (несъответствие между код и текстуално вписана диагноза, неправилно кодиране на извършените оперативни интервенции или функционални изследвания, вместо на основното заболяване);
- нарушаване на чл. 12, т. 6 от Наредбата за медицинската експертиза (НМЕ) – издаване на болничен лист за временна неработоспособност за заболяване, за което ТЕЛК/НЕЛК е определила 50 и над 50 на сто трайно намалена работоспособност/вид и степен на увреждане;
- неспазване от органите на медицинската експертиза на определените им с НМЕ правомощия по отношение на продължителността на временната неработоспособност.

Проведена е методическа дейност по разясняване на нормативните документи и по решаване на отделни случаи от практиката с лекари от лечебните заведения.

През 2015 г. лекарите, експерти по ЕВН са извършили 1 035 проверки на лечебни заведения, което е с 933 по-малко спрямо 2014 г. (1 968 проверки).

От приетите в ТП на НОИ 2 679 142 болнични листове за изплащане на парични обезщетения за временна неработоспособност, по реда и условията на чл. 112 от Закона за здравето, от ТП на НОИ са обжалвани 18 515 болнични листове за 253 478 дни, което е с 3 774 болнични листове по-малко спрямо 2014 г. Органите на медицинската експертиза са отменили 3 658 болнични листове за 51 856 дни.

Динамиката на промените на броя на приетите, обжалваните и отменените болнични листове, както и процентното съотношение на обжалваните към отменените болнични листове през 2014 г. и 2015 г. е показана в следващата таблица.

Таблица № 4 : Резултати от контролната дейност по експертизата на временната неработоспособност за 2014 г. и 2015 г.

Година	Приети болнични листове (бр.)	Обжалвани болнични листове (бр.)	Получен резултат по обжалвани болнични листове (бр.)	Отменени болнични листове (бр.)	Дял на отменените от обжалваните болнични листове (%)
2014	2 565 718	22 289	18 772	4 050	21,6
2015	2 679 142	18 515	14 897	3 658	24,6

През 2015 г. са приети със 113 424 (4,4%) болнични листове повече спрямо 2014 г. Броят на обжалваните болнични листове, по които през 2015 г. са се произнесли органите на медицинската експертиза, са с 3 875 бр. по-малко спрямо 2014 г.

Количественият сравнителен анализ на контрола по експертизата на временната неработоспособност, осъществен от лекарите, експерти по експертиза на временната неработоспособност към ТП на НОИ за 2014 г. и 2015 г., е отразен в следващата таблица:

Таблица № 5 : Резултати от обжалвани болнични листове през 2014 и 2015 г.

Година	Общ брой	Издадени от:			Общо за дни	Отменени (бр.)	Отменени от:			Отменени дни
		Лекар (бр.)	ЛКК (бр.)	ТЕЛК (бр.)			ЛКК (бр.)	ТЕЛК (бр.)	НЕЛК (бр.)	
2014	18 772	8 736	9 839	197	318 373	4 050	2 086	1 938	26	57 241
2015	14 897	6 576	8 305	16	253 478	3 658	1 877	1 742	39	51 856

През 2015 г. е получен резултат по 14 897 бр. от общо 18 515 бр. обжалвани болнични листове. 24,6% от обжалваните болнични листове са отменени. От тях 51,3% са отменени от ЛКК, а 47,6% са отменени от ТЕЛК.

3.2. Експертиза на трайно намалената работоспособност/вида и степента на увреждане

Към ТП на НОИ са изградени медицински комисии (МК) за преценка основателността на определените от ТЕЛК/НЕЛК: степен на трайно намалена работоспособност/вид и степен на увреждане; дата на инвалидизиране; срок на инвалидността и необходимост от чужда помощ на освидетелствани лица.

Контролът, осъществяван от МК, обхваща всички експертни решения на ТЕЛК с определена 50 и над 50 на сто трайно намалена работоспособност. МК вземат решения и по ЕР на НЕЛК, но те са незначителна част от общия брой и не оказват съществено влияние на общите резултати.

Таблица № 6 : Контролна дейност на медицинските комисии за периода 2012 – 2015 г.

Година	Решения на МК (бр.)	Обжалвани ЕР пред НЕЛК/Административен съд София-град (бр.)	Дял на обжалваните ЕР от решенията на МК (%)
2012	164 134	3 829	2,3
2013	178 676	3 844	2,2
2014	185 854	3 532	1,9
2015	175 066	2 598	1,5

Данните от контролната дейност на медицинските комисии в ТП на НОИ показват намаление на трите основни показателя посочени в Таблица № 6 за 2015 г. спрямо 2014 г.

Таблица № 7 : Резултати от обжалвани експертни решения през 2015 г.

Общ брой	Решение на ТЕЛК/НЕЛК				Решение на НЕЛК/АССГ					
	50 – 70,99%	71 – 90%	над 90% без ЧП	над 90% с ЧП	Работоспособни	под 50%	50 – 70,99%	71 – 90%	над 90% без ЧП	над 90% с ЧП
1 096	511	495	75	15	–	112	577	329	65	13

Количественият сравнителен анализ на резултатите от обжалваните от МК експертни решения на ТЕЛК/НЕЛК показва следното:

- ❖ Намаление със 112 бр. (10,2%) на лицата с определен процент трайно намалена работоспособност, даващ право на пенсия за инвалидност;
- ❖ Намаление със 178 бр. (30,4%) на лицата с намалена работоспособност над 70,99 на сто, носеща допълнителни социални придобивки;
- ❖ Намаление с 2 бр. (13,3%) на лицата, на които е определена чужда помощ.

На основание чл. 106, ал. 2 от Закона за здравето в специализираните състави на НЕЛК са включени 9 лекари от НОИ. През годината на тези лекари са проведени 6 тематични курса за следдипломна квалификация.

Таблица № 8 : Резултати от обжалвани експертни решения на ТЕЛК пред НЕЛК

Година	Консултации (бр.)	ЕР на НЕЛК (бр.)	Отменени и върнати за разглеждане от ТЕЛК	Разпределение по % трайно намалена работоспособност преди ЕР на НЕЛК						Разпределение по % трайно намалена работоспособност по ЕР на НЕЛК					
				Работоспособни	Под 50%	50-70,99%	71-90%	Над 90%	Други	Работоспособни	Под 50%	50-70,99%	71-90%	Над 90%	Други
2014	24 972	9 088	3 205	534	3 445	2 871	1 508	503	227	301	1 496	2 231	1 139	532	184
2015	24 792	10 019	4 253	540	4 287	3 053	1 385	441	313	297	1 643	2 204	970	393	254

През 2015 г. лекарите, представители на НОИ в НЕЛК, са участвали в постановяването на 10 019 експертни решения (с 931 решения повече спрямо 2014 г.). От тях 3 042 (30,4%) са по повод обжалвани ЕР на ТЕЛК от контролните органи на Националния осигурителен институт.

През годината са отменени и върнати за ново разглеждане от ТЕЛК 4 257 експертни решения (42,5% от общия брой разгледани експертни решения), при 3 205 (35,3%) за 2014 г.

Резултатите от обжалваните експертни решения на ТЕЛК пред НЕЛК през 2015 г. показват следното:

- ❖ Намаление с 243 бр. на лицата, определени като работоспособни (2,4% от общия брой ЕР на НЕЛК (10 019 бр.);
- ❖ С 2 644 бр. намаляват лицата с определена под 50 на сто ТНР (26,4% от общия брой ЕР на НЕЛК);
- ❖ Намаление с 849 бр. на лицата с определена 50-70,99 на сто ТНР, която определя правото на пенсия за инвалидност (8,5% от общия брой ЕР на НЕЛК);
- ❖ Намаление с 415 бр. на лицата с определена над 70,99 на сто ТНР, която носи и допълнителни социални придобивки (4,1% от общия брой ЕР на НЕЛК);
- ❖ Намаление с 48 бр. на лицата с определена над 90 на сто ТНР, при която има и определена чужда помощ (0,5% от общия брой ЕР на НЕЛК);

- ❖ Случаите на допуснати технически грешки в ЕР и неправомерно дадени слухови апарати намаляват с 59 броя.

През второто полугодие на 2015 г., поради липса на лекари с придобита специалност по кардиология, желаещи да работят в НЕЛК, престана да функционира един от специализираните състави по сърдечно-съдови болести. Този факт доведе до удължаване на срока за освидетелстване на лицата с кардиологични проблеми, чиито решения на ТЕЛК са обжалвани пред НЕЛК, с повече от една година.

4. Профилактика и рехабилитация

Ежегодно със Закона за бюджета на държавното обществено осигуряване се определят средства, които да се разходват за тази дейност по условия и ред, регламентирани в Наредба № 1 от 2007 г. за ползване и изплащане на паричните помощи за профилактика и рехабилитация.

През 2015 г. дейностите, свързани с паричните помощи за профилактика и рехабилитация, обхващат:

- Изготвяне на анализ за изпълнението на дейността по профилактика и рехабилитация през 2014 г. и разчети за определяне на условията за финансирането ѝ през 2015 г.;
- Кореспонденция за събиране на информация, необходима за подготовка на договорите с юридическите лица за провеждане на дейността през 2015 г.;
- Създаване на организация за стартиране на дейността на ТП на НОИ, свързана с паричните помощи за профилактика и рехабилитация през 2015 г.;
- Контрол върху направените разходи за профилактика и рехабилитация с оглед определяне на датата за прекратяване на издаването на удостоверения за ползване на паричната помощ, поради изчерпване на средствата, определени за провеждане на дейността в Закона за бюджета на ДОО за 2015 г.;
- Изготвяне на предложения и уведомителни писма до изпълнителите на дейността и до ТП на НОИ за удължаване на срока и за приключване на дейността по профилактика и рехабилитация;
- Подготовката на текстовете за изменение и допълнение на Наредба № 1 за ползване и изплащане на паричните помощи за профилактика и рехабилитация, в изпълнение на направените със ЗБДОО за 2016 г. изменение на чл. 13в, ал. 3 и допълнение на чл. 22б от КСО.

През 2015 г. са сключени договори с 14 юридически лица за общо 43 изпълнители на дейността по профилактика и рехабилитация. На интернет страницата на НОИ е публикувана подробна информация за условията за ползване на програмата, изпълнителите на дейността, необходимите документи и заболяванията, за които ще се провежда профилактика и рехабилитация през годината.

Изпълнителите, които извършват дейността по профилактика и рехабилитация, са разположени на територията на 16 области – София-град, София-област, Пловдив, Варна, Бургас, Сливен, Ловеч, Габрово, Монтана, Пазарджик, Стара Загора, Добрич, Благоевград, Кюстендил, Велико Търново и Смолян. По брой изпълнители и съответно с най-висок относителен дял са областите Пловдив и Бургас с по 7 изпълнители (16,3% от общия брой), София-град с 6 изпълнители (14% от общия брой), София-област, Пазарджик и Монтана с по 3 изпълнители (7% от общия брой).

Отчитането на резултатите от дейността по показателите “брой издадени удостоверения”, “изплатени и неизплатени фактури (брой и стойност)”, “изразходвани средства (общо и по фондове) за диагностични и терапевтични процедури”, “нощувки и частична парична помощ за хранене” се извършва:

- чрез ежегодни справки, изготвяни от изпълнителите на дейността;

- по електронен път чрез компютърна програма, която предоставя информация по определени показатели за всеки желан период от провеждането на дейността. С програмата се отчитат и показатели, като пол, възраст и изход от лечението.

През 2015 г. на 39 782 лица са издадени удостоверения за ползване на парична помощ за профилактика и рехабилитация. Най-много са издадените удостоверения от ТП на НОИ – София-град – 5 467 бр., или 13,7% от общия брой издадени удостоверения за страната. Следват ТП на НОИ – Пловдив с 3 992 бр. (10%) и ТП на НОИ – Стара Загора с 2 849 бр. (7,2%).

Длъжностните лица, които издават удостоверенията, извършват съпоставка на данните от служебните бележки, удостоверяващи осигурителните права на лицата, с данните, отразени в Регистър на осигурителите, Регистър на осигурените лица, Регистър “Приходи”, Регистър на трудовите договори, Регистър “Пенсии” и Регистър “Трудови злополуки”. Лекарите, експерти по експертиза на временната неработоспособност/инспекторите по осигуряването, проверяват за наличие на съответствие между диагнозите, отразени в медицинските направления (Бл. МЗ № 119а'98), и профилните възможности и противопоказанията за извършване на профилактика и рехабилитация при изпълнителите на дейността.

Контролът по изразходваните средства на държавното обществено осигуряване се осъществява от ТП на НОИ, на територията на което се намират изпълнителите на дейността. Условието, редът и сроковете за извършване на контрол в ТП на НОИ и при изпълнителя на дейността са уредени с Инструкция за контролната дейност по ползването и изплащането на паричните помощи за профилактика и рехабилитация.

През 2015 г. са извършени 128 бр. проверки при изпълнителите на дейността по профилактика и рехабилитация. За допуснати нарушения са съставени 38 ревизионни акта за начет в размер на 6 991,03 лв.

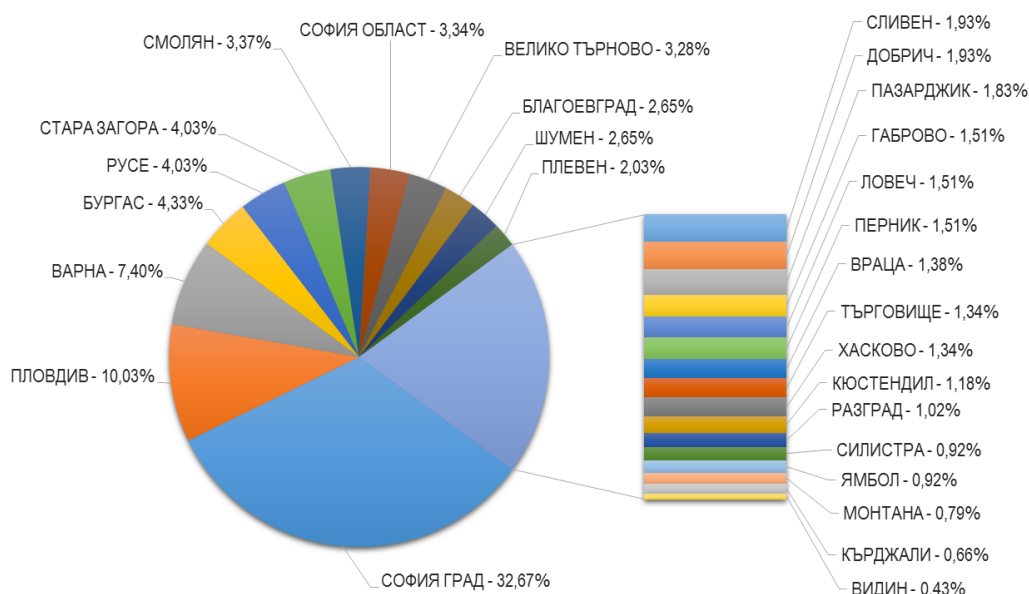
5. Трудова злополука и професионална болест

Дейностите, свързани с установяване, разследване и регистриране на трудовите злополуки, през 2015 г. обхващат:

- ❖ Обработка на национално равнище на оперативна информация за регистрираните през 2015 г. трудови злополуки и предоставянето ѝ на Министерство на труда и социалната политика, Изпълнителна агенция “Главна инспекция по труда” и други заинтересовани органи и организации.

- За периода 01.01 – 31.12.2015 г. в ТП на НОИ са обработени 3 052 деклариращи трудови злополуки. Открити и окомплектовани са 2 880 досиета за признати трудови злополуки. Извършени са над 150 разследвания на смъртни трудови злополуки. По преценка на длъжностните лица от ТП на НОИ са проведени и разследвания на повече от 330 злополуки с по-леки последствия, при които е било необходимо допълнително уточняване на осигурителния статус на пострадалите лица, данните подадени с декларацията за трудова злополука, причините и обстоятелствата при които са станали. Злополуките, които не са признати за трудови са 82. Резултатите от разследването са оформени в 487 протокола. Най-много протоколи са съставени в ТП на НОИ – София-град (61 бр.), ТП на НОИ – Бургас (43 бр.), ТП на НОИ – Варна (43 бр.), ТП на НОИ – Пловдив (38 бр.), ТП на НОИ – Пазарджик (26 бр.) и т.н.;
- Най-голям брой подадени декларации за трудови злополуки са в ТП на НОИ – София-град (от 997 деклариращи, признати – 956), ТП на НОИ – Пловдив (от 306 деклариращи, признати – 283), ТП на НОИ – Варна (от 226 деклариращи, признати – 208) и ТП на НОИ – Бургас (от 132 деклариращи, признати – 125), ТП на НОИ – Русе (от 123 деклариращи, признати – 118), ТП на НОИ – Стара Загора (от 123 деклариращи, признати – 117). Всички издадени протоколи и разпореждания от ТП

на НОИ са постъпили по електронен път в централно управление на НОИ, с цел осъществяване на контрол по качеството и осигуряване на методическа помощ.

Фигура № 2 : Разпределение на подадените декларации за трудови злополуки през 2015 г. по ТП на НОИ

През месеците април, юли и октомври е публикувана информация за съответното тримесечие на 2015 г., съдържаща разпределение на трудовите злополуки по икономически дейности, вид, последици, пол, общо за страната и по териториални поделения на НОИ.

❖ Събиране и обработване на информацията за трудовите злополуки, декларирани през 2014 г. През м. януари 2015 г. е публикувана и годишната оперативна информация за 2014 г. на интернет страницата на НОИ и в Бюлетина на НОИ;

❖ Обработване и предоставяне на статистическите данни за трудовите злополуки за 2013 г.:

- Статистическата информация за трудовите злополуки, декларирани през 2013 г. е обработена до 30 юни 2015 г. В нея се съдържат данни за броя, разпределението и показателите за тях. За изчисляване на показателите за отчитане на трудовите злополуки са използвани данни на НОИ, за среден списъчен брой на осигурените за трудова злополука и професионална болест лица и отработените човечески часове както по икономически дейности, така и по териториални поделения на НОИ за 2013 г. Обобщената статистическа информация за трудовите злополуки, декларирани през 2013 г. е разработена като електронна книга и публикувана на интернет страницата на института. Окончателните статистически данни за трудовите злополуки за 2013 г. са предоставени на МТСП, НСИ, ИА “ГИТ”, МОТ и Евростат.

❖ На базата на окончателната статистическа информация за трудовите злополуки за 2011 – 2013 г. са изчислени:

- Коефициентът на честота и коефициентът на тежест на трудовите злополуки, които се включват при диференциране на размера на осигурителните вноски по групи икономически дейности в зависимост от степента на риска. Определянето на диференцираните вноски за фонд “ТЗПБ” на ДОО и включването им като

приложение към бюджета на ДОО за 2016 г. е извършено съгласно Методиката за реда и начина на определяне размера на осигурителната вноска за трудова злополука и професионална болест;

- Коефициентът на трудов травматизъм за прилагане през 2016 г., съгласно Наредба за задължително застраховане на работниците и служителите за риска “трудова злополука”. Данните за икономическите дейности с коефициент на трудов травматизъм, равен или по-висок от средния за страната са предоставени на министъра на труда и социалната политика.
- ❖ Осъществяване на методически контрол на съставените през 2015 г. протоколи и оказване на експертна помощ при разследване на трудовите злополуки и проучване на професионалните болести;
 - ❖ Оперативна работа по структурата и съдържанието на проекта на Евростат за “Доклад за качеството на предаваните данни за трудови злополуки” – първи доклад за 2016 г.;
 - ❖ Обработка на оперативна информация и попълване на въпросник на МОТ с данните за трудовите злополуки, регистрирани в НОИ през 2014 г. Данните са изпратени на НСИ;
 - ❖ Обработка и предоставяне на НСИ на информация за трудовите злополуки, необходима за регулярното през 2016 г. изследване “Наблюдение на работната сила”;
 - ❖ Подготовка на материали и предложения на НОИ за включването им в Националната програма за безопасност и здраве при работа 2015 – 2017 г.
 - ❖ Обработка на информацията за трудови злополуки, необходима за определяне на размерите на осигурителните вноски за фонд “ТЗПБ” на ДОО по групи икономически дейности за прилагане през 2016 г.;
 - ❖ Актуализация на информационни системи “Трудови злополуки” и “Професионални болести” с измененията на НКПД за прилагане през 2016 г.;
 - ❖ Отчет на изпълнението на задачите на НОИ, включени в Националната статистическа програма на НСИ през 2014 г. и предложения на задачи от компетентността на НОИ за включване в Националната статистическа програма за 2015 г.

Дейностите, свързани с поддържане на оперативна информация за съобщените случаи на професионални болести, през 2015 г. имат следния обхват:

- В териториалните поделения на НОИ са открити 66 досиета за професионални болести, сигнализиращи с бързи известия. Заболелите лица със съмнение за професионален характер на заболяванията са 58;
- Най-много открити досиета по получени бързи известия през годината има в ТП на НОИ – Перник – 17 бр.; Пловдив – 10 бр. и София град – 9 бр. Следват София-област и Благоевград по 4 бр.; Кърджали, Смолян и Хасково по 3 бр.; Враца, Габрово, Плевен и Стара Загора по 2 бр.; Бургас, Варна, Велико Търново, Пазарджик и Ямбол по 1 бр. В останалите 11 ТП на НОИ не са получени бързи известия за съмнение за професионална болест;
- През 2015 г. са извършени общо 68 проучвания на случаи със съмнение за професионална болест. От тях 56 са по бързи известия, получени през 2015 г. и 12 по бързи известия, получени в края на 2014 г. Изготвените протоколи за професионални болести от ТП на НОИ, както и получените експертни решения на ТЕЛК са изпратени по електронен път в централно управление (отдел “ЕРТЗ”). Осъществен е контрол по качеството им и е оказана методическа помощ на инспекторите при въвеждане на информацията в информационната система на НОИ.

През 2015 година сътрудничеството и партньорството с министерства, ведомства и социалните партньори, се изразява в:

- ❖ Осъществяване на представителство на НОИ в заседанията на Националния съвет по условия на труд към министъра на труда и социалната политика;
- ❖ Участие в заседанията на Управителния съвет на фонд “Условия на труд” за вземане на решения по изразходване на средствата, трансферирани от НОИ, по дейности за реализиране целите на годишната програма на ФУТ;
- ❖ Осигуряване на експерти в специализирани комисии към фонд “Условия на труд” за разглеждане на проекти за подобряване условията на труд и диагностика на професионалните болести;
- ❖ Проверка и предоставяне на информация за регистрирани професионални болести, свързани с експозиция на диизоцианати на работното място, на МОСВ и МТСП, свързано с проучване в държавите членки и предоставяне на информация на немския компетентен орган за Регламент REACH във връзка с изготвянето на предложение за ограничаване приложението на диизоцианати;
- ❖ Изготвяне на отговори и даване на становища по въпроси, свързани с експертизата на работоспособността, паричните помощи за профилактика и рехабилитация, трудовите злополуки и професионалните болести;

IV. ОСИГУРИТЕЛЕН АРХИВ

Дирекция “Осигурителен архив” разработва нормативни актове по цялостното функциониране на осигурителния архив на НОИ и указания за прилагането им. Организира, ръководи и контролира дейността по приемане, съхраняване и използване на разплащателните ведомости и трудовоправни документи, доказващи трудов /осигурителен стаж и осигурителен доход.

През 2015 г. се навършиха десет години от създаването и функционирането на осигурителния архив на НОИ. Освен основната дейност, гражданите се консултират и в процеса по издирване на осигурители с прекратена дейност с цел издаване на необходимите им документи за осигурителен стаж и осигурителен доход. Създаденият регистър на фирмите-правоприемници периодично се актуализира на база извършваните проучвания по повод конкретни запитвания от лица.

1. Методология на осигурителния архив

След приетите през м. януари 2015 г. изменения и допълнения в Инструкция № 5 от 30.06.2005 г. на управителя на НОИ, беше актуализирана “Работната инструкция за изпълнение на задълженията по приемане, съхраняване и използване на разплащателни ведомости и трудовоправни документи на прекратени осигурители без правоприемник”. Промените в Инструкцията са свързани с отпадането на възможността физически лица да предават разплащателни ведомости и трудовоправни документи, които се съхраняват от тях след прекратяване дейността на осигурителя, както и върху въвеждането на изискване за нотариално заверено пълномощно, когато ведомостите се предават от упълномощено лице.

Във връзка с исканията на лица за издаване на удостоверение за осигурителен стаж (Обр. УП-13), който ще се ползва в чужбина за пенсиониране и за доказване на стаж пред работодател, както в България, така и в чужбина, беше разработена процедура за издаване на удостоверение за трудов/осигурителен стаж – Обр. УП-13.1, изчислен въз основа на данни за brutното трудово възнаграждение/осигурителен доход по издадено от осигурителния архив удостоверение за осигурителен стаж. Впоследствие Обр. УП-13.1 се допълни за случаите, в които документът се издава въз основа на данни за brutно трудово възнаграждение/осигурителен доход по издаден от осигурителния архив Обр. УП-14.

Разработени са и десет процедури за осъществяване на административни услуги, предоставяни от осигурителния архив на НОИ, които ще се предлагат като комплексни.

В Дирекция “Осигурителен архив” в ЦУ на НОИ се съхраняват осигурителните картони на лица, упражнявали самостоятелно занаят или свободна професия и които са се осигурявали по отменения Указ № 265 от 1953 г. за взаимно осигуряване членовете на ТПК. Въз основа на данните от осигурителните картони е създаден регистър с цел своевременно издаване на удостоверения за направени осигурителни вноски и зачетен осигурителен стаж на тази категория лица. Регистърът предоставя възможност за справочна информация на лица, непритежаващи данни за осигурителен номер, както и на длъжностни лица от други функционални звена в НОИ.

През м. октомври 2015 г. се проведе семинар на тема “Нови акценти в развитието на методологията на осигурителния архив на НОИ. Приложение на комплексната информационна система в ТП на НОИ”. Пред присъстващите беше направена презентация във връзка с десетгодишнината от създаването и функционирането на осигурителния архив на НОИ. Поставените от териториалните поделения въпроси и теми за обсъждане, касаещи прилагането на нормативната база във връзка с промените в Инструкция № 5, а така също и възникналите от практиката казуси, бяха обобщени и дискутирани на работния семинар. Изготвени са методически указания до териториалните поделения по обсъжданите на семинара въпроси и теми.

На база ежесечна информация от ТП на НОИ за дейността на осигурителния архив, в централно управление се обобщават, контролират и актуализират цифровите показатели, изготвят се справки и анализи към тях с цел подобряване координацията на работните процеси в отделните звена.

2. Осигурителен архив в ТП на НОИ

Основните показатели, които отразяват практическата дейност по приемане и използване на разплащателните ведомости и трудовоправни документи на прекратени осигурители без правоприменик са: брой осигурители, брой дела и листа и брой издадени удостоверения. През 2015 г. в териториалните поделения на НОИ е приета документация (по чл. 5, ал. 10 от КСО; по §7 от ПЗР на ЗИДКСО; по чл. 108, ал. 7 от КСО, по §5 ал. 1 и 2 от ПЗР на ЗТР) на 2 441 прекратени осигурители с 38 648 дела и 4 523 753 листа.

Таблица № 9 : Приета документация по чл. 5, ал. 10 от КСО; по §7 от ПЗР на ЗИДКСО; по чл. 108, ал. 7 от КСО, по §5 ал. 1 и 2 от ПЗР на ЗТР през 2015 г.

ТП на НОИ	Осигурители (бр.)	Дела (бр.)	Листи (бр.)
1. Благоевград	53	172	16 500
2. Бургас	163	945	79 821
3. Варна	197	1 143	131 599
4. Велико Търново	70	4 246	655 997
5. Видин	34	910	191 441
6. Враца	72	4 541	334 685
7. Габрово	43	714	90 892
8. Добрич	48	189	16 183
9. Кърджали	19	83	11 269
10. Кюстендил	22	555	30 463
11. Ловеч	27	151	10 308
12. Монтана	58	960	104 822
13. Пазарджик	48	143	15 199
14. Перник	31	690	40 046
15. Плевен	55	458	47 883
16. Пловдив	227	2 880	416 713
17. Разград	45	610	82 457
18. Русе	87	1 613	192 496
19. Силистра	43	648	54 186
20. Сливен	49	276	15 809
21. Смолян	66	346	33 301
22. София-град	642	6 922	1 074 948
23. София-област	36	499	53 611
24. Стара Загора	106	2 800	364 948
25. Търговище	62	196	13 440
26. Хасково	56	2 040	240 102
27. Шумен	64	3 834	199 676
28. Ямбол	18	84	4 958
ОБЩО:	2 441	38 648	4 523 753

През 2015 г. са иззети документи на 52 осигурителя, на основание чл. 108, ал. 7 от КСО. Броят на иззетите дела е 3 556. С най-голям брой иззети осигурители за разглежданата година е ТП на НОИ – София-град – 11 бр., а с най-голям брой обработени дела и листи на иззети осигурители – ТП на НОИ – Пловдив – 4 осигурителя с 1 739 дела, съдържащи 240 000 листи.

През 2015 г. са регистрирани 3 267 осигурители с 39 568 дела.

Таблица № 10 : Брой приети осигурители в архивните центрове

Архивен център	2006 – 2015 г. (бр.)	януари – декември 2015 г. (бр.)	Дял на приетите осигурители през 2015 г. от общия брой приети за периода 2006 – 2015 г.
ООА Кюстендил	6 556	670	10,22%
ООА Пловдив	3 116	227	7,17%
ООА Търговище	2 989	62	2,07%
ООА Ловеч	3 154	303	9,61%
ООА Силистра	1 730	111	6,42%
ООА Враца	1 739	72	4,14%
ОБЩО:	19 284	1 445	7,49%

Приетите заявления-декларации по чл. 5, ал. 10 от КСО и чл. 22, ал. 2 и 3 от Инструкция № 5 за 2015 г. са 5 694, а издадените удостоверения по чл. 5, ал. 10 от КСО и чл. 22, ал. 2 и 3 от Инструкция № 5 за 2015 г. са 5 326.

Наблюдава се увеличение на броя удостоверения, издадени на ЕТ, прехвърлил предприятие чрез сделка – 164 бр. (2014 г. – 142 бр.)

Общият брой заявления по чл. 32 от Инструкция № 5 за издаване на удостоверения за осигурителен стаж и осигурителен доход, постъпили от граждани и по служебен път от ТП на НОИ е 112 390.

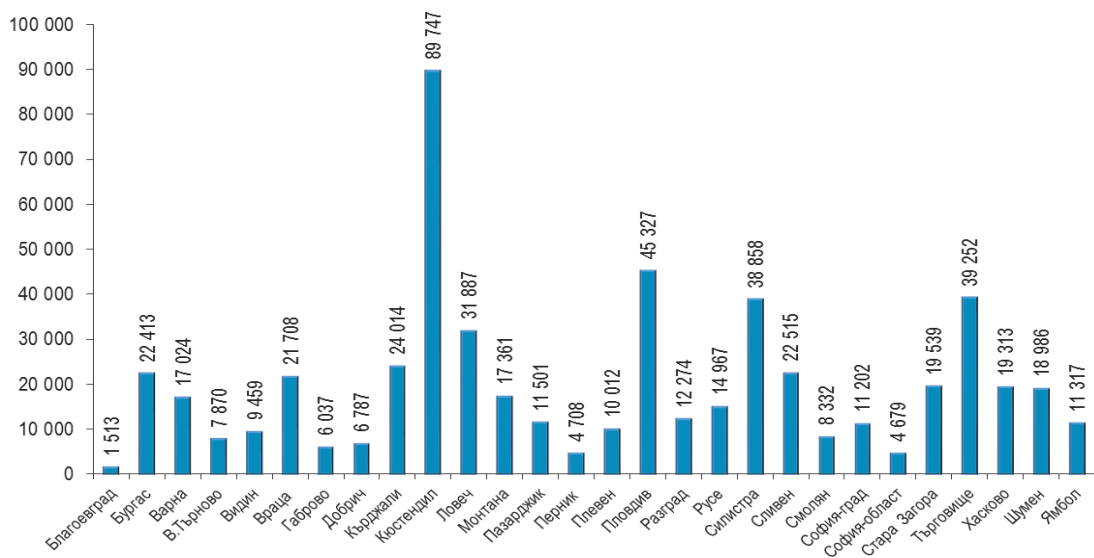
През 2015 г. от осигурителния архив на НОИ са издадени 75 852 бр. удостоверения за осигурителен стаж и осигурителен доход.

Таблица № 11 : Издадени удостоверения за осигурителен стаж и осигурителен доход през 2015 г.

Удостоверение	Брой
УП – 13	27 438
УП – 14	1 567
УП – 15	46 661
УП – 17	93
УП – 17а	93
ОБЩО:	75 852

С цел спазване на законоустановения срок при издаване на удостоверения за осигурителен стаж и осигурителен доход продължава да се осъществява ежеседмичен контрол.

През 2015 г. по повод постъпили заявления за издаване на удостоверения за осигурителен стаж/доход са издадени 24 827 бр. уведомителни писма за отказ за издаване на съответните удостоверения, като причина за това са непредадени в НОИ документи на осигурителя или липса на данни за лицата в наличните разплащателни ведомости.

Фигура № 3 : Общ брой издадени удостоверения по ТП на НОИ за периода 2006 – 2015 г.

Общият брой на издадените удостоверения в териториалните поделения на НОИ за периода 2006 – 2015 г. е 548 602.

По сигнали на сектори “Отпускане на пенсии” и “Контрол по разходите на ДОО” през 2015 г. са направени 11 277 проверки от длъжностните лица в осигурителния архив по места, което е с 2 827 повече от 2014 г. С най-висок брой (над хиляда за цялата 2015 г.) се отличават ТП на НОИ – Кюстендил, Враца, Ловеч и Сливен.

Издадените документи по чл. 30, ал. 2, удостоверения и заверени копия на документи по чл. 37, дубликати на издадени документи по чл. 34, ал. 3 от Инструкция № 5 са 1 255 бр.

Налице е положителна тенденция на спад в броя на постъпилите жалби от физически и юридически лица за 2015 г. – 53 бр., спрямо 95 бр. за 2014 г. Това показва, че работата с граждани и фирми се е подобрила в посока повишаване удовлетвореността на ползвателите на услуги, предоставяни от осигурителния архив на НОИ.

3. Електронен осигурителен архив

3.1. Функциониране на електронния осигурителен архив

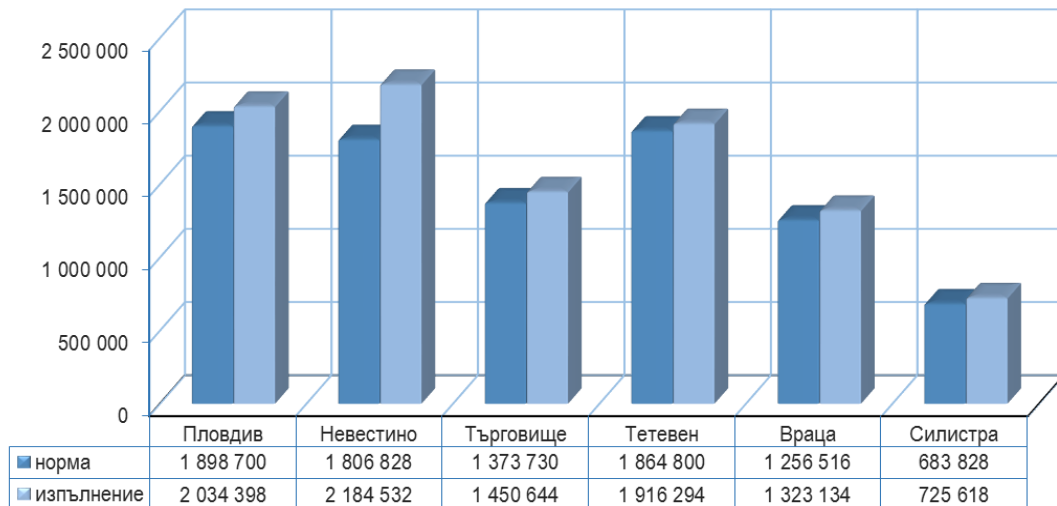
През 2015 г. дейностите по сканиране и индексирание на разплащателни ведомости се осъществяваха в шест Центъра за електронна обработка (ЦЕО).

Специалистите в ЦЕО работят при нормиран труд, който се прилага към двата основни работни процеса сканиране и индексирание. От 2014 г. в ЦЕО – Пловдив, Невестино, Търговище и Тетевен дневната норма за индексирани редове е 1 200, а за процеса сканиране се запазва нормативът от 960 сканирани страници. По отношение на ЦЕО – Враца и Силистра, чиято дейност стартира съответно в края на 2013 г. и началото на 2014 г., се установи двугодишен период за изпълнение на по-ниски спрямо горепосочените центрове нормативи, с цел постъпателно повишение на нормативите и изпълняваните от тях дневни нормативи за индексирание през 2015 г. са 1095 реда и 960 сканирани страници.

Месечният норматив, изчислен за всеки ЦЕО, се определя както от наличния щатен ресурс, така и от неговата заетост (отсъствия, изпълнение на задачи, несвързани с норматива – проверки на индексирания информация, прекъсване на работния процес поради технически причини и др.). Съпоставката между среднодневния брой щатни специалисти, заети с

изпълнение на норма в ЦЕО и средногодишния брой щатни специалисти, показва намаляване на реално заетите с дейността служители.

Отчита се трайна тенденция към изпълнение на поставените нормативи във всички ЦЕО, което е показател за добра организационна практика, балансирано протичане на работните процеси и постигане на системен контрол върху качеството на индексирания информация.

Фигура № 4 : Въведени/индексирани редове в ЦЕО през 2015 г.

3.2. Електронно архивиране

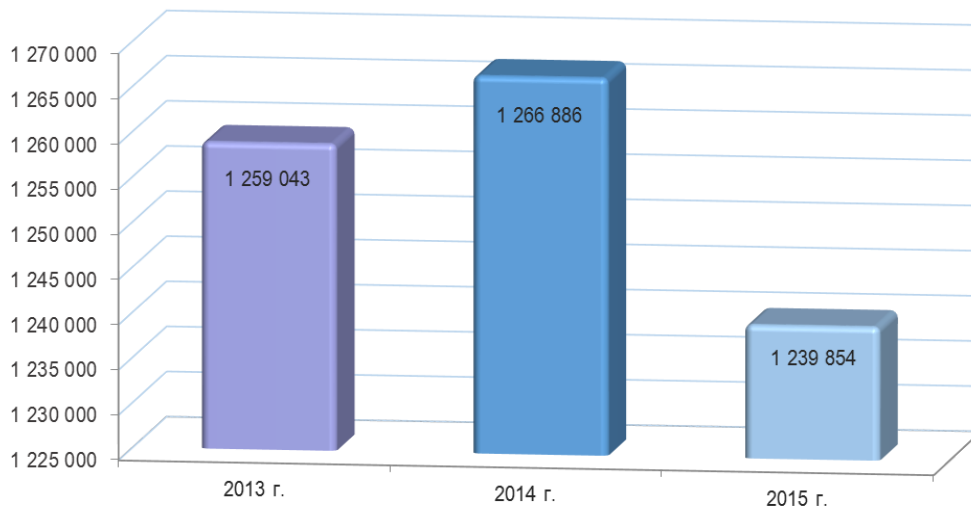
Регламент за въвеждане на график за електронно архивиране беше установен през 2012 г. От 2015 г. се възприе подход, при който след тригодишен цикъл, обвързан с изпълнение на график в ЦЕО да следва едногодишно прекъсване. В тази връзка през 2015 г. графици за електронно архивиране бяха въведени в два центъра – Невестино и Тетевен. Продължителността на графици е 8 месеца, като обхващат периода от 01.04.2015 г. до 30.11.2015 г. Основно правило за графици е през електронна обработка да преминават осигурители, чиято документация е обект на интензивно търсене с цел издаване на удостоверения за осигурителен стаж и доход. В етап на изпълнение на график, както и в предходните години, не се обработват разплащателни ведомости на ТП на НОИ – Кюстендил и Ловеч. Количеството на обработените страници зависи от изпълнението на индивидуалната норма, щатната численост и заетостта на специалистите в ЦЕО.

В ЦЕО – Невестино през електронна обработка преминават документите на ТП на НОИ София град, София област, Благоевград и Перник. Изпълнението на нормативите в периода на графика е 100%. В центъра са изпълнени всички заявени за електронна обработка осигурители, подадени от горепосочените ТП на НОИ. През електронно архивиране преминаха дела и страници на общо 19 бр. осигурители. В центъра е осъществяван и контрол върху качеството на индексирания данни, като за общия период на графика отделеното време за проверки е 120 часа месечно.

В ЦЕО – Тетевен през електронна обработка преминават документите на ТП на НОИ – Плевен, Велико Търново и Габрово. Изпълнението на нормативите в периода на графика е 100%. В графика на ЦЕО – Тетевен са въведени фиксирани периоди за електронна обработка на документите от ТП на НОИ (за всяко поделение по 2 месеца или 42 работни дни). В центъра са обработени дела и страници на общо 6 бр. осигурители. Специалистите в центъра са извършвали и проверка на качеството на индексирани данни, която месечно е 105 часа.

3.3. Обем на обработените документи

През 2015 г. темповете на работа в ЦЕО се запазват на приблизително същото ниво както през предходната 2014 г., отбелязвайки минимален спад, обусловен от намаления числен състав. Общият обем страници, генериран от електронния архив през 2015 г. възлиза на 1 239 854, а средномесечния обем е 103 321. На посочените електронно обработени страници през периода съответстват 9 634 620 индексирани реда при средномесечен обем от 802 885 реда. За сравнение, през 2014 г. са обработени 1 266 886 страници при средномесечен обем от 105 574 обработени страници.

Фигура № 5 : Индексирани страници в ЦЕО (брой)

3.4. Контрол върху качеството на индексирания информация

С цел разширяване на функциониращия модел за качествен контрол върху информацията от електронния осигурителен архив, беше актуализирана “Работна инструкция за изпълнение на задълженията по електронна обработка на разплащателни ведомости на прекратени осигурители без правоприменик в Центровете за електронна обработка”. Внесените допълнения и изменения са в частта контрол върху процеса на индексирание на данни в етап преди трайно архивиране на информацията. Целта е уеднаквяване на специфичните модели на работа в ЦЕО, които поради липса на автоматизация на процесите, досега прилагала различни подходи за качествен контрол.

Въведена е процедура за системен контрол върху качеството на индексирания данни и тяхната корекция, при необходимост. Режимът на окачествяване ангажира всички служители в ЦЕО, а обект на проверка е всяко дело преминало дигитализация в рамките на един протокол. Във всички ЦЕО проверките са ежедневни, а повторни репрезентативни проверки осъществява началника на отдел “Обединен осигурителен архив“ в ТП. По отношение на процента проверени страници в едно дело е възприет диференциран подход в зависимост от типа и периодизацията на разплащателните ведомостите, способ на попълване, технология на индексирание и др. Възприето е, че оптималния обхват на проверките е между 30 и 60% от информацията. За да се установи ефективно съотношение между времето за индексирание и това за контрол на качеството в ЦЕО, в рамките на работния ден времето за проверки не надвишава 1 час, а времето за проверки на качеството в ЦЕО месечно не надвишава 12 нормодни. Констатациите от проверките се отразяват в стандартен образец – контролен лист, чрез който информацията се систематизира.

V. ИНФОРМАЦИОННИ СИСТЕМИ

Дейностите, свързани с пълното информационно-технологично и комуникационно обезпечаване на всички функционални дейности на Националния осигурителен институт по управлението и провеждането на държавното обществено осигуряване през 2015 г., са следните:

1. Функционални модули на ИССО

1.1. Пенсии

- ❖ Разработени са в модул “Електронен доклад за осигурителен стаж и доход” следните нови функционалности и промени:
 - внедрена е нова функционалност за изчисляване на индивидуален коефициент;
 - програмно осигуряване за анализ и миграция на данни от DOS приложение;
 - внедрени са нови компоненти и функционалности във връзка с измененията и допълненията в НПОС, извършени през годината;
 - промени и нови функционалности във връзка с §51, ал. 1 от ПЗР на ЗИДКСО/2015 г.
- ❖ Разработено е програмно осигуряване:
 - за изплащане на еднократна сума в размер на 40 лв., към пенсиите за м. април 2015 г. на 1 200 322 пенсионера;
 - за осъвременяване на пенсиите от 01.07.2015 г. на основание чл. 100 от КСО и за определяне на нов размер на социалната пенсия за старост;
 - за ежегоден обмен на данни, свързани с дългосрочните обезщетения за осъществяване на автоматичен обмен на информация на НАП с компетентните органи на държавите-членки на ЕС;
 - за изплащане на еднократна сума към пенсиите за м. декември 2015 г. Определена е добавка от 40 лв. на 1 239 381 пенсионера. Разработена е нова справка към справочната част на НСОИП и промени в програмното осигуряване на НСОИП и Локална база данни на пенсиите.
- ❖ Разработен е програмен продукт “Опис на върнатите документи”;
- ❖ Направени са промени в програмното осигуряване на модул “Справка 01”, и “Справка 1&3” във връзка с §47 и §51, ал. 1 от ПЗР на ЗИДКСО/2015 г.;
- ❖ Разработен е софтуер за ежемесечно преизчисляване на пенсиите по §5, ал. 2 от КСО.
- ❖ Разработен е и е внедрен модул “Пенсии, отпуснати от други държави”;
- ❖ Разработена е справочна част към модул “Справка 01” за Д “Вътрешен одит”;
- ❖ Разработено е удостоверение обр. УП-7Б;
- ❖ При изготвяне на удостоверение за наследници обр. УП-12 е разработена връзка с удостоверение за недължимо преведени суми обр. УП-10;
- ❖ Разработена е нова функционалност към модул “Прехвърляне на пенсионни права за старост към пенсионната схема на Европейския съюз, на Европейската централна банка и на Европейската инвестиционна банка”;
- ❖ Направени са промени в програмното осигуряване във връзка със създаването на фонд “Пенсии за лицата по чл. 69” със ЗИДКСО/2015 г.;
- ❖ Разработен е софтуер за автоматична обработка на удържки, наложени върху пенсиите, във връзка с промяна размера на минималната работна заплата от 01.07.2015 г. и от 01.01.2016 г.

1.2. Парични обезщетения и помощи от ДОО (ПОПДОО) и Електронен регистър на болничните листове и решенията по обжалването им (ЕРБЛРО)

- ❖ Програмните модули на система ПОПДОО са актуализирани съобразно нормативните промени за 2015 г.;
- ❖ Напълно е внедрен ЕРБЛРО;
- ❖ Модулът за въвеждане, проверка на данни от осигурителите и вземане на решения за обработка е преработен и интегриран с ЕРБЛРО. В тази връзка са разработени нови функции и оперативни справки;
- ❖ Модулите за преглед и вземане на решения след централна обработка и модулът на изплащане са разширени с оглед промените произтичащи от внедряването на ЕРБЛРО;
- ❖ Генерирани са 3 671 882 декларации за Регистъра на осигурените лица с дохода, от който е изчислено обезщетението.

1.3. Интегрирана система за електронен обмен на документи и данни с осигурителите и самоосигуряващите се за изплащане на паричните обезщетения от ДОО (ИСЕОДД)

- ❖ Експерти участваха при подготовката на новата Наредба за паричните обезщетения и помощи от ДОО (НПОПДОО), приложенията към нея и заданията за разработване на програмните системи – за въвеждане и прием на данни от осигурителите и за обработка на приетите данни в НОИ;
- ❖ Проведена е процедура, избран е изпълнител и е изпълнен договор за разработването на ИСЕОДД с финансовата подкрепа на ОПАК;
- ❖ Разработени и внедрени са основните модули на системата, които стартират от 01.12.2015 г. и от 01.01.2016 г.:
 - самостоятелно работещ продукт на НОИ за въвеждане, проверка и представяне на данни по НПОПДОО от осигурителите и самоосигуряващите се лица;
 - уеб-приложение за регистрация на потребители на електронните услуги с КЕП;
 - уеб-сервиси за тестване и подаване на данни чрез външни продукти;
 - уеб-приложение за тестване и представяне на данни и документи.
- ❖ Проектирани и създадени са необходимите бази данни и процедури в тях за прием на данните в системата на НОИ;
- ❖ Стартира разработката на програмните модули за прием и въвеждане на представени в ТП документи и данни, както и обработка на приетите по новия ред данни, преглед, вземане на решения и предприемане на действия в ТП;
- ❖ Създадена е организация за поддръжката на разработчици на софтуер, непосредствено след публикуване на нормативните изисквания, както и при стартиране в законовите срокове на модулите от системата – за технологичната и техническа поддръжка на външни и вътрешни потребители.

1.4. Парични обезщетения за безработица (ПОБ)

- ❖ С оглед засилване на контролните механизми и яснотата при определяне на правото за отпускане и изплащане на ПОБ в програмния продукт е добавено изискване за регистриране на мотиви за преценка на служителя след автоматизираните проверки за право и размер на обезщетението и прегледа на контролната информация от регистрите. Поддържа се и архив на взетите решения на служителя и съответните мотиви;
- ❖ Във връзка с направените промени в КСО е добавена възможност за издаване на разпореждане за спиране на производството по отпускане на ПОБ на основание чл. 54 г, ал. 4 от КСО;
- ❖ За осъществяване на счетоводното отчитане на разходите за парични обезщетения за безработица съгласно изискванията на Единната бюджетна класификация и дейност

“Социални помощи и обезщетения” от началото на 2015 г. са добавени следните функционалности:

- въвеждане на сумите за главници по надвнесени парични обезщетения за безработица, които се прехвърлят с платежно нареждане към приходната банкова сметка;
- въвеждане на постъпилите по банков път или на каса за главници по ревизионни актове и по разпореждания за надвзети парични обезщетения за безработица, както и на сумите по главници от удържки за надвзети ПОБ по рекапитулации за удържани суми.

❖ Към набора от справки е добавена “Рекапитулация на сумите по касов път” за касовите потоци, свързани с цялостното движение на средствата за ПОБ.

1.5. Регистър на осигурените лица

Отразени са промените в законодателството при прием, валидация и обработката на получаваните от НАП към НОИ данни.

Таблица № 12 : Обработени данни в Регистъра на осигурените лица, получени от НАП

Период	Брой записи
1997 – 1999 г.	4 242
2000 – 2004 г.	46 329
2005 – 2009 г.	141 833
2010 – 2014 г.	37 757 221

1.6. Оперативна статистика

През годината беше разработен модул “Оперативна административна статистика в НОИ”, в който се зареждат ежедневно обобщени данните от ПОБ по ТП на НОИ.

1.7. Регистър на извършените проверки от Инспектората

През 2015 г. беше разработен Регистър на извършените проверки от Инспектората, в който се въвеждат данните от извършените проверки и се извършват справки върху тях.

1.8. Автоматизирана информационна система на НОИ (АИС)

Внедрени са три нови версии на Архимед във всички ТП и в ЦУ на НОИ. Отразени са възложените от НОИ разширения на функционалност и нови административни електронни услуги, включени в договора за абонаментна поддръжка и развитие на системата. Внедрена е Единна номенклатура на документите в АИС и механизъм за нейното актуализиране. Системата е мигрирана на нова сървърна платформа за ЦУ, ТП на НОИ – София-град и порталната част, обслужваща електронните административни услуги.

1.9. Разработване и внедряване на Система за управление сигурността на информацията (СУСИ) в НОИ, съгласно изискванията на стандарта ISO/IEC 27001:2013

❖ През 2015 г. се изпълняваше договор с предмет “Разработване на система за управление на сигурността на информацията, съгласно изискванията на стандарта ISO/IEC 27001:2013 “Системи за управление на сигурността на информацията” или еквивалент”, като бяха приключени два от етапите (компоненти) на договора:

- На етап Компонент 1 (“Разработване на система за управление на сигурността на информацията, съгласно изискванията на стандарта ISO/IEC 27001:2013

“Системи за управление на сигурността на информацията” или еквивалент и специфичните потребности на възложителя”) е направен встъпителен анализ, проведено е обучение относно СУСИ и изискванията на стандарт ISO/IEC 27001:2013 на 40 служители, проведено е акредитирано обучение за водещи одитори на 6 служители и обучение за вътрешни одитори на 10 служители и са разработени проекти на документите на системата;

- На етап Компонент 2 (“Внедряване на разработената система за управление на сигурността на информацията, съгласно изискванията на стандарта ISO/IEC 27001:2013 “Системи за управление на сигурността на информацията” или еквивалент и специфичните потребности на възложителя”) са проведени обсъждания и са утвърдени документите на СУСИ (политики, процедури, инструкции, образци на документи, регистри), утвърдена е организационна структура на СУСИ и са определени отговорните лица за функциониране на системата.

Системите се поддържат в актуално състояние спрямо действащото законодателство и изискванията на международните институции.

2. Информационната система на НОИ и “външният свят”

2.1. Сключени договори и споразумения за обмен на информация с организации и ведомства в страната:

- ❖ Поддържане на електронен обмен на информация за безработните лица между Агенцията по заетостта и НОИ;
- ❖ Поддържане на електронен обмен на информация с дирекция “Миграция” на МВР за поддържане на Регистър на лицата с личен номер на чужденец;
- ❖ Електронен обмен на информация между търговските банки и НОИ относно изплащане на пенсии и обезщетения;
- ❖ На база нови и анексирани договори е разширено предоставянето на информация на финансови институции, съдебни инстанции и др. ползватели на ИС на НОИ, в т.ч.:
 - нови договори с всички (108) банки и финансови институции за предоставяне в структуриран вид на информацията от справките;
 - нови договори с всички (90) частни съдебни изпълнители за нови on-line справки;
 - за еднократно предоставяне на информация от Регистъра на осигурените лица, съдържаща броя на осигуряваните от всеки работодател лица (ИКАП, ЛАКОРДА) – 3 нови договора.

2.2. Европейска интеграция и международни договори, EESSI – развитието на ИС през 2015 г. за обмен с всички държави

- ❖ Поддържане на електронен обмен на информация между Пенсионния фонд на Руската федерация и НОИ, както и между германските осигурителни институции и НОИ на база на двустранно договорени технологии за обмен, без необходимост от размяна на документи чрез пощенски услуги:
 - относно технологията на обмен на електронни документи с Пенсионния фонд на Руската федерация са направени промени в програмното осигуряване;
 - електронен обмен на данни за смъртни случаи с Deutsche Post Renten Service – изготвени са 18 отговора и са направени 9 запитвания.
- ❖ Изготвени са списъци на лица с последна заетост в друга държава членка с информация за подготовка на искания за възстановяване на изплатени парични обезщетения

за безработица. Списъците включват информация за 4 750 лица със сума за реимбурсация общо за над 13,5 млн. лв.;

❖ През 2015 г. продължи работата по разработване на вътрешна информационна система за въвеждане и съхранение на СЕД при прилагане на изискванията на европейските регламенти за координиране на схемите за социална сигурност. Налична е система за въвеждане на данни в СЕД касаещи дългосрочните обезщетения и разработени процедури за извличане на част от данните от вътрешните системи. Представители на Д “ИСМБП” участваха активно в международни комисии, бордове и групи за реализиране на проекта.

2.3. Справки, отговори и информация по постъпили искания

❖ Пенсии:

- разработени справки и изготвени отговори и информация към ЦУ и ТП на НОИ и външни институции във връзка с дългосрочните плащания – 266 бр.;
- във връзка с подписано Споразумение с Национално сдружение на общините в РБ – 223 бр.;
- във връзка с разработване на Областна стратегия за развитие на социалните услуги и други искания от различни общини – 46 бр.

❖ От компетентни служители ежедневно се изготвят справки по постъпили искания и се подготвят отговори на поставени актуални въпроси и жалби подадени на хартия, чрез електронните адреси на института, контактните форми на сайта, на изрично обявените телефони за въпроси по информационното осигуряване и пренасочени от Контактния център на НОИ, в т.ч.:

- брой изготвени от Д “ИСМБП” отговори и справки по писмени искания за изготвяне на информация – 5 122;
- брой отговори на входящи писма по електронна поща – 960;
- брой отговори на входящи писма чрез контактните форми – 15;
- брой консултации по телефона – 7 670.

3. Електронни услуги на интернет страницата на НОИ

През 2015 г. изпълнението на план-графика за нови електронни услуги се изпълни изцяло и в срок. За разработването и внедряването на нови или развитието на съществуващи е-услуги през годината са извършени следните дейности:

❖ Започна интеграцията на системите за електронни услуги на НАП и НОИ. Подписано беше споразумение между двете институции за осигуряване на достъп до е-услуги. Във връзка с това услугите “Справка за осигурителен стаж и доход при пенсиониране” и “Въвеждане/промяна на координати за получаване на съобщения от НОИ за изплатени парични обезщетения и помощи от ДОО” от 2015 г. са достъпни през електронната страница на НОИ чрез ЕГН и ПИК на НАП;

❖ Извършени са промени в електронната услуга за изчисляване на прогнозна пенсия. За лицата родени след 31.12.1959 г. пенсията се изчислява в пълен размер при променено осигуряване по чл. 46 от КСО (от УПФ във фонд “Пенсии”) или в намален размер без променено осигуряване по чл. 46 от КСО;

❖ Разработена и внедрена е електронна услуга за избор на най-добър 36 месечен период преди 01.01.1997 г. при пенсиониране. Услугата позволява да се определи най-добрият 36 месечен период за изчисляване на индивидуален коефициент за пенсия. Програмният продукт е насочен към всички осигурени лица, на които предстои пенсиониране или преизчисляване на вече отпусната пенсия от друг базисен период. Услугата позволява въвеждане на доходи по години и по месеци. В сравнението участват само пълните 36-месечни (3-годишни периоди);

- ❖ Разработена и внедрена е справочна електронна услуга по ЕГН за постъпили данни от издадени болнични листове в ЕРБЛРО;
- ❖ Извършени са подобрения в съществуващите електронни административни услуги, свързани с промените в нормативната уредба.
- ❖ Разработени и внедрени са седем нови електронни административни услуги:
 - “Подаване на декларация за продължаване получаването на пенсия от Република България”;
 - “Издаване на удостоверение за месечен размер на получаваните суми за пенсия/и и добавка/и за ползване в друга държава”;
 - “Издаване на удостоверение за получен доход от пенсия/и и добавка/и за ползване в друга държава”;
 - “Издаване на удостоверение за обстоятелството, че лицето не е пенсионер”;
 - “Подаване на заявление за изплащане на неполучени суми от пенсия на наследник/ци на починал пенсионер”;
 - “Заявление за спиране на пенсия”;
 - “Заявление от пенсионер за смяна на настоящ адрес на територията на Република България или друга държава.
- ❖ На вътрешния сайт на НОИ се публикуват материали, описващи предоставяните електронни услуги чрез Интернет страницата на института;
- ❖ Изготвят се периодични доклади за използваемостта на електронните услуги – административни и справочни от Работна група, сформирана със заповед на управителя;
- ❖ Изготвен е план-график за разработване и предоставяне на нови електронни услуги през 2016 г. от постоянната работната група;
- ❖ Оказвано е съдействие на потребителите, използващи електронните услуги на НОИ и е отговорено на множество запитвания.

Таблица № 13 : Използваемост на електронните услуги на сайта на НОИ

НАИМЕНОВАНИЕ	Брой справки за периода 01.01. – 16.12.2015 г.
Справки – осигурителен архив	
Справка за прекратени осигурители без правопреемник с предадени в НОИ разплащателни ведомости	119 244
Справки – парични обезщетения за безработица	
Справка за регистрирани заявления за отпускане на парични обезщетения за безработица	121 757
Справка за изплатени парични обезщетения за безработица	118 576
Справки за пенсии	
Преизчисляване на стаж към трета категория труд	24 332
Справка за пенсионни разпореждания	309 513
Изчисляване на прогнозна пенсия	488 294
	за брой лица – 32 433
Избор на най-добър 36 месечен период преди 01.01.1997 г. при пенсиониране	17 944
Справки от РОЛ	
Статус на социално осигуряване	518 294
Справка за подадени декларации за социално осигуряване от осигурител/самоосигуряващ се	104 731

Справка за подадени декларации за социално осигуряване за осигурено лице за периоди след 2004 г.	283 121
Справка за социално осигуряване по ЕГН – текущо състояние	91 143
Справки за изплатени обезщетения и помощи от ДОО	
Справка по БУЛСТАТ за представени в НОИ документи и изплатени обезщетения и помощи от ДОО	129 927
Справка по ЕГН за представени в НОИ документи и изплатени обезщетения и помощи от ДОО	4 658 833
Справка за деклариращи и внесени осигурителни вноски за ДОО с Булстат и ИКО	8
Справка за деклариращи и внесени осигурителни вноски за ДОО със сертификат	17 811
Изчисляване на прогнозен размер на парично обезщетение за бременност и раждане	190 626
Справка за постъпили данни от издадени/анулирани болнични листове в ЕРБЛРО по ЕГН/ ЛНЧ/ СЛНЧ и ПИК	542 018
Справки от други дейности на НОИ	
Проследяване на решения по жалби	1801
Административни електронни услуги	Брой ползвания за п. 01.01. – 16.12.2015 г.
Издаване на удостоверение за изплатени парични обезщетения и помощи от ДОО	13
Издаване на удостоверение за изплатени парични обезщетения за безработица	5
Издаване на удостоверение за месечен размер на получаваната сума от пенсия/и и добавка/и	29
Издаване на удостоверение за трудов/осигурителен стаж и осигурителен доход от Осигурителния архив на НОИ	220
Издаване на удостоверение за получен доход от пенсия/и и добавка/и	30
Подаване на документ за учащ от лицето	0
Подаване на информация за учащ от учебното заведение	0
Издаване на удостоверение обр. УП-12 на наследниците на починал пенсионер	11
Копиране и заверка на пенсионни документи	0
Предоставяне на информация от РБ за друга държава-членка на ЕС, ЕИП или Швейцария за членовете на семейството на безработно лице със СЕД U006	2
Удостоверяване на осигурителни периоди от РБ за друга държава-членка на ЕС, ЕИП или Швейцария с преносим документ U1	3
Подаване на Заявление за издаване на удостоверение за наличието или липсата на трудови злополуки	1
Подаване на Заявление за издаване на удостоверение обр. УП-4 – декларация за семейно и имотно състояние и за годишния доход на член от семейството	0
Подаване на Заявление за издаване на удостоверение обр. УП-5 – декларация за встъпване или не в нов брак на преживял съпруг/съпруга и друга информация за наследници на починал пенсионер	1
Подаване на документи за промяна на обстоятелствата за изплащане на ПОБ	194
Заявление за издаване на осигурителна книжка	16
Подаване на Заявление за издаване на удостоверение на осигурител, който няма наети лица и не води разплащателни ведомости и трудовоправни документи	5

Подаване на заявление за отпускане на пенсия и/или добавка	133
Подаване на заявление за преизчисляване на пенсия	662
Подаване на декларация за трудова злополука	0
Подаване на бързо известие за съмнение за професионална болест	0
Заявление за превеждане на пенсия в банка и/или смяна на адреса на пенсионера	39
Заявление за подаване на декларация за продължаване получаването на пенсия от РБ	13
Заявление за издаване на удостоверение за месечен размер на получаваните суми за пенсия/и и добавка/ за ползване в друга държава	1
Подаване на заявление от наследник/ци за изплащане на неполучена пенсия от починал пенсионер	0
Заявление за издаване на удостоверение за получен доход от пенсия/и и добавка/и за ползване в друга държава	1
Заявление за издаване на удостоверение за обстоятелството, че лицето не е пенсионер	1
Заявление от пенсионер за смяна на настоящ адрес на територията на РБ или друга държава	0
Заявление за спиране на пенсия	0
Форма за контакт с НОИ – без персонални данни	224
Форма за контакт с НОИ – с достъп до персонални данни	4 089

4. Техническо и комуникационно осигуряване:

През 2015 г. се извършиха мащабни дейности по модернизация на ИС на НОИ от гледна точка използване на съвременни методи и технологии за актуализация:

- ❖ Модернизирани и оптимизирани на хардуерната и софтуерна инфраструктура чрез виртуализация;
- ❖ Изграждане на резервирани клъстер решения;
- ❖ Модернизирани на порталните решения в Института и инсталиране на Sharepoint портал;
- ❖ Внедрена CRM система в Контактния център;
- ❖ Въвеждане на нови адресни пространства в цялата мрежа на института;
- ❖ Цялостна подготовка на модернизирания среда за работа на ИС на НОИ за интеграция с нови продукти и решения;
- ❖ Подготовка на ИС на НОИ за въвеждане на ISO/IEC 27001:2013.

През 2015 г. бе подобрена функционалността на вътрешния портал на Института с цел осигуряване на актуална и достъпна информация. Осигурен бе оторизиран достъп до вътрешния портал на НОИ и бяха интегрирани нови софтуерни продукти.

VI. АНАЛИЗ, ПЛАНИРАНЕ И ПРОГНОЗИРАНЕ

1. Планиране и отчитане бюджета на ДОО

Част от дейността във връзка с анализа, планирането и прогнозирането в Националния осигурителен институт е свързана с организиране на процеса по разработването на бюджета на държавното обществено осигуряване (ДОО), Учителския пенсионен фонд (УчПФ) и фонд “Гарантирани вземания на работниците и служителите” (ГВРС), както и с анализиране и отчитане на изпълнението;

- ❖ Ежемесечно, на базата на обобщения касов отчет за приходите и разходите на ДОО, на касовите отчети на УчПФ и на ФГВРС се изготвя анализ за приходите и разходите за съответния месец. Този анализ се публикува в сайта на НОИ. На база на отчета към съответния месец и направените анализи, ежемесечно се изготвя очаквано изпълнение на бюджета на

ДОО, на УчПФ и на ФГВРС за текущата година по всички параграфи на единната бюджетна класификация (ЕБК), както и в специален макет на Министерство на финансите. Очакваното изпълнение е индикатор за състоянието на приходите постъпили в ДОО, в т.ч. събраните от НАП, централно разпределените от МФ осигурителни вноски и другите приходи на НОИ, на изразходваните средства за парични обезщетения, на размера на трансфера от ДБ за покриване на недостига от средства в ДОО в края на годината, както и ефектите от предприети мерки от Правителството за намаляване на дефицита в ДОО. Очаквано изпълнение на база на отчета към съответния месец се изработва и за бюджетите на УчПФ и ФГВРС;

❖ В началото на м. януари 2015 г. стартира процедура по месечно разпределение на приходите и разходите по КБДОО за 2015 г. По приходната част се проведеха съгласувателни процедури с НАП, а в частта на трансферите и по-конкретно за фонд “Условия на труд” и програмите за осигуряване на заетост – с МТСП. За разпределението на приходите и разходите по бюджета на ДОО бе използван краткосрочния актюерски модел. Изготвиха се и натурални показатели по всички параграфи на бюджета, справки за членски внос и участие в нетърговски организации и дейности и за ДИЗ (държавен инвестиционен заем), които придружават месечното разпределение на бюджета на ДОО при представянето му в МФ, придружени с подробна обяснителна записка. Месечно разпределение на приходите и разходите се извърши и за УчПФ и ФГВРС за 2015 г.;

❖ До 10-то число на месеца следващ съответното тримесечие постъпват данни от НАП, а до 25-то число на месеца от дирекция “Информационни системи и моделиране на бизнес процеси”, отнасящи се до приходите и разходите по КБДОО. Информацията се обобщава в Статистически отчет за изпълнение на консолидирания бюджет на ДОО по тримесечия и за годината. Статистическият отчет за съответния период се публикува на сайта на НОИ и се изпраща в дирекция “Икономическа и финансова политика” към МФ и на МТСП, съгласно действащи споразумения. След изготвяне на статистическия отчет като непрекъснат процес се извършваше актуализиране с данни на актюерския модел;

❖ В началото на м. март 2015 г. започна подготовка на отчета за изпълнение на бюджета на ДОО и на бюджетите на УчПФ и Фонд “ГВРС” за 2014 г. за приемането им в Надзорния съвет на НОИ и изпращането за приемане от Народното събрание. Бяха изготвени: “Отчет за изпълнение на КБДОО за 2014 г.”, доклад от управителя на НОИ, отчет по фондове на ДОО, годишен статистически отчет, както и приложение – “Демографски и икономически показатели по отчета на ДОО за 2014 г.”. В 7-дневен срок след приемане на отчета от Надзорния съвет на НОИ, целия набор от документи беше изпратен до Председателя на Сметната палата и до Председателя на Народното събрание;

❖ От м. февруари 2015 г. започна разработване на тригодишна прогноза за периода 2016 – 2018 г. и бюджетната процедура за 2016 г. След указания на МФ и дадените насоки за разработване на тригодишната прогноза на база Закона за бюджета на ДОО и запазени социалноосигурителни параметри от предходната 2014 г. беше разработен първият вариант на тригодишната прогноза. След уточняване на изходните параметри актюерският модел бе актуализиран с данни за население, осигурени лица, осигурителен доход, минимална работна заплата, максимален осигурителен доход, норматив на осигурителните вноски, нормативи на паричните обезщетения за временна неработоспособност, брой безработни лица с право на обезщетение, както и с макропоказателите подадени в макрорамката от МФ. На база на данните от модела бе изготвено Приложение 1а по ЕБК за периода 2016 – 2018 г., както и приложение с натурални показатели. Изготвени бяха и изискуемите се приложения за ДИЗ, справки за разходи за членски внос и участие в нетърговски организации и дейности, справка за средствата за парични обезщетения (по видове) и справка за други възнаграждения и плащания на персонала;

❖ Успоредно с етапите на бюджетната процедура за 2016 г. се разработиха и няколко варианта на прогноза 2016 – 2018 г., свързани с провежданата пенсионна реформа, касаещи

намаляване на дефицита на фонд “Пенсии” и фонд “Безработица” чрез промяна на размерите на осигурителните вноски. Бяха разработени и два варианта, отразяващи промени в разходната част на бюджета, свързани с промяна на разходите за персонал. След одобряване на варианта от 1 октомври 2015 г. от МФ, той стана основа за разработване на ЗБ на ДОО за 2016 г.;

❖ При изготвянето на Проекта на ЗБДОО за 2016 г. се спазваха изискванията на НАП относно приходната част и се взеха в предвид промените в законодателството относно разходната част. След приемане на проекта за 2016 г. от Надзорния съвет на НОИ и внасяне в последствие в Министерски съвет от Министъра на труда и социалната политика, същият бе внесен в Народното събрание като между първо и второ четене бяха направени допълнителни разчети, анализи и изчисления по предложения на народни представители.

2. Статистика и актюерски прогнози

Изработването на статистически справочници и актюерски разчети през годината включваше:

❖ Изчисляване на актюерски коефициенти за 2015 г. по възраст и пол, необходими за определяне на актюерския еквивалент на пенсионните права за старост от фонд “Пенсии” на държавното обществено осигуряване на лица, които са постъпили на работа като служители на Европейския Съюз, на Европейската централна банка и на Европейската инвестиционна банка;

❖ Ежемесечно изчисляване на средния осигурителен доход за страната и на средномесечния осигурителен доход за 12 месечен период, необходим при определянето на новоотпуснатите пенсии;

❖ Актуализиране и обновяване на актюерските модели за прогнозиране;

❖ Изготвяне на актюерски разчети, анализи и прогнози, свързани с предложения за промени в КСО;

❖ Подпомагане с актюерски разчети и анализи на Консултативния съвет по оптимизация на пенсионната система към Министъра на труда и социалната политика;

❖ Изготвяне на статистически бюлетини и справки с данни в т.ч.:

- тримесечен бюлетин за пенсиите;
- статистически годишник “Пенсии, 2014 г.”;
- статистически справочник “Демография, икономика и социално осигуряване, 2014 г.”;
- месечен статистически бюлетин за регистрираните безработни с право на парично обезщетение;
- тримесечен бюлетин за обезщетенията за временна нетрудоспособност;
- статистически справки за фондовете на ДОО и УчПФ.

❖ Поддържане в актуално състояние на информацията по пенсиите, обезщетенията за временна неработоспособност, безработица, трудова злополука и професионална болест в рубриката “Статистика и анализи” на интернет страницата на НОИ и участие с публикации в бюлетина на НОИ;

❖ Актюерски изчисления за определяне на диференцирана осигурителна вноска за фонд ТЗПБ за 2016 г.;

❖ Изготвяне на таблица с минимални осигурителни доходи по икономически дейности и групи професии за 2016 г. и изчисляване на ефект от промяната в минималните осигурителни доходи;

❖ Изготвяне на справки, отговори на писма и анализи за национални и международни организации;

Служители от Д “АПП” са членове на работни групи към Европейската комисия, в т.ч. на работната група по проблемите на застаряващото население, на работната група по чл. 83а от Правилника за длъжностните лица на институциите на Европейския съюз и на работната

група по изготвяне и предоставяне на статистически данни за EUROSTAT, съгласно методика на Европейската система за интегрирана статистика на социалната защита (ESSPROS). По методологията ESSPROS бяха предоставени данни за модула на бенефициентите на пенсии, отчет за качеството на информацията по модула на бенефициентите, както и данни по основния модул за приходите и разходите на ДОО за 2013 г.

В изпълнение на договор сключен между Националния осигурителен институт и BBL World Actuaries Inc с предмет “Развитие и подобрене на дългосрочен актюерски модел за прогнозиране приходите и разходите на държавното обществено осигуряване” бяха изготвени и предоставени статистически данни, поискани от изпълнителя, както и подробна информация за пенсионната система в Република България и пенсионната реформа от м. август 2015 г. В процеса на работата бяха изяснени ключови въпроси по моделирането и усъвършенстваното на дългосрочния модел.

3. Анализ на социалноосигурителната система

В изпълнение на функционалните ангажименти относно анализа на осигурителната система, със съдействието на дирекциите в Централно управление, през 2015 г. бяха изготвени две издания:

- “Годишен отчет за дейността на Националния осигурителен институт през 2014 г.”, представящ административната дейност на института по функционални области, както и информация за работата на НОИ, свързана с изпълнение на задълженията към Народното събрание за отчетност по бюджета на ДОО, експертно участие в парламентарни комисии, подготовка на нормативни актове, отговори на писма по депутатски питання и становища, дейността на органите на управление на НОИ по основни въпроси – обект на управленски решения;
- “Държавното обществено осигуряване през 2014 г.”, представящ държавното обществено осигуряване през петнадесетата година от влизането в сила на Кодекса за социално осигуряване в няколко аспекта:
 - Макроикономическа среда, в която функционира системата;
 - Правна рамка и промени в законодателството;
 - Социалноосигурителните програми по осигурени социални рискове;
 - Финансови резултати от изпълнението на бюджета на ДОО консолидирано и по осигурителни фондове;
 - Сравнителен анализ по приходите и разходите на ДОО към предходната година;
 - Таблични приложения за обхвата на осигурително покритие по категории лица, осигурителни вноски и осигурителен доход по осигурени социални рискове и фондове, разпределение на осигурителното участие между работодател и осигурено лице.

❖ За отразяване на промените в осигурителното законодателство в началото на 2015 г., под надслов “Бъди информиран! Защищавай правата си! Спазвай задълженията си!”, бяха изработени три брошури с полезна информация за клиентите, с отговори на основните въпроси относно:

- “Пенсиониране и пенсии”;
- “Краткосрочни обезщетения”;
- “Обезщетения за безработица”.

❖ През 2015 г. аналитичните материали се допълниха с нов “Анализ на паричните обезщетения за безработица за периода 2004 – 2014 г.”, а два от анализите “Анализ на пенсиите за осигурителен стаж и възраст” и “Анализ на пенсиите за инвалидност” бяха актуализирани и допълнени с данните за 2014 г.;

❖ През 2015 г. беше изработена информационна брошура “20 години Национален осигурителен институт”. В публикацията е включена информация за историята на социалното осигуряване в България, представена е съвременната осигурителна система, функциите и организационно-управленската структура на осигурителната администрация. Съдържат се също данни и факти за социалноосигурителните програми и за бюджета на ДОО за 2014 г.

4. Целеполагане и управление на риска

Определянето на цели, управлението на риска и отчитането изпълнението на целите е цялостен процес, интегриран в ежедневната работа при извършване на функционалните задължения в Националния осигурителен институт. Във връзка с организирането, координирането и методическото подпомагане при прилагането на системния подход за определяне на цели и управление на риска в оперативната дейност на института и специфичните етапи в процеса бяха изготвяни указателни и съобщителни писма, докладни записки и проекти на заповеди.

През 2015 г. беше разработен и утвърден нов Наръчник за определяне на цели, управление на риска и отчитане изпълнението на целите. Практическото прилагане на процеса по определяне на целите, отчитането им и управлението на риска наложи тази актуализация. Новият наръчник отговаря на потребността от комплексно вътрешно нормативно обхващане на всички етапи, като започва с целеполагане, следва управление на рисковете, възпрепятстващи целите, и завършва с отчитане на изпълнението на целите и оценка на постигнатото ниво. Тъй като всички етапи в процеса са свързани и взаимно обусловени, разписването на методическите правила, последователността на действията, отговорностите на участниците, процедурния ред и практическите указания в единен наръчник създава удобство и придава завършеност на процеса.

Всеки от етапите завърши с изработване на съответния документ на ниво самостоятелна структурна единица (функционална дирекция в Централно управление и териториално поделение) и обобщение на институционално ниво. Изработените и утвърдени от управителя на институционално ниво документи от едногодишния цикъл – определяне на цели, управление на риска и отчитане изпълнението на целите, са:

- Оперативен план за изпълнение на общите оперативни цели на НОИ за 2015 г.;
- Риск-регистър на НОИ за 2015 г.;
- Доклад за изпълнение на действията по риск-регистъра на НОИ за 2015 г.;
- Отчет за изпълнение на общите оперативни цели на НОИ за 2015 г.

Въз основа на практическия опит от въвеждане на целеполагането и управлението на риска в оперативната дейност и наблюдението върху процеса, включително, предвид констатациите и препоръките на дирекция “Вътрешен одит”, продължи организирането и координирането на процеса на прилагане на възприетата методология, с оглед повишаване на неговата ефективност.

5. Междуведомствени работни групи

През 2015 г. представители на дирекция “АПП” взеха участие в следните междуведомствени работни групи (РГ):

- РГ 12 “Статистика” за координиране на статистическите изследвания и мерки;
- РГ 31 “Европа 2020”;
- РГ за изготвяне на Конвергентната програма на Република България;
- РГ за определяне на минималните осигурителни прагове;
- Междуведомствена работна група за социална икономика към министъра на труда и социалната политика;
- Изготвяне на актуализирана Национална стратегия за насърчаване на равнопоставеността на половете;

- Работна група по проблемите в областта на доходите от труд и други въпроси по минималните стандарти и жизненото равнище;
- РГ за разработване на Национален план за действие по заетостта през 2015 г.;
- Междуведомствена работна група по демографските въпроси към Министерство на труда и социалната политика;
- Междуведомствени работни групи към Националния съвет за закрила на детето:
 - Координация на политиките и мерките за закрила на детето;
 - Подобряване на грижите и услугите за детето и семейството;
 - Превенция на насилието и злоупотребата с деца.

ДЕЙНОСТИ НА ОБЩАТА АДМИНИСТРАЦИЯ

I. ПРАВНО ОБСЛУЖВАНЕ

Юридическото обслужване на Националния осигурителен институт се осъществява от Дирекция “Правна” в централно управление и юрисконсултите в териториалните поделения. Дейността включва изготвяне и съгласуване на проекти на нормативни актове, правно обслужване на института, включително осъществяването на процесуалното представителство, подготвяне на становища в областта на общественото осигуряване, както и планиране, организиране и координиране на процеса по подготовката, провеждането и възлагането на обществени поръчки в съответствие с нормативните изисквания и приложимите вътрешни правила.

1. Правно обслужване

През 2015 г. се осъществиха значими промени в Кодекса за социално осигуряване и подзаконовите нормативни актове по прилагането му с активното участие на юристите от НОИ. Разработени са проекти на две инструкции: за контролно-ревизионната дейност и инструкция за изменение и допълнение на Инструкция № 5 за приемане и съхраняване на разплащателни ведомости и трудовоправни документи на прекратени осигурители без правоприемник.

Изготвени са 9 решения по Закона за достъп до обществена информация. Разработени са Правила за реда и условията за сключване на договори за предоставяне на информация и на информационни продукти за обработване на информация и за дейности по социалното осигуряване, утвърдени от управителя на НОИ. Сключените към м. юли 2015 г. договори за предоставяне на информация от информационната система на НОИ са 163 бр.

По образуваните срещу Националния осигурителен институт и фонд “ГВРС” дела, юристите са осъществили процесуално представителство по 54 дела, както следва:

Таблица № 14 : Обобщена справка за съдебните дела на НОИ за 2015 г.

Брой на съдебните дела в ЦУ на НОИ	
Общ брой на делата	54
Общ брой обжалвани по съдебен ред актове	30
Общ брой влезли в сила решения	21
Общ брой дела с отменителни решения	2
Брой дела свързани с пенсии	30
Брой граждански дела	10
Брой дела по ЗОП	2
Брой дела по ЗГВРС	1
Брой дела пред КЗД	8
Брой дела пред КЗЛД	3
Брой на съдебните дела в ТП на НОИ	
Общ брой на делата	1 914
Общ брой обжалвани по съдебен ред актове	1 264
Общ брой влезли в сила решения	761
Общ брой дела с негативни решения	219
Брой дела свързани с пенсии	577 дела 114 отменителни решения
Брой дела свързани с ревизионни актове за начет	61 дела 19 отменителни решения
Брой дела свързани с възстановяване на суми	112 дела 31 отменителни решения
Брой дела свързани с ПОБ	57 дела 13 отменителни решения
Брой дела свързани с ПОВН	81 дела 15 отменителни решения
Брой дела свързани с трудови злоупотреки	45 дела 6 отменителни решения
Брой дела свързани с наказателни постановления	24 дела 9 отменителни решения
Брой граждански дела	152 дела 15 отменителни решения
Брой изпълнителни дела	422

2. Обществени поръчки

Националният осигурителен институт е публичноправна организация, която е възложител на обществени поръчки по смисъла на Закона за обществените поръчки. Ежегодно се осъществяват дейности по планиране на потребностите, възлагане на обществени поръчки и контрол върху изпълнението им.

През 2015 г. на ниво ЦУ на НОИ са обявени и приключени 61 обществени поръчки. Откритите процедури, но неприключени през годината, са четири на брой, а девет от планираните обществени поръчки не са инициирани. Четири са процедурите, които са открити през 2014 г. и са приключени през 2015 г. Общият брой на сключените през 2015 г. договори за възлагане на обществени поръчки, включително и обособените позиции е 61. Три процедури

от всички обявени са обжалвани, като обжалваните решения за избор на изпълнител са влезли в сила.

Общият брой на откритите процедури за възлагане на обществени поръчки на ниво ТП на НОИ през 2015 г. е 205, от които непланираните са 7 бр. Една планирана поръчка не е иницирана поради отпаднала необходимост. Прекратените процедури с решение за прекратяване са 12 бр. Броят на сключените договори за възлагане на обществени поръчки в ТП на НОИ е 193.

Договорите за възлагане на обществени поръчки, изпълнени през 2015 г., с цел осигуряване качествено обслужване на бенефициентите на НОИ и създаване на благоприятни условия на труд за служителите са както следва:

2.1. Проектиране и изграждане на сграда за архивохранилище в ООА – с. Невестино, включително изграждане на прилежаща инфраструктура

Съгласно сключен договор № 138/14.11.2014 г. след проведена открита процедура по ЗОП за възлагане на обществена поръчка с посочения предмет, изпълнителят ДЗЗД “Невестино – Билд” приключва успешно проектирането и изграждането на сградата, за което е издадено удостоверение за въвеждане в експлоатация.

Новата сграда е част от проект, който НОИ развива успешно вече 10 години, да разширява възможностите за съхраняването и използването на документацията на осигурителите от Югозападна България, прекратили своята дейност без правоприменик. Новооткритата архивна зала е със застроена площ 576 кв. м. и отговаря на съвременните стандарти за функциониране на такъв тип помещения за съхраняване на големи масиви осигурителен архив, което води до осигуряване на качествено обслужване на клиентите на института и ефективна защита на правата им на осигурени лица.

2.2. Изграждане на електроразпределително табло в помещение на главно разпределително табло (ГРТ-2), намиращо се в административната сграда на ЦУ на НОИ – втори етап

Съгласно сключен договор № 11/30.01.2015 г. след проведена открита процедура по ЗОП за възлагане на обществена поръчка с посочения предмет, изпълнителят “Електролюкс – Табаков и синове” ООД демонтира съществуващо табло, достави, монтира, тества и пусна в експлоатация електроразпределително табло. Въвеждането в експлоатация на новото електроразпределително табло значително намалява рисковете от проблеми с електрозахранването на сградата, респективно на свързваната техника, което е от изключителна важност за съхраняване на масиви от данни за осигурени лица.

2.3. Преустройство и ремонт на част от административна сграда на ТП на НОИ, гр. Пазарджик

Съгласно сключен договор № 151/12.12.2014 г. след проведена открита процедура по ЗОП за възлагане на обществена поръчка с посочения предмет, изпълнителят “НСК – София” ЕООД извърши строително-монтажни работи по преустройство на помещенията, ползвани от териториалното поделение на НОИ на втори и трети етажи на сградата, включително подмяна на необходимите инсталации за ползване на помещенията за административно обслужване. Преустройството на помещенията в административна сграда на ТП на НОИ – Пазарджик води до значително подобряване на условията на труд на служителите и осигурява необходимия комфорт на осигурените лица и гражданите, ползващи услугите на НОИ.

2.4. Подмяна на съоръжения и електроматериали в административната сграда на централно управление на НОИ

Съгласно сключен договор № 1005-40-10/15.07.2015 г. след проведена открита процедура по ЗОП за възлагане на обществена поръчка с посочения предмет, изпълнителят “Енергоремонт Холдинг” АД, извърши изпитания и проби, и въведе в експлоатация доставените и монтирани съоръжения. Подмяната на съоръженията подобри качествените параметри и редуцира загубите на подаваната електроенергия. В същото време се намали

риска от аварии на физически и морално остарялата техника и прекъсване на електрозахранването на административната сграда на ЦУ на НОИ.

2.5. Доставка и монтаж на климатична техника в сгради на ТП и ЦУ на НОИ по обособени позиции

Съгласно сключени договори с “Булклима” ЕООД и “Нактайм” ЕООД след проведена открита процедура по ЗОП за възлагане на обществена поръчка с посочения предмет с шест обособени позиции, изпълнителите доставиха и монтираха през 2015 г. 135 бр. климатични системи, предназначени за помещения в сгради на НОИ на територията на цялата страна. Въведената в експлоатация нова климатична техника осигурява по-добри условия в работните помещения, постигане на необходимия комфорт в приемните за граждани и гарантира оптимални параметри за съхранение и пренос на данни, което е от първостепенна важност за опазването на данните за осигурените лица и обслужването на гражданите.

2.6 Доставка и монтаж на климатична техника в сгради на ТП и ЦУ на НОИ по обособени позиции – Прецизни климатици

Съгласно сключен Договор № 8/20.01.2015 г. след проведена открита процедура по ЗОП за възлагане на обществена поръчка с посочения предмет, изпълнителят “Зефир – климатични системи” ЕООД достави и монтира прецизни климатични системи, предназначени за сървърно помещение в административната сграда на ЦУ на НОИ. Новодоставената климатична техника гарантира оптимални параметри на микроклимата в помещението за съхранение и пренос на данни. Осигуряването на оптимални работни температури в помещението за съхранение и пренос на данни е от първостепенна важност за опазването на данните за осигурените лица и осигуряването на непрекъсваемост на процеса на обслужване на гражданите.

2.7. Поддръжка и развитие на ИС на НОИ

С цел осигуряване на поддръжка и развитие на ИС на НОИ, през 2015 г. са изготвени технически задания, проведени процедури по ЗОП и са поддържани досиета на сключени договори в следните области:

- ❖ за придобиване на техническо и комуникационно оборудване, софтуер и др.;
- ❖ за абонаментна и следгаранционна поддръжка на придобития хардуер и софтуер, както и за други услуги.

II. ФИНАНСОВО-СЧЕТОВОДНА ДЕЙНОСТ

Цялостната дейност по финансирането и счетоводната отчетност на бюджетните средства на Националния осигурителен институт се ръководи от Дирекция “Финансово-счетоводна дейност” в централно управление. Това функционално направление организира движението на финансовите средства на държавното обществено осигуряване и отчита изпълнението на Закона за бюджета на ДОО за съответната година. Поддържа постоянни контакти с Министерството на финансите за своевременното осигуряване на необходимите средства за изплащане на пенсиите и краткосрочните обезщетения. Извършва преводите на пенсии по европейски регламенти и международни договори, както и инвестиционната дейност по отношение на свободните средства на Учителския пенсионен фонд.

В дирекцията се разработват формите и съдържанието на документите за счетоводното отчитане на средствата на осигурителните фондове, дават се методически указания за финансовата дейност на съответните звена в териториалните поделения на НОИ и се извършва контрол върху тяхната отчетност. Изготвя се отчетът на централно управление, обобщават се и се анализират финансовите отчети на 28-те териториални поделения на НОИ. Изготвят се консолидирани отчети за месечното, тримесечното и годишното изпълнение на бюджета на ДОО, Учителския пенсионен фонд (УчПФ) и фонд Гарантирани вземания на работниците и служителите (ФГВРС).

Дейността е разделена в три направления и включва:

- ❖ Изготвяне на методически указания и осъществяване на счетоводното отчитане на финансовите потоци между ЦУ и ТП на НОИ и преводите от/към външни институции. Организиране на банковото обслужване на Националния осигурителен институт и неговите териториални поделения. Управление на временно свободните средства на УчПФ и извършване на инвестиционна дейност по отношение на тези средства, съобразена с динамиката на финансовите пазари;

- ❖ Подготвяне на методически указания за плащанията по пенсиите, тяхното осчетоводяване и извършване на преводите за пенсии. Осъществяване на дейността по преводите на средствата за парични обезщетения и помощи от ДОО и парични обезщетения за безработица, както и тяхното счетоводно отчитане. Изготвяне на методически указания за счетоводното отчитане на краткосрочните обезщетения в териториалните поделения и централно управление;

- ❖ Извършване и отчитане на плащанията, касаещи административната дейност на ЦУ на НОИ. Участие в изготвянето на методически указания за счетоводното отчитане на плащанията касаещи административната издръжка и плащанията, свързани с гарантираните вземания в териториалните поделения и централно управление.

Всички левови плащания на НОИ са включени в Системата за електронни бюджетни разплащания (СЕБРА). Набраните приходи в транзитните сметки на териториалните поделения всеки петък се централизират служебно от обслужващите банки на териториалните поделения по сметката на ЦУ в Българска народна банка (БНБ). Възстановените разходи по сметките за наличности на централно управление се централизират служебно съгласно режим, определен от Министерство на финансите, съгласуван с БНБ.

През 2015 г. обслужващите банки на териториалните поделения на НОИ са както следва:

- СИБАНК обслужва сметките на 6 териториални поделения на НОИ (Благоевград, Кърджали, Плевен, Пловдив, София-град, Добрич). През тази банка през 2015 г. са минали 51,64 % (спрямо 52,66 % през 2014 г.) от общия обем парични потоци, извършени в НОИ.
- Обединена българска банка (ОББ) обслужва сметките на 8 териториални поделения на НОИ (Враца, Габрово, Монтана, Пазарджик, Перник, Русе, Търговище и Шумен). През 2015 г. през нея са преминали 14,94 % (спрямо 15,63 % през 2014 г.) от паричните потоци, извършени в НОИ.
- Юробанк И ЕФ ДЖИ обслужва сметките на 5 териториални поделения на НОИ (Варна, Велико Търново, Кюстендил, Сливен и София-област). През банковите сметки на тези териториални поделения през 2015 г. са минали 14,73 % (спрямо 14,08 % през 2014 г.) от общия обем парични потоци, извършени в НОИ.
- УниКредит Булбанк обслужва банковите сметки на 3 териториални поделения на НОИ (Бургас, Силистра, Ямбол). През банковите сметки на тези териториални поделения през 2015 г. са преминали 7,45 % (спрямо 6,98 % през 2014 г.) от паричните потоци в НОИ. УниКредит Булбанк обслужва и валутните сметки на ЦУ на НОИ, които се използват за плащания на пенсии по Европейски регламенти и международни договори. При включване и на средствата на централно управление, през 2015 г. в УниКредит Булбанк са съсредоточени 7,87 % от общия обем парични потоци, извършени в НОИ.
- СЖ Експресбанк обслужва сметките на 2 териториални поделения на НОИ (Разград и Смолян). През 2015 г. през нея са минали 2,54 % (спрямо 1,96 % през 2014 г.) от паричните потоци в НОИ.

- Банка ДСК обслужва сметките на 3 териториални поделения на НОИ (Ловеч, Стара Загора и Хасково). През изминалата 2015 г. през нея са преминали 7,53 % (спрямо 6,07 % през 2014 г.) от паричните потоци за системата на НОИ.
- Първа инвестиционна банка обслужва сметките на ТП на НОИ – Видин. През 2015 г. през тази банка са минали 1,17 % (спрямо 1,22 % през 2014 г.) от паричните потоци в НОИ.

Временно свободните парични средства на УчПФ съгласно чл. 28 от КСО и “Вътрешни правила за инвестиране на временно свободни парични средства на УчПФ” се инвестират по депозитни сметки в БНБ или за придобиване на първичния пазар на държавни ценни книжа (ДЦК), емитирани от българското правителството.

В резултат на промените на финансовия пазар през последните години лихвените проценти по депозитите са с нулеви стойности, поради което единствената алтернатива на Националният осигурителен институт за получаване на доход под формата на лихви е чрез инвестиране на временно свободните парични средства в придобиване на български държавен дълг (държавни ценни книжа). Към 31.12.2015 г. НОИ няма открити депозити в БНБ.

Националният осигурителен институт има сключени договори с четири банки – първични дилъри, с които да участва в аукционите за придобиване на ДЦК през следващите две години – СИБАНК ЕАД, Банка ДСК АД, ОББ АД и СЖ Експресбанк АД.

През 2015 г. придобитите ДЦК на първичния пазар са на обща стойност 51 657 664 лв. Няма закупени ДЦК във валута. Най-голям е дялът на дългосрочните ДЦК със срок 5 години и над 5 години по смисъла на “Наредба № 5 за реда и условията за придобиване, регистриране, изплащане и търговия на държавни ценни книжа”, които заемат 81,23% от общото количество ДЦК, емитирани в лева и придобити през 2015 г. Останалите 18,77% от придобитите ДЦК през 2015 г. са разпределени по следния начин – краткосрочни съкровищни бонове (със срок до 1 година), емитирани в лева – 3,74% и средносрочни ДЦК (със срок между 1 и 5 години), емитирани в лева – 15,03%.

Получените лихвени плащания са в размер на 15 635 835,87 лв., като 3 925 112,03 лв. са от ДЦК в евро, 12 904,21 лв. са от валутни ЗУНК облигации (емисия № 97/1994 г. в щатски долари) и 11 710 723,84 лв. от ДЦК емитирани в лева.

През 2015 г. от погашения (падежи) на ДЦК е получена обща сума в размер на 16 626 534,65 лв. През годината е получена 1/5 част от държавни дългосрочни облигации, емитирани по реда на ЗУНК в щатски долари, в размер на 1 570 572,15 лв. Падежирали са една дългосрочна емисия в лева (срок 10 г.) – 3 378 429 лв., една краткосрочна емисия съкровищни бонове в евро (срок 6 месеца) – 1 932 988 лв., една краткосрочна емисия съкровищни бонове в евро (срок 9 месеца) – 4 043 635 лв. и една краткосрочна емисия съкровищни бонове в евро (срок 1 година) – 938 672 лв.

И през 2015 г. един от акцентите във финансовата дейност на НОИ беше икономичното изразходване на средствата за администриране на системата. Разходите за дейност “Служби по социално осигуряване” възлизат на 64 704 695,77 лв., при план 71 330 500 лв. Усвоени са 90,7% от предвидените в бюджета за 2015 г. средства. Постигната икономия е в размер на 6 625 804,33 лв. Административните разходи на НОИ представляват 0,66 % от общите разходи. Дялът им е намалял спрямо 2014 г. с 0,05 процентни пункта. През 2015 г. при планирани разходи за издръжка в размер на 16 097 400 лв. са отчетени 11 700 648,69 лв., или 72,7% от планираното. Реализираната икономия е 4 396 751,31 лв.

По-значително намаление на разходите се наблюдава по следните показатели:

- разходи за материали – с 319 хил. лв.;
- разходи за командировки в страната – с 33 хил. лв.;
- платени данъци, такси и административни санкции – с 29 хил. лв.;
- разходи за основен ремонт на ДМА – с 62 хил. лв.

Постигнатите икономии на административни разходи са реализирани без да бъдат допуснати просрочени задължения към персонала и към доставчици на стоки и услуги в края на 2015 г.

Внедрен е уеб-базиран счетоводен софтуер, чиято цел е счетоводните данни на териториалните поделения да се получават в реално време. Съществуващата обединена база от счетоводни данни в ЦУ на НОИ, включваща счетоводните данни на 28-те териториални поделения и централно управление дава възможност за своевременен отдалечен контрол върху финансово-счетоводната дейност в териториалните поделения, повишаване на надеждността при изготвяне на финансовите отчети и намаляване на риска от технически грешки при обобщаването им. Разширени са функционалностите на уеб-базираната версия на счетоводния продукт “Торнадо”, чрез разработване на допълнителни справки за анализ. С преминаване на териториалните поделения на НОИ към електронно банкиране се наблюдава значително подобрене на нивото на предоставяните услуги от търговските банки.

Със Закона за изменение и допълнение на КСО, обн. ДВ бр. 61 от 2015 г. се регламентира възможността осигурените лица да променят осигуряването си от универсален пенсионен фонд във фонд “Пенсии”. Съгласно §51, ал. 1 от ПЗР на ЗИДКСО (в сила от 15.08.2015 г.), лицата, на които е отпусната пенсия от държавното обществено осигуряване с начална дата до 31.12.2015 г. и с намален индивидуален коефициент съгласно отменената ал. 3 на чл. 127 от КСО, могат да поискат преизчисляването ѝ, ако в срок до 31.12.2016 г. изберат да прехвърлят средствата от индивидуалните си партии в универсален пенсионен фонд във фонд “Пенсии” на държавното обществено осигуряване. В тази връзка през 2015 г. са прехвърлени средства, представляващи акумулирани осигурителни вноски от пенсионно осигурителните дружества в ЦУ на НОИ.

Управлението на финансовите средства на Националния осигурителен институт се извършва под непрекъснатия контрол на одитори от Сметната палата. В съответствие с правомощията си по чл. 5, ал. 4 от Закона за Сметната палата, тази институция заверява годишните финансови отчети на Националния осигурителен институт. Извършеният одит на Годишния финансов отчет за 2014 г. на НОИ по отделно за фондовете на държавното обществено осигуряване, Учителския пенсионен фонд, фонд Гарантирани вземания на работниците и служителите и приложенията към него установи, че финансовият отчет дава вярна и честна представа за финансовото състояние и имуществото на НОИ и финансовият отчет на НОИ за 2014 г. беше заверен без резерви. Сметната палата извърши и одит на отчета за изпълнението на бюджета на Държавното обществено осигуряване за 2014 г.

През 2015 г. бяха актуализирани Методическите указания, Счетоводната политика и Индивидуалния сметкоплан на НОИ.

III. ЧОВЕШКИ РЕСУРСИ И АДМИНИСТРАТИВНО-СТОПАНСКО ОБСЛУЖВАНЕ

1. Управление на човешките ресурси

Дейността по управление на човешките ресурси в Националния осигурителен институт се определя от националната политика по отношение управлението на държавната администрация, при спазване на залегналите в Стратегията за развитие на държавната администрация 2014 – 2020 г. приоритети, както и на Основните насоки за развитие на НОИ за периода 2015 – 2017 г. В съответствие с тези документи през 2015 г. дейността по управление на човешките ресурси е фокусирана към оптимизирането на организационната и длъжностна структура на института, засилването на вътрешната комуникация и повишаването на професионалната компетентност на служителите в администрацията.

1.1. Структура и разпределение на числеността в администрацията на НОИ

Планово определената щатна численост на НОИ за 2015 г. е 3 542 бройки, от които в ЦУ на НОИ – 392 щ. бр. (11,07% от общата численост) и 3 150 щатни бройки (88,93% от общата численост) в ТП на НОИ. Съобразно функциите, които се изпълняват в централно управление и териториалните поделения, преобладаващият човешки ресурс е концентриран в ТП на НОИ.

Разпределението на обща и специализирана администрация е в съответствие с нормативните изисквания на чл. 12, ал. 1, т. 4 от Наредбата за прилагането на Класификатора на длъжностите в администрацията. Достигнатото съотношение от 17,72% обща администрация и 78,09% специализирана администрация отразява отличното разпределение на персонала, създаващо условие за ефективно изпълнение на основните функции на института, чрез максималната обезпеченост на специализирана администрация с човешки ресурс.

През 2015 г. в отговор на текущи потребности са реализирани редица вътрешни промени в разпределението на числеността по длъжности и административни звена. Промените са извършвани при съобразяване с политиката на ръководството за оптимизиране на дейностите и числеността на персонала. Общият брой на извършените трансформации на щатна численост за 2015 г. включва 96,5 щ. бр., от които 79,5 щ. бр. в ТП на НОИ и 17 щ. бр. в ЦУ.

В резултат на трансформацията и пренасочването на щатни бройки, към 31.12.2015 г. разпределението на щатната численост между общата и специализираната администрация по териториални поделения и в ЦУ е посочено в Таблица № 15.

Данните показват, че относителният дял на общата администрация в НОИ е доста по-нисък (17,72%) от максимално допустимите 35%. Териториалните поделения с по-малка численост имат по-висок относителен дял на общата администрация, но в границите на определените изисквания съгласно чл. 12, ал. 1, т. 4 на Наредбата за прилагането на Класификатора на длъжностите в администрацията.

Таблица № 15 : Разпределение на основната щатна численост в НОИ към 31 декември 2015 г.

Териториални поделения	Обща численост	Обща администрация		Специализирана администрация	
	щ. бр.	щ. бр.	%	щ. бр.	%
Благоевград	111	19	17,12	88	79,28
Бургас	152	23	15,13	124	81,58
Варна	151	23	15,23	123	81,46
В. Търново	106	17	16,04	86	81,13
Видин	55	13	23,64	38,5	70,00
Враца	98,5	14	14,21	81,5	82,74
Габрово	69	13	18,84	52	75,36
Добрич	79	14	17,72	61	77,22
Кърджали	71,5	13	18,18	56	78,32
Кюстендил	104	16	15,38	85	81,73
Ловеч	95,5	13	13,61	79,5	83,25
Монтана	76,5	15	19,61	57,5	75,16
Пазарджик	97	17	17,53	77	79,38
Перник	69	13	18,84	53	76,81
Плевен	126,5	19	14,96	101,5	80,31
Пловдив	251	33	13,15	213	84,86
Разград	65	16	24,62	46	70,77
Русе	107	20	18,69	83	77,57
Силистра	74	15	20,27	55,5	75,00
Сливен	81,5	17	20,86	61	74,85
Смолян	68,5	15	21,90	50,5	73,72
София-град	462	61	13,20	390	84,42
София-област	112	14	12,50	92	82,14
Стара Загора	136	18	13,24	113	83,09
Търговище	79,5	13,5	16,98	63	79,25
Хасково	103	21	20,39	79	76,70
Шумен	82	14	17,07	64	78,05
Ямбол	67	13	19,40	51	76,12
Общо в ТП на НОИ:	3 150	512,5	16,27	2 525	80,15
Общо в ЦУ на НОИ:	392	115	29,34	241	61,48
ОБЦО в НОИ:	3 542	627,5	17,72	2 766	78,09

Числеността на персонала по ПМС 66/1996 г. към 01.01.2015 г. в администрацията на НОИ е общо 218,5 извънщатни бройки като този брой е запазен и към края на годината. От тях към 31.12.2015 г. реално заети са 195,5 бройки, а свободни са 23.

Най-значителна подкрепа на допълнителен трудов ресурс чрез ползване на възможностите на ПМС 66/96 г. и през 2015 г. има дейността по определяне и изплащане на парични обезщетения за временна неработоспособност и дейността на осигурителния архив.

Таблица № 16 : Разпределение на щатната численост в ТП на НОИ по функционални направления през 2015 г.

Функционално направление	Щатна численост	% от общата численост на ТП	Ползвана численост по условията на ПМС № 66/96	% на ползваната численост спрямо общата по ПМС № 66/96
Пенсии	1 266,5	40,20	39,5	18,08
КПК	1 073,5	34,08	81,5	37,30
ФСД	181	5,75	1	0,46
ЧРАСО	226,5	7,19	26,5	12,12
ООА/ОА	186,5	5,92	55,5	25,4
ИС	103	3,27	-	-
Директори на ТП и пряко подчинени на директора на ТП	113	3,59	14,5	6,64
ОБЩО:	3 150	100	218,5	100

1.2. Оптимизация на дейността и числеността на персонала в НОИ

Със Закона за бюджета на ДОО за 2015 г., размерът на разходите за персонал на НОИ, включващи разходи за заплати, други възнаграждения и осигурителни вноски за сметка на работодателя, бяха определени с 10% по-малко спрямо разходите за персонал през 2014 г. Това наложи, през календарната 2015 г., с цел ограничаването на разходите за персонал до размера им утвърден със ЗБДОО за 2015 г., да се приложат следните мерки:

□ Ефективно намаляване на щатната численост. С промени в Правилника за организацията и дейността на НОИ (обн. в ДВ бр. 46 от 2015 г., в сила от 01.07.2015 г.) са съкратени 120 щатни бройки в ЦУ и ТП на НОИ. Общата щатна численост е фиксирана на 3 542 щ. бр., като общото намаление на щатната численост през периода 2013 – 2015 г. достигна до 193 щ. бр.;

□ Ограничаване заемането на освобождаващи се щатни бройки и поетапно освобождаване на щатни бройки от служители придобили право на пенсия за осигурителен стаж и възраст;

□ Изплащане на средства за работно облекло в занижен размер за всички ръководни служители;

□ Ограничаване на разходите за възнаграждения за постигнати резултати. През 2015 г. не бяха планирани разходи за ДВПР.

За постигане на по-дългосрочни цели, свързани с оптимизирането на организационно-управленската структура на института и подобряване благосъстоянието на работещите служители се извърши функционален анализ и преглед на административните структури. Решенията, които бяха обсъдени и планирани за изпълнение през 2016 г. с оглед предприемане на действия за оптимизация на административните структури са следните:

□ Промени в организационната структура на ТП на НОИ, изразяващи се в обединяване на двата отдела на общата администрация и обединяване на сектори в отделите от специализираната администрация;

□ Оптимизиране на филиалната структура на института, в т.ч. броят и числеността на заетите в постоянните и изнесените работни места към ТП на НОИ.

Част от цялостната политика на НОИ за оптимизиране на работните процеси и дейности и ефективно разпределение на човешките ресурси е и системата за планиране на персонала в зависимост от натовареността на основните структурни звена и дейности, която функционира

в института от 15 години. Изготвянето на ежегодния анализ на състоянието на натовареността на заетите в основните структурни звена и дейности в НОИ цели да даде информация за състоянието на натовареността на заетите в наблюдаваните звена и дейности за 2015 г. Изводите и препоръките в него, както и последващите предприети действия са стъпка в рамките на един по-продължителен процес, ориентиран към реално оптимизиране числеността на персонала, а не единствено към намаляването ѝ като абсолютна стойност. Информацията за натовареност на заетите, направените изводи и дадените препоръки са от съществено значение при ползването на щатната и извънщатна численост в НОИ. Натовареността на заетите в основните структурни звена и дейности в ТП е водещ критерий при определяне на необходимата за изпълнение численост, като въз основа на данните за степента на натовареност, се предприемат действия за промени в разпределението на числеността.

Състоянието на натовареността на заетите е водещ фактор при вземането на управленски решения относно разпределението на числеността в ТП, както и за по-ефективното използване на човешките ресурси.

През 2015 г. за определяне на планови потребности от персонал се формира “стандарт за годишен обем работа”, които е изчислен въз основа на 7 най-натоварени ТП на НОИ в съответната област/дейност – Варна, Габрово, Кърджали, Русе, Сливен, София-област и Хасково.

Прегледът на натовареността по функционални направления показва наличие на диференциация в степента на натоварване на заетите в повечето от териториалните поделения. Разликата между min и max равнище на изследваните показатели продължава да варира в широки граници 1,40 – 4,04.

Таблица № 17 : Натовареност по функционални направления в ТП за периода 2011 – 2015 г.

Функционално направление	Пенсии	ПОБГВ	ПОВН	ФСД	КРД	ООА/ОА
2011	1,49	2,49	2,06	2,27	3,73	6,90
2012	1,40	2,12	2,15	2,16	3,71	11,26
2013	1,38	1,84	2,09	2,21	2,89	4,42
2014	1,37	1,77	2,52	2,15	3,03	1,72 - 4,91
2015	1,40	1,81	2,59	1,97	2,46	1,28-4,04

*Методиката за оценка на натовареността на наблюдаваните звена и дейности в ТП на НОИ не обхваща дейностите на звената от общата администрация.

Методиката за оценка на натовареността на наблюдаваните звена и дейности в ТП на НОИ не обхваща дейностите на звената от общата администрация. Поради това, различията в натовареността на общата администрация в ТП на НОИ може да се установи на база относителния дял на общата администрация от числеността на персонала в съответното ТП на НОИ. В сравнение с предходния наблюдаван период, числеността на общата администрация в ТП считано от 01.07.2015 г. е намалена с 20 щатни бройки, което представлява 3,78% от общо заетите в териториалните поделения, като най-съществено е намалението при “ФСД” – 13 щ. бр., следвано от ИС – 4 щ. бр. и ЧРПОАСД – 3 щ. бр.

Данните показват, че в резултат на предприетите мерки (прехвърляне на щатни бройки от ненатоварените към натоварените звена и дейности и редуциране на числеността) са намалени различията в натовареността в наблюдаваните звена и дейности в ТП на НОИ.

От данните може да се обобщи следното:

- Запазва се сравнително ниският процент на общата администрация в НОИ – 17,72% за 2015 г. спрямо максимално допустимите 35%;

- Относителният дял на общата администрация в ТП варира в значителни граници – от 12,50% в ТП на НОИ – София-област до 24,62% в ТП на НОИ – Разград, т.е. с повече от 12 процентни пункта;
- Със сравнително висок относителен дял на общата администрация (над 16,21%) спрямо утвърдената си численост, респективно с нисък относителен дял на специализирана администрация се характеризират 17 териториални поделения в – Благоевград, Видин, Габрово, Добрич, Кърджали, Монтана, Пазарджик, Перник, Разград, Русе, Силистра, Смолян, Търговище, Хасково, Шумен, Ямбол;
- Със стойности под средните за страната са останалите 11 ТП – Бургас, Варна, Велико Търново, Враца, Кюстендил, Ловеч, Плевен, Пловдив, София-град, София-област и Стара Загора;
- В сравнение с 2014 г. е налице повишение при броя на ТП, с увеличен процент на общата администрация;
- Запазва се тенденцията ТП на НОИ с по-малка численост да са с по-висок относителен дял на общата администрация.

1.3. Профил на персонала, зает в основната численост на администрацията на НОИ

Общият брой реално заети служители по основен щат в системата на НОИ към 31.12.2015 г. възлиза на 3 458 служители, от тях 2 923 (84,53%) жени и 535 (15,47%) мъже. Болшинството от мъжете (320 бр.) са заети на експертни длъжности с аналитични и контролни функции. Разпределението на служителите по видове длъжности показва 401 бр. (11,60%) на ръководни длъжности, 1 953 бр. (56,48%) експертен персонал с аналитични и контролни функции, 992 бр. (28,69%) експертен персонал със спомагателни функции и 65 бр. (1,89%) ангажирани на технически длъжности. Разпределението по признак пол на ниво ръководни длъжности показва преобладаващ дял на жените (78,30%), а при висшите държавни служители преобладават мъжете (55,56%).

Таблица № 18 : Разпределение на персонала на НОИ по пол към 31 декември 2015 г.

Видове длъжности	Общо заети	Жени		Мъже	
		бр.	%	бр.	%
Длъжности по чл. 19а от ЗА	2	1	50,00	1	50,00
Висши държавни служители	45	20	44,44	25	55,56
Ръководни длъжности	401	314	78,30	87	21,70
Експертни длъжности с аналитични и контролни функции	1 953	1 633	83,61	320	16,39
Експертни длъжности със спомагателни функции	992	946	95,36	46	4,64
Технически длъжности	65	9	13,85	56	86,15
ОБЩО:	3 458	2 923	84,53	535	15,47

Разпределението на персонала по възраст показва най-висок дял на служителите между 30 и 59 години, следвани от служителите на възраст над 60 години. Най-малко са заетите от възрастовата група до 29 години. Възрастовият профил на заетите на ръководни длъжности включва преобладаващо ръководители на възраст между 30 и 59 години.

Таблица № 19 : Разпределение на персонала на НОИ по възраст към 31 декември 2015 г.

Видове длъжности	Общо заети	до 29 г.		30-59 г.		над 60 г.	
		бр.	%	бр.	%	бр.	%
Длъжности по чл. 19а от ЗА	2	0	0,00	2	100,00	0	0,00
Висши държавни служители	45	0	0,00	38	84,44	7	15,56
Ръководни длъжности	401	1	0,25	383	95,51	17	4,24
Експертни длъжности с аналитични и контролни функции	1 953	116	5,94	1 723	88,22	114	28,43
Експертни длъжности със спомагателни функции	992	65	6,55	861	86,79	66	6,65
Технически длъжности	65	2	3,08	48	73,85	15	23,08
ОБЩО:	3 458	184	5,32	3 055	88,35	219	5,69

Болшинството от длъжностите в Националния осигурителен институт са определени за заемане от служители с висше образование. Това произхожда от характера на служебните задължения на служителите в основните административни звена, които са ангажирани с експертна преценка на правото на ползване на осигурителни права и необходимостта от познаване, тълкуване и прилагане на широк кръг от нормативни разпоредби. Длъжности с минимално изискване за заемането им средно образование са определени за позициите в специализираната администрация, осъществяващи прием и архивиране на документи, както и за отделни позиции в общата администрация.

Таблица № 20 : Разпределение на персонала на НОИ по образование към 31 декември 2015 г.

Видове длъжности	Общо заети	Научна степен		Магистър		Бакалавър		Проф. бакалавър		Средно	
		бр.	%	бр.	%	бр.	%	бр.	%	бр.	%
Длъжности по чл. 19а от ЗА	2	1	50,00	1	50,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Висши държавни служители	45	1	2,22	44	97,78	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Ръководни длъжности	401	0	0	388	96,76	13	3,24	0	0,00	0	0,00
Експертни длъжности с аналитични и контролни функции	1 953	1	0	1 606	82,23	307	15,72	39	2,00	0	0,00
Експертни длъжности със спомагателни функции	992	0	0,05	128	12,90	119	12,00	42	4,23	703	70,87
Технически длъжности	65	0	0	8	12,31	3	4,62	4	6,15	50	76,92
ОБЩО:	3 458	3	0,09	2 175	62,90	442	12,78	85	2,46	753	21,78

Профилът на заетите в НОИ показва висок процент на служителите с висше образование: 78,22% от заетите са висшисти, като от тях 2 175 (80,41%) притежават образователно-квалификационна степен магистър, 16,34% – бакалавър и 3,14% – степен професионален бакалавър.

Таблица № 21 : Текучество на персонала на НОИ през 2015 г.

Видове длъжности	Общо заети в адм. на НОИ	Общо напуснали адм. на НОИ	Поради придобиване право на пенсия за ОСВ		По други причини		Текучество (общ брой напуснали/общ брой заети*100)
			бр.	%	бр.	%	
Длъжности по чл.19а от ЗА	2	0	0	0,00	0	0,00	0,00
Висши държавни служители	45	1	1	100,00	0	0,00	2,22
Ръководни длъжности	401	24	9	37,50	15	62,50	5,99
Експертни длъжности с аналитични и контролни	1 953	210	37	17,70	172	82,30	10,70
Експертни длъжности със спомагателни функции	992	144	16	11,11	128	88,89	14,52
Технически длъжности	65	9	1	11,11	8	88,89	13,85
ОБЩО:	3 458	387	64	16,54	32	83,46	11,19

Общият брой служители, напуснали администрацията на НОИ през годината, възлиза на 387 човека (11,19%), от които 64 (16,54%) са освободени поради придобиване право на пенсия за осигурителен стаж и възраст. От напусналите служители преобладава дялът на служителите, заети на експертни длъжности с аналитични и контролни функции (210 бр.) и заетите на експертни длъжности със спомагателни функции (144 бр.).

1.4. Набиране и подбор на персонал в администрацията на НОИ

Заемането на свободни щатни бройки в администрацията на Националния осигурителен институт се извършва на конкурентен принцип, чрез набиране на външни и/или вътрешни кандидати за заемане на съответната длъжност. При решение за допускане на външни кандидати се организира конкурс по реда на Закона за държавния служител (за длъжностите, определени за заемане по служебно правоотношение) или външен подбор по реда на Вътрешни правила за набиране, подбор и назначаване на служители за длъжностите, определени за заемане по трудово правоотношение.

Таблица № 22 : Резултати от проведени конкурсни процедури през 2015 г.

Конкурсни процедури	Общо	За длъжности в ЦУ на НОИ	За длъжности в ТП на НОИ
Обявени	103	16	87
Приключили с назначение	84	10	74
Приключили без класиране	8	6	2
Стартирани през 2015 г., които ще приключат през 2016 г.	11	0	11

Преобладаващ брой конкурси са проведени за експертни длъжности в териториалните подразделения на НОИ – 68 от общо приключилите с назначение 74 конкурса. За обявените през годината конкурси в системата на НОИ, документи са подали общо 2 109 кандидата, от които след преглед на документите, до участие в конкурс са допуснати 1 915 кандидата.

Таблица № 23 : Проведени конкурсни процедури през 2015 г., приключили с назначение по групи длъжности

Групи длъжности	Общо	За длъжности в ЦУ на НОИ	За длъжности в ТП на НОИ
Висши държавни служители	1	1	0
Ръководни длъжности	6	0	6
Експертни длъжности	77	9	68
ОБЩО:	84	10	74

Най-много конкурси са проведени в ТП на НОИ – София-град – за 20 свободни щатни бройки, на второ място е ЦУ на НОИ с 16 и на трето – ТП на НОИ – Пловдив с 14 бр.

Във връзка с повишаването в ранг е нараснал броя и на служителите, израснали в длъжност по линията на конкурентен подбор. През 2015 г. в администрацията на НОИ са обявени и проведени 66 процедури за конкурентен подбор, като 13 от процедурите са за заемане на ръководни длъжности (началник на отдел/сектор), а останалите 53 – за заемане на експертни длъжности. Най-голям брой конкурентни подбори са обявени за длъжност “старши експерт по осигуряването” – 23. За заемане на свободни длъжности “главен експерт/инспектор по осигуряването” в администрацията са обявени и проведени общо 20 конкурентни подбора, т.е. 30,3% от общия брой процедури за експертни длъжности.

Държавните служители, чието професионално израстване е чрез повишаването им в ранг са общо 1 293. Като резултат към края на годината 1 555 държавни служители в администрацията на НОИ притежават по-висок ранг от минимално изискуемия за длъжността.

Освен постоянната заетост на служители в основния и допълнителния щат, НОИ предоставя възможности и за временна заетост – основно на студенти, по линията на студентски стажове, но също така и чрез участие в програми на Агенцията по заетостта за наемане на лица от определени целеви групи. През 2015 г. на портала за студентски стажове в държавната администрация (www.staj.government.bg) бяха публикувани 52 обяви за общо 113 стажантски позиции. В НОИ успешно приключиха своя стаж 40 студенти, от тях 23 проведоха децентрализиран стаж (19 от тях в ЦУ) и 17 летен стаж. В сравнение с 2014 г. за провеждане на студентски стаж са приети с 11 студенти повече. Организираните и проведени децентрализиран стажове са с продължителност до 45 дни и не са платени.

Летни студентски стажове се провеждат по Програмата за летни студентски стажове в държавната администрация. През 2015 г. в Националния осигурителен институт са обявени 86 позиции за студенти, които желаят да проведат летен студентски стаж в института.

Успешно завършили своя летен студентски стаж са 17 студенти, от тях 7 в ЦУ на НОИ, 1 в ТП на НОИ – Бургас, 3 в ТП на НОИ – Варна, 3 в ТП на НОИ – Пловдив, 1 в ТП на НОИ – Русе и 2 в ТП на НОИ – София-град. Летните стажове са с продължителност един месец.

През 2015 г. НОИ участва като работодател по две национални програми и един проект от Националния план за действие на заетостта – 2015. Най-голям дял служители са ангажирани по програма “Старт на кариерата”, чиято основната цел е осигуряване на възможност за придобиване на трудов стаж на безработни младежи, завършили висше образование и улесняване прехода между образование и заетост. От общо 31 младежи, приключили работа по програмата през 2015 г. на постоянни работни места са назначени 4-ма. За работа по програма “Старт на кариерата” за 2016 г. бяха обявени 82 работни места, като от Бюрата по труда бяха насочени 472-ма кандидати. С цел максимално усвояване на работните места от утвърдената квота на НОИ 19 от работните места бяха пренасочени за ползване в други ТП. По условията на националната програма “Заетост и обучение на хора с трайни увреждания” през 2015 г. в НОИ са назначени 7 лица, а в края на годината по програмата работят 6 лица.

Таблица № 24 : Брой наети лица по програма/проект от НПДЗ през 2015 г., разпределени по функционални направления.

Функционално направление	“Старт на кариерата”	“Заетост и обучение на хора с трайни увреждания”	“Посоки”
Пенсии	9	5	27
Краткосрочни плащания и контрол	11	2	19
Осигурителен архив	4	0	12
Финансово-счетоводна дейност	1	0	0
Човешки ресурси, административно, правно и информационно обслужване	6	8	11
Длъжности пряко подчинени на директорите на ТП	0	0	2
Общо наети лица през 2015 г. по Програма/Проект от НПДЗ	31	15	71
Общо заети към 31.12.2015 г. по Програма/Проект	0	6	0

През 2015 г. в Националния осигурителен институт е реализиран и проект “Посоки” от Националния план за действие по заетостта с основна цел – възможност на безработни лица, преминали обучение за повишаване на квалификацията, да приложат на практика придобитите нови знания и повишаване на тяхната пригодност към заетост. В качеството си на партньор-работодател НОИ е осигурил тримесечна субсидирана заетост на 71 лица, обучени по линията на този проект.

1.5. Професионално развитие на персонала в НОИ

Годишният план за обучение на служителите за 2015 г. е изготвен, съобразно приоритетите и финансовия ресурс на института и в съответствие с Вътрешните правила за обучение и професионална квалификация. Подадените заявки за обучения са групирани в 37 групи обучения, структурирани в три основни направления – обучения за развитие и професионално израстване на персонала, методологични обучения по функционални дейности и квалификационни обучения.

През 2015 г. са проведени 196 обучения, семинари и конференции по 95 тематик в 34 групи обучения. От планираните методологични групи обучения не са проведени три, поради преценка на техния приоритет или поради забавяне приемането на законови промени, свързани с тематичната им насоченост, но допълнително са проведени пет обучения на служители.

На осъществените обучения, семинари и конференции са присъствали 2 075 участника, от които: 95 в задължителни обучения по чл. 35б от Закона за държавния служител, 379 в специализирани обучения провеждани от Института по публична администрация (ИПА), 510 в управленски и методологични работни срещи по основни функции на института, 158 в срещи и обучения свързани с осъществявани дейности по контрол, одит и сигурност, 127 в квалификационни обучения предвидени в нормативни актове и 806 в други специфични обучения, срещи и семинари.

Усвоени за обучение са 242 хил. лв., от общо планирани 364 хил. лв. Неусвоените средства включват както предвидените средства за непроведените обучения, така и реализираната икономия от средства в следствие на поетите разходи за участие по различни проекти, осъществявани от НОИ или други държавни институции с финансова подкрепа от Европейския съюз.

Таблица № 25 : Сравнителни данни за изпълнение на Годишния план за обучение през периода 2012 – 2015 г.

Година	Брой планирани обучения	Брой проведени обучения	Изпълнение (%)	Планиран брой участници в обучения	Брой служители участвали в обучения	Изпълнение (%)	Планирани разходи (хил. лв.)	Разходи за обучение (хил. лв.)	Дял на усвоените средства от планираните (%)
2012	74	54	73	2 649	1 363	51	364	135	37
2013	91	104	114	1 605	1 380	86	420	200	48
2014	57	75	132	2 174	2 063	95	450	343	76
2015	74	95	128	2 502	2 075	83	364	242	66

Заложените цели в плана за обучение на служителите за 2015 г. по отношение на трите показателя – брой планирани обучения, брой обучени служители и усвоени средства в голяма степен са постигнати. В сравнение с предходни години ефективността за организиране на обученията е повишена относно разходи спрямо брой проведени обучения и брой участници.

В следващата таблица е представена обобщена информация за изпълнението на Годишния план за обучение на служителите на НОИ през 2015 г. по раздели:

Таблица № 26 : Изпълнение на Годишния план за обучение на служителите на НОИ през 2015 г. по раздели

Тематика	ПЛАН			ИЗПЪЛНЕНИЕ		
	Брой участници	Брой обучения	Разход (хил. лв.)	Брой участници	Брой обучения	Разход (хил. лв.)
РАЗДЕЛ ПЪРВИ						
Обучения за развитие и професионално израстване на персонала	620	-	125,00	474	57	85,00
Обучения провеждани в ИПА	200	-	13	95	20	10
Други специализирани обучения, пренесени от 2013 г.	420	38	112	379	37	75
РАЗДЕЛ ВТОРИ						
Методологични обучения по функционални дейности	954	22	167	668	19	108
Обща административно-управленска дейност	292	4	51	100	2	5
Специализирана административна дейност	470	5	88	410	4	83
Вътрешен одит, контрол и сигурност	192	13	27	158	13	20
РАЗДЕЛ ТРЕТИ						
Други обучения	928	14	71	933	19	49
Обучения за придобиване на квалификационни групи по безопасност	162	4	28	127	4	21
Други обучения (в т.ч. обучение по ЗБУТ)	766	10	43	806	15	28
ОБЩО:	2 502	74	364	2 075	95	242

1.6. Осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд

В Националния осигурителен институт функционира Системата за управление на здраве и безопасност при работа, с която е утвърдена и Единна политика по осигуряването на здравословни и безопасни условия на труд в администрацията на НОИ.

За нуждите на дейността по осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд в Националния осигурителен институт, през 2015 г. са проведени две централизирани обществени поръчки.

Първата обществена поръчка е с предмет “Осигуряване на профилактични медицински прегледи на работещите в НОИ”. През 2015 г. са организирани и извършени профилактични медицински прегледи на служителите в ЦУ и 28-те ТП на НОИ. При подлежащи на преглед 3 700 служители през профилактични прегледи са преминали 3 105 служители. На база проведените профилактични прегледи се изготвят анализи от Службата по трудова медицина за здравното състояние на работещите в системата на НОИ.

През м. август 2015 г. приключи изпълнението и на сключеният през 2014 г. договор за “Изработка и доставка на очила за работа с видеодисплей за нуждите на работещите в Националния осигурителен институт”. За едногодишния срок се изработиха 1 168 бр. очила на служителите в администрацията на НОИ.

Продължава изпълнението на сключения двугодишен договор за “Осигуряване на комплексно обслужване от служба по трудова медицина на работещите в НОИ”. Част от извършените дейности в изпълнение на договора са:

- Извършен е мониторинг на оценката на риска в 28 ТП и ЦУ на НОИ;
- Актуализирана е Система за управление на здраве и безопасност при работа на Национален осигурителен институт (Версия 2) и е подготвена Версия 03 на системата за обсъждане и утвърждаване;
- Направени са конкретни предложения за 28 ТП и ЦУ на НОИ относно мерки за предотвратяване, отстраняване или намаляване на установения риск и подобряване условията на труд, както и оценяването им;
- Извършено е измерване на факторите на работната среда (микроклимат и осветеност) и са представени сертификати и Протоколи от измерванията в 28 ТП и ЦУ на НОИ;
- Извършен е одит преглед на документите от СУ на ЗБР в 28 ТП и ЦУ на НОИ;
- Изготвените заключения на база Карта за предварителен медицински преглед са изпратени в ЦУ и ТП на НОИ за прилагане към досието на служителя;
- Изготвени и предадени са заключения за пригодността на работещите да изпълняват даден вид работа;
- Изработвани са здравни досиета на новоназначени служители, осъществени са прилагане на ТЕЛК решения към досиетата, консултации и становища по поставени въпроси от ТП и ЦУ на НОИ.

През 2015 г. в административната система на НОИ са декларирани и приети за трудови злополуки 18 бр.

2. Деловодно и административно обслужване

Дейността на деловодното и административното обслужване в НОИ е свързана с организацията на общоадминистративната деловодна дейност, документооборота и контрола по изпълнение на сроковете, чрез използване на административна информационна система за управление на документи и работни процеси. Служителите ежедневно предоставят информация на физически и юридически лица за движението и степента на обработка на подадените от тях документи и извършват заверка на издадени от териториалните подразделения и Дирекция “Европейски регламенти и международни договори” удостоверителни документи

за осигурителен стаж и доход и изплащане на обезщетения, необходими на български граждани пред чуждестранни осигурителни институти.

През 2015 г. са приети, обработени и препратени по компетентност за отговор към съответните структурни звена в НОИ общо 90 854 бр. документи свързани с пенсионното осигуряване и изплащането на обезщетения по българското законодателство, европейските регламенти и международните договори. От тях 6 194 бр. запитвания, жалби и предложения са постъпили на електронната поща (noi@nssi.bg). Отговорено е на 1 661 бр. запитвания и предложения, постъпили чрез контактните форми на интернет страницата на института (www.nssi.bg)

Разгледани са 588 жалби и сигнали на физически и юридически лица в съответствие с Вътрешните правила за организация на деловодната дейност, документооборота и контрола по изпълнение на сроковете в НОИ и Вътрешните правила за документооборота и организация на работата с електронни документи.

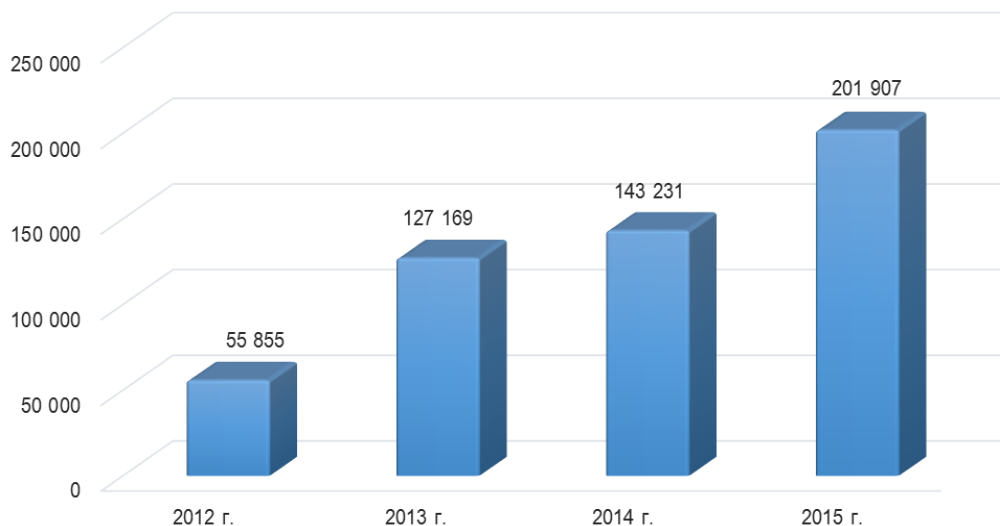
Издадени са 10 решения по Закона за достъп до обществена информация.

IV. ОБЩЕСТВЕНИ КОМУНИКАЦИИ

1. Контактен център

Основен акцент в дейността на Контактния център (КЦ) на НОИ е утвърждаване на общественото доверие в институцията и повишаване на социално-осигурителната култура на клиентите, чрез предоставяне на изчерпателна информация за настъпилите законодателни промени, предлаганите административни услуги, използваните формуляри и указания за попълването им.

През 2015 г. в Контактния център са обслужени 201 907 запитвания. В началото на годината са предприети действия за оптимизиране дейността с цел по-бързо и ефективно обслужване на постъпилите обаждания. В резултат на изпълнението на договор с предмет “Доставка, инсталиране и настройка на програмно-техническа система и лицензии за реализация на Контактен център в НОИ”, центъра е оборудван със съвременно програмно решение за обслужване на клиентите.

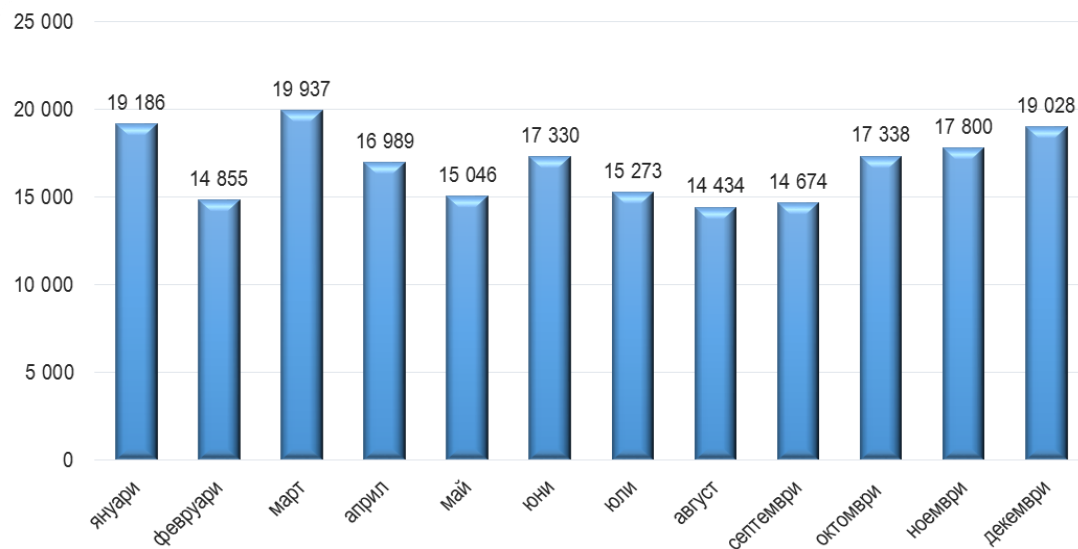

Фигура № 6 : Брой обслужени запитвания по години

Равносметката от внедряването на новата система е нарастване броя на обажданията с 40% в сравнение с 2014 г. Друг положителен ефект е възможността клиентът да остане в режим

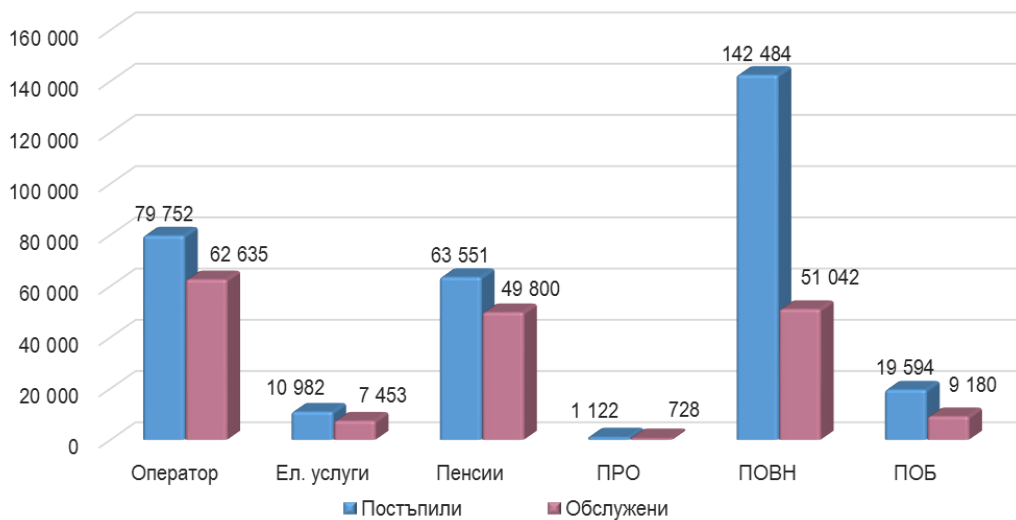
на изчакване до освобождаване на служител, който да го обслужи. От 1 юли се предостави възможност за извършване на справки по ЕГН за неизплатени в срок парични обезщетения за временна неработоспособност, като очакванията за намаляване на обажданията при въвеждане на услугата не се осъществиха. Средното работно натоварване на служителите в центъра остана много високо – 120 обслужени запитвания/дневно, което многократно надвишава препоръчаните от експерти в областта 60 броя обаждания.

Анализът на информацията за работното натоварване през годината (Фиг. № 7) показва, че през месеците януари, март и декември е на особено високо равнище, като са обслужени съответно 19 186 бр., 19 937 бр. и 19 028 бр. запитвания. Основна причина за ръста на обажданията са промените в законодателството.

Фигура № 7 : Работно натоварване в Контактния център през 2015 г.

Статистиката на постъпилите и обслужените запитвания в КЦ на НОИ, според вида на търсената от клиентите информация (Фиг. № 8) показва, че над 50% от въпросите са свързани с паричните обезщетения за временна неработоспособност и майчинство, следвани от консултациите във връзка с отпускане и изплащане на пенсии и прилагане на разпоредбите на европейските регламенти и международни договори в областта на социалното осигуряване и социалната сигурност.

Фигура № 8 : Тематична структура на постъпилите запитвания през 2015 г.

2. Връзки с обществеността

През 2015 г. приоритет в дейността е провеждането на успешна комуникационна политика за повишаване на общественото доверие и затвърждаването на положителния имидж на Националния осигурителен институт като коректен национален и международен партньор. Следвайки принципите на откритост, достъпност и максимална прозрачност, продължи установената практика за навременно и изчерпателно предоставяне на актуална информация относно основните аспекти от дейността на НОИ, като акцент в работата е използването на проактивен подход при информиране на обществеността и прилагане на ефективни техники за привличане вниманието на медиите. За улесняване на достъпа до информация се използва разнообразен инструментариум за бързото и ефективното ѝ разпространение. Работата със средствата за масово осведомяване като важен партньор и основен комуникационен канал за популяризиране на посланията беше изключително активна. През годината продължи поддържането и задълбочаването на партньорските взаимоотношения с медиите и установяване на коректно сътрудничество с техните представители. Ежедневно е осъществявана комуникация с журналисти за всички важни аспекти от дейността на института, в резултат на което се постигна добро медийно покритие и позитивно публично представяне. През 2015 г. са изготвени 67 прессъобщения, на база на които са публикувани/излъчени общо 1 968 публикации. Своевременно са предоставени експертни отговори на всички журналистически запитвания, като резултат от тях са публикувани 486 материала в печатни, електронни и интернет медии. Реализирани са над 20 интервюта с управителя и експертите на НОИ. Организиран са 3 пресконференции и един семинар за журналисти. За по-добрата информираност на клиентите на НОИ се въведе нов комуникационен канал – електронно табло във фойето на централно управление на института с полезна и актуална справочна информация и данни за предоставените в приемната административни услуги.

За постигнатите добри резултати по отношение на връзките с обществеността допринесоха няколко съществени фактора, сред които: изградените колегиални и професионални взаимоотношения с журналистите; поддържането на постоянна обратна връзка с тях и навременните, бързи и адекватните действия за предотвратяване на възникнали ситуации на комуникационна криза. За ефективната работа спомогнаха също така и взетите превантивни мерки за ежедневно проследяване на общественно-политическата и медийната

обстановка и свързаните с това анализи и предвиждания. Сред основния инструментариум за тази дейност е регулярният мониторинг на външната среда и своевременното отчитане на обществените настроения.

И през 2015 г. един от основните акценти в дейността е популяризирането на предоставяните от НОИ електронни услуги като важен компонент от иновативните практики в административното обслужване. На база на утвърдения график за тяхното внедряване и предварително изготвения комуникационен план са проведени всички планирани дейности. В тази връзка са подготвени 11 прессъобщения по темата и са отчетени общо 392 публикации в печатни, електронни и интернет медии. За популяризирането на новите е-услуги многократно са актуализирани двете информационни брошури – “Е-услуги на НОИ за осигурените лица” и “Е-услуги на НОИ за осигурителите”, публикувани на интернет страницата. Контактният център също се използва като активен комуникационен канал за предоставяне на информация за е-услуги на НОИ. През 2015 г. във връзка със запитвания на граждани са предоставени 572 консултации за използването на административните е-услуги и издаването на ПИК и ИКО.

Сред основните дейности през годината е и организирането и провеждането на информационни кампании във връзка с преминаването към електронен обмен на данни и документи за изплащане на парични обезщетения за временна неработоспособност. Първата кампания е свързана с реализацията на първия етап от проекта – Създаване на Електронния регистър на болничните листове и решенията по обжалването им, който стартира от 01.01.2015 г. Започнала още през 2014 г., кампанията следваше поставените комуникационни цели и отговаряше на всички възникнали по време на реализацията въпроси. За своевременното информиране на целевата аудитория (органите на медицинската експертиза) са организирани поредица интервюта, публикации и коментари.

В рамките на годината се проведе и разяснителна информационна кампания относно внедряването (от началото на 2016 г.) на Интегрирана система за електронен обмен на документи и данни с НОИ за изплащане на паричните обезщетения от ДОО, във връзка с електронния обмен на данни за изплащане на паричните обезщетения от работодателите и самоосигуряващите се лица. Кампанията стартира в средата на 2015 г. и всички заложили дейности в план-графика за популяризиране на втория етап са изпълнени успешно. За периода по темата са публикувани общо 6 прессъобщения, на базата на които са регистрирани близо 100 публикации в печатни и електронни медии. Темата се обсъди на семинар за журналисти, проведен на 14 и 15 декември 2015 г., като събитието беше отразено чрез множество публикации. В тази връзка на медиите бяха предоставени над 20 интервюта. Със съдействието на териториалните поделения в страната са обхванати и регионалните медии, които активно се включиха в разяснителната кампания. Изготвена и отпечатана беше информационна брошура “Нов ред за подаване на документи за изпращане на парични обезщетения от ДОО”, която се разпространи в териториалните поделения и чрез тях достигна до целевата си аудитория. Брошурата е публикувана и на интернет страницата на НОИ в специално създадената рубрика “Е-парични обезщетения”. По тази тема се организира и пресконференция с участието на основните печатни и електронни медии.

През 2015 г. продължи работата по изготвяне и отпечатване на информационни материали. Издадени са 4 броя на официалния “Бюлетин на НОИ”, които са публикувани в електронен вариант на интернет страницата на института. В него се представят актуални и дискуссионни теми в областта на социалното осигуряване, предоставя се информация за промени в действащото законодателство и се популяризира международния опит и добрите практики в сферата на социалната сигурност. Организира се отпечатването на три брошури – “Представителна брошура на НОИ за 2015 г.”, Брошура по проект на ОПАК за внедряване на информационна система за електронен обмен на данни и брошура за новия ред за подаване на данни от работодатели по електронен път.

3. Интернет страница на НОИ

Развитието и обогатяването с нови рубрики на интернет страницата на НОИ като основен канал за разпространение на публичната информация продължи и през 2015 г. Сайтът е ориентиран към потребителите и предоставя лесен достъп до широк спектър от информация, свързана с дейността на институцията. Съдържанието на страницата се актуализира своевременно (както българската версия, така и тази на английски език), като среднодневно са извършвани над десет актуализации.

Ежедневно се публикуват актуални новини, отразяват се промени в нормативната уредба, свързани със социалното осигуряване и се представят обобщени статистически данни по отношение на пенсионното производство и краткосрочните обезщетения. Извършени са актуализации на съществуващите в сайта рубрики, както и в сайта “Профил на купувача”, създаден след промените в Закона за обществените поръчки през м. октомври 2014 г. Своевременно са разкривани нови рубрики и подрубрики в съответствие с приеманата нормативна уредба. Създадени са 5 нови рубрики, в следствие на което се разшири кръгът на тематичните области, представляващи интерес за потребителите.

Публикувани са актуални версии при промяна на разпространяваните от НОИ програмни продукти и справочни услуги.

V. МЕЖДУНАРОДНА ДЕЙНОСТ И СЪТРУДНИЧЕСТВО

1. Двустранно сътрудничество (включително по двустранни международни договори и европейски регламенти в областта на социалната сигурност)

Националният осигурителен институт провежда активна дейност по отношение на международното сътрудничество в областта на социалното осигуряване. През 2015 г. 11 чуждестранни делегации бяха на посещение в института, с цел споделяне на опит и добри практики в областта на администрирането на осигурителните институции. В резултат са подписани три двустранни споразумения за сътрудничество между НОИ и социалноосигурителните институции на Република Гърция (ИКА-ЕТАМ), Хърватския институт за пенсионно осигуряване (ХИПО) и Централната администрация за национално пенсионно осигуряване на Република Унгария.

Гърция

В периода от 12 до 14 май на делово посещение в НОИ беше 4-членна гръцка делегация, начело с г-н Дионисос Пацулис, заместник-управител на ИКА. На срещата се обсъди координацията и оптимизацията на работата между двете институции. С подписването на споразумение се постигна съгласие за подобряване обмена на информация, за координация на двете системи, както и за организиране на съвместни консултационни дни за заинтересованите лица относно правото на пенсия.

Хърватия

На 24 и 25 февруари делегация от НОИ посети Хърватския институт по пенсионно осигуряване (ХИПО), където се обсъди възможността за подобряване на взаимното сътрудничество при изпълняването на задълженията за гарантиране правата на гражданите, работили в двете държави. Визитата беше върната от хърватска страна, през м. май 2015 г., като на посещение у нас пристигна 3-членна хърватска делегация, водена от главния директор на ХИПО. В резултат на двете срещи беше подписано двустранно споразумение за сътрудничество, което включва основни приоритети за обмяна на опит на институционално и експертно ниво, сред които обсъждане на промените в законодателството; предприемане на действия за осъществяване на електронен обмен на данни и прехвърлянето на пенсионни права

от и към пенсионните схеми на Европейския съюз, на Европейската централна банка и на Европейската инвестиционна банка.

Унгария

От 18 до 20 март българска делегация, водена от управителя на НОИ, посети Будапеща и дискутира възможностите за сключване на споразумение за сътрудничеството между Националния осигурителен институт на България и Централната администрация на Националното пенсионно осигуряване на Унгария. Двустранното споразумение беше подписано на 26 октомври при посещението у нас на генералния директор на унгарския пенсионен институт. Документът предвижда активен диалог по въпросите на социалното осигуряване чрез обмяна на опит и консултации на институционално и експертно ниво, организиране на работни посещения и обмен на документи и информационни материали.

Полша

Във връзка с двустранното споразумение за сътрудничество между НОИ и Полския осигурителен институт (ZUS), през 2015 г. бяха проведени две работни срещи за обмяна на опит в сферата на социалното осигуряване. Първата се състоя през м. юни, когато 4-членна делегация от ZUS посети НОИ, а през м. септември тричленна българска делегация посети Варшава.

Молдова

В изпълнение на двустранното споразумение за съвместни дейности в областта на социалното осигуряване между Националната служба за социално осигуряване на Република Молдова и Националния осигурителен институт на Република България, от 11 до 15 май наша делегация от трима представители посети Кишинев. НОИ беше домакин на втората за годината договорена среща на експертно ниво, която се проведе от 7 до 11 септември с участието на 4-членна делегация от Националната служба по социално осигуряване на Молдова.

Бразилия

На 10 септември 2015 г. в НОИ на делово посещение беше 5-членна бразилска делегация. Гостите бяха запознати с организацията на работа на информационната система на Националния осигурителен институт.

Германия

През м. юли 2015 г. 4-членна българска делегация участва в международни консултационни дни в Бремен, Германия, съгласно двустранно споразумение между НОИ и Съюза на германското пенсионно осигуряване на Средна Германия. Консултационни дни се организираха и в България в периода от 15 до 17 септември във Варна с участието на български и немски екипи.

Проведени бяха две работни срещи в Берлин и София по споразумение за експертен обмен между НОИ и Федерацията на германското пенсионно осигуряване. В срещите участваха експерти от централно управление и от ТП на НОИ – София-град.

Албания

НОИ беше домакин на среща с делегация от Република Албания, начело с министъра на младежта и социалното благополучие на страната, проведена на 9 ноември 2015 г. По време на разговорите бяха обсъдени тенденциите в развитието на социалноосигурителните системи на двете държави.

Индия

На 3 декември 2015 г. на посещение в НОИ бяха комисионерът на Централния индийски пенсионен фонд и търговският сътрудник на Индийското посолство. Гостите бяха запознати със структурата на пенсионното осигуряване в България и тенденциите, свързани с международното сътрудничество на България в областта на социалната сигурност.

Черна гора и Мароко

През м. януари 2015 г. на среща в Подгорица представители на НОИ и Черна гора разгледаха проект на административно споразумение. Втората среща се състоя през м. май в София, като бяха подготвени формуляри за обмен на информация.

В периода от 15 до 19 февруари 2015 г. в Мароко се проведе преговори за спогодба в областта на социалната сигурност с Кралство Мароко. Договорен беше проект на спогодбата.

НОИ беше домакин на международна конференция на тема “Пенсионните системи в България и страните от Евразия”, която се проведе от 24 до 25 септември 2015 г. във Варна. Участие във форума взеха представители на пенсионните институции от Русия, Полша, Молдова, Беларус, Казахстан, Киргизстан и Грузия. Организацията на мероприятията беше осъществена съвместно от Международната асоциация на пенсионните и социални фондове и Националния осигурителен институт.

2. Сътрудничество с международни организации и участия в работни групи и комисии на ЕС

Европейски съюз

- Представител на НОИ участва като редовен член на Техническата комисия за обработка на данни (ТКОД) към Административната комисия за социална сигурност към Европейската комисия, която проведе две работни срещи през 2015 г. По време на заседанията са разгледани въпроси, свързани с електронния обмен на данни между държавите, тяхната обработката и съвместимост на различни версии на структурирани електронни документи;
- Представителят на НОИ, който е член на Изпълнителния борд на EESSI (Система за електронен обмен на информация за социалното осигуряване) и координатор за България по прилагането на новата интегрирана система, участва в 14 работни срещи и семинари. По време на срещите са разгледани оперативни въпроси, свързани с отчитане изпълнението на дейностите и планиране на предстоящите етапи на работа по интегриране на държавите със системата EESSI;
- Служители от института се включиха и в две работни срещи на Форум на експертите по сигурността на Европейската комисия;
- Представители на НОИ участваха в редовни оперативни заседания на постоянните работни групи на ЕК – две заседания на Работната група по застаряване на населението и устойчиво финансиране и две на Група по индикаторите;
- На редовната годишна среща на Мрежата по координация на комуникациите по социалното осигуряване участва и експерт от института. Обсъждани са резултатите от работата на онлайн форума на мрежата и са набелязани нови средства за комуникация с крайния потребител, както и предстоящите стъпки в създаването и развитието на достъпни средства и методи за работа с гражданите;
- Експерти на НОИ участваха в работните заседания на Работна група по чл. 83 от Вътрешния правилник и Среща за практическо прилагане на регламенти 883/2004 и 987/2009;

- Представители на НОИ се включиха в две конференции – “Европейско микросимуляционно моделиране на политиките” на ЕК и “Международна конференция по социално осигуряване за актьори и статистици”.

Международна асоциация по социално осигуряване (МАСО)

Като член на Изпълнителното бюро на МАСО, управителят на НОИ взе участие в 111-та годишна среща на Бюрото в гр. Женева през м. октомври 2015 г.

През м. ноември на семинар на МАСО за служители на ръководни длъжности от страните на Евразия в гр. Москва присъства подуправителят на НОИ.

Европейска платформа за социално осигуряване (ЕПСО)

В качеството си на член на ЕПСО, НОИ участва със свой представител в Общото събрание и в срещите на Комитета по пенсиите в Брюксел.

3. Проекти с международно финансиране

През 2015 г. успешно приключиха 2 проекта:

- ❖ Проект, финансиран от ОПАК “Разработване и внедряване на Интегрирана система за електронен обмен на документи и данни (ИСЕОДД) с НОИ за изплащане на паричните обезщетения от ДОО”. В резултат от изпълнението на проекта е разработена и внедрена софтуерна система и работни процеси за подаване на данни и документи към НОИ по електронен път от страна на осигурители и самоосигуряващи се лица. С въвеждане в експлоатация на ИСЕОДД са създадени условия за ефективно реализиране на комплексното административно обслужване чрез осигуряване на оперативна съвместимост на ключови регистри в държавната администрация. Успешното приключване на проекта осигури техническата обезпеченост за реализацията на втория етап от електронизирането на процеса за изплащането на паричните обезщетения и помощи от ДОО, с което завърши процеса по въвеждането на най-мощната до момента електронна услуга на НОИ.

- ❖ Проект “Подобряване на професионалната компетентност на служителите в НОИ за осигуряване на равен достъп на хората с увреждания“, по приоритетна ос II “Управление на човешките ресурси”, финансиран от ОПАК. В резултат бяха обучени 300 експерти от централно управление и териториалните поделения, ангажирани с предоставянето на административни и осигурителни услуги. Обученията по проекта надграждат комуникативните способности на служителите в помощ на работата с граждани със специфични потребности.

През годината продължи работата по проекта “Консорциум SAFE” (Социални агенции за бъдеща Европа). Това е пилотен проект за предстоящото (през 2018 г.) въвеждане на EESSI (Електронен обмен на данни и информация за социалното осигуряване) за всички държави-членки на ЕС. Проектът е на етап тестване на национални системи и ще продължи още 2 години като целта е постигане на съвместимост между информационните системи на 13 институции от 11 държави. В работните срещи взеха участие 10 служители.

От 22 до 26 юни 2015 г. 3-ма представители на НОИ участваха в Бенчмаркинг среща за обучение на служители от централната и общинска администрация в отдел “Работа и пенсии” по проект “Изграждане капацитета на ИПА за изследвания, обучение и приложение на иновативни европейски практики в доброто управление”.

ДРУГИ ДЕЙНОСТИ

I. СИГУРНОСТ

Дирекция “Сигурност” в ЦУ на НОИ отговаря за цялостната организация по получаването, създаването, отчитането и съхранението на документите и магнитните носители, съдържащи класифицирана информация по Закона за защита на класифицираната информация и Правилника за прилагането му, за дейността на института на централно и териториално ниво по управление на кризи и стихийни бедствия, както и за отбранително-мобилизационната подготовка. Дейността се извършва в четири направления, както следва:

1. Регистратура за класифицирана информация.

В регистратурата за класифицирана информация (КИ) се получават, създават, регистрират, разпределят, изпращат и съхраняват документите и материалите, съдържащи класифицирана информация.

През 2015 г. са приемани, регистрирани и разпределяни за обработка класифицирани документи за отпускане на пенсии, за изплащане на парични обезщетения и помощи от ДОО, за признаване на трудови злополуки, за заверка на осигурителни книжки, за изготвяне на справки за осигурители и осигурителен доход и др.

Чрез регистратурата за КИ в ЦУ на НОИ са получавани и препращани всички класифицирани документи за 28-те контролни пункта в териториалните поделения на НОИ, както и е осъществявано методическото ръководство и контрол на дейността на контролните пунктове.

През 2015 г. са проведени два семинара със служителите в контролните пунктове

2. Секретна картотека в регистратурата за класифицирана информация.

Организира процедурата и води входяща и изходяща документация по издаване на разрешения за достъп до класифицирана информация на служители от централно управление и териториалните поделения на НОИ.

Осъществявана е кореспонденция с дирекция “Класифицирана информация в Държавна агенция “Национална сигурност” и териториалните дирекции “Национална сигурност”. За 2015 г. са проучени и издадени разрешения за достъп до КИ (до ниво “Секретно”) на 102 служители на НОИ.

През годината са актуализирани списъците на длъжностите и заемащите ги лица с достъп до държавна и служебна тайна. Прекратявани са разрешения и съответно получавани и изпращани такива на напуснали и новоназначени служители.

Изготвяни са справки за ДКСИ, ДАНС, ТП на НОИ и др.

3. Специален регистър.

През 2015 г. в регистъра са съхранявани данните за социалното и здравното (до 2010 г.) осигуряване, трудовите договори и паричните обезщетения за временна неработоспособност и помощи от ДОО на военнослужещите по Закона на отбраната и въоръжените сили в Република България, държавните служители, офицерите и сержантите и граждански лица по Закона за МВР и държавните служители, офицери и граждански лица по Закона за изпълнение на наказанията (съгласно чл. 4, ал. 1, т. 4 от КСО), както и служителите от БНБ (до 2010 г.).

Ежедневно след писмено искане са изготвяни справки за безработица, за осигурителен стаж и доход, при пенсиониране, при подаване на жалби и образуване на съдебни производства.

Ежемесечно са получавани, проверявани, изчислявани и изплащани болничните листове за временна неработоспособност или бременност и раждане на служителите от специалните служби и документите, придружаващи тези болнични листове.

През годината са проведени няколко срещи с експерти от СД “Информационна сигурност” на ДАНС за продължаване работата по сертификацията на АИС “Специален регистър” на НОИ.

4. Управление при кризи и отбранително-мобилизационна подготовка.

През 2015 г. във връзка със задълженията за отбранително-мобилизационна подготовка и управление при кризи са разработени следните документи:

- План на НОИ за привеждане за работата във военно време, в съответствие с Директива за привеждане на централната и териториална администрация, търговските дружества, организациите и държавните предприятия в готовност за работа във военно време;
- Военновременен план и военновременен бюджет на НОИ;
- Годишен план за провежданите мероприятия по УК и ОМП;
- План за работата на щаба на НОИ за защита при бедствия.

Извършвана е подготовка, организиране и провеждане на семинари с ръководния състав и отговорниците по УК и ОМП в ТП на НОИ по въпросите за дейността на института във военно време, военновременното планиране и защитата при бедствия.

През годината се извършени дейностите по планиране, изготвяне и разпределяне на бюджетните средства по УК и ОМП от консолидирания бюджет на държавното обществено осигуряване.

Организирано е закупуването на индивидуални средства за защита, комплекти и оборудване за осигуряване защитата на служителите в ЦУ и ТП на НОИ при бедствия и аварии.

Планирани са мероприятията по пожарната безопасност и е осъществяван контрол по спазване на мерките за пожарна безопасност, поддръжка на пожаротехническите средства и доставка на нови.

През 2015 г. са организирани и проведени тренировки по усвояване на плана за защита при бедствия от ЦУ и ТП на НОИ – София-град и е оказвана методическа помощ на ТП на НОИ.

Планирана и организирана е работата по осъществяване на денонощното дежурство и пропускателния режим и сигурността в сградата на НОИ.

Извършван е първоначален инструктаж на новоназначени служители и запознаване с мерките за защита при бедствия, пожари и извършване на евакуация.

Изпълнявани са дейности съгласно ежегодните указания на Междудомствения съвет по отбранителна индустрия и сигурност на доставките.

II. ФИНАНСОВ КОНТРОЛ

Финансовите контролори от системата на НОИ през 2015 г. са извършвали дейността си съобразно писмени политики и процедури за осъществяването на предварителен контрол в института, с оглед предоставяне на разумна увереност, че съответните процеси/дейности в организацията протичат законосъобразно.

Предварителният контрол през годината е упражняван, преди поемане на задължение и/или извършване на разход, въз основа на всички представени документи за това. Във всяко териториално поделение, както и в централно управление функционира “Регистър на финансовия контролор”. За целите на документирането на предварителният контрол са

издавани контролни листове, като мнението на финансовите контролори (одобрено/неодобрено) е отразявано и в регистрите на финансовия контролор за 2015 г.

Съгласно регистъра на финансовия контролор за 2015 г. са издадени общо 2 167 бр. контролни листове, в т.ч. 896 бр. контролни листове преди поемане на задължение и 1 271 бр. контролни листове преди извършване на разход. В 31 от случаите е изисквано допълването на документации и отстраняване на установени пропуски и неточности, за което са издадени контролни листове с мнение за неодобрение. За сравнение, през 2014 г. общият брой изразени мнения са 2 256, от които 758 – преди поемане на задължение и 1 498 – преди извършване на разход, а броят на контролните листове с мнение за неодобрение е 97. Налице е запазване обема на осъществения предварителен контрол през 2015 г., спрямо предходната година, като се наблюдава леко завишаване на броя издадени контролни листове преди поемане на задължение, и значително намаление на броя контролните листове с мнение за неодобрение.

През 2015 г. беше организирана и проведена работна среща с директорите и финансовите контролори от ТП на НОИ във връзка с нормативното задължение по Закона за финансово управление и контрол в публичния сектор на ръководителя на организацията в срок до 31.03.2015 г. да докладва пред министъра на финансите за състоянието на системите за финансово управление и контрол в системата на НОИ за 2014 г. Акценти на мероприятиято бяха обсъждането на някои от основните направления, свързани с функционирането на системите за финансово управление и контрол в НОИ, ефективността на системите, както и обезпечаването на адекватното им функциониране, отговорностите на ръководителите на ТП и финансовите контролори, свързани с годишното докладване на СФУК, оптимизиране на дейността по осъществяването на предварителен контрол, предстоящите промени в Закона за обществените поръчки и рисковете, които следват в следствие на изпълнението на нормите, произтичащи от него.

За отчетната година не са установени често допускани грешки, отклонения или пропуски. Текущо са давани насоки и указания от финансовите контролори в ЦУ на НОИ, по повод въпроси, свързани с поемането на задължение и/или извършването на разходи в съответните териториални поделения.

Дейността на финансовите контролори от системата на НОИ е подчинена на изпълнението на общите цели и задачи, правилна преценка в конкретни ситуации и изразяване на мнение в оптимални срокове.

Съобразно промените в нормативната уредба през 2015 г. и във връзка с регулиране и дефиниране на вътрешните процеси, финансовите контролори са съгласували и подпомагали процеса по изготвяне и актуализация на редица вътрешно ведомствени актове, регламентиращи дейността на НОИ. През годината финансовите контролори от системата на НОИ участваха и в редица обучения и други събития, свързани с дейността.

III. ВЪТРЕШЕН ОДИТ

Одитните ангажименти в НОИ се извършват от сформирани специализирани екипи:

- “Одит на пенсии”;
- “Одит на краткосрочни плащания и ревизионна дейност”;
- “Одит на финанси и управленска дейност”.

Стратегическият план за дейността по вътрешен одит за периода 2014 г. – 2016 г. и Годишният план за 2015 г. са утвърдени от управителя на НОИ.

През 2015 г. са планирани и извършени 22 одитни ангажимента за даване на увереност в 7 териториални поделения на НОИ и един одитен ангажимент за проследяване изпълнението на препоръките с посещение на място в едно ТП на НОИ. В рамките на ангажиментите, бяха одитирани и три обединени осигурителни архиви.

В съответствие с одитната стратегия, предмет на одит бяха високо и среднорискови дейности в областта на пенсиите, краткосрочните плащания и ревизионната дейност, финансите и управленската дейност и осигурителния архив. За първи път предмет на одит в трите обединени осигурителни архива беше и дейността по електронно архивиране.

И през 2015 г. в обхвата на одитите се включваше процесът по управление на риска за одитираните дейности.

Дадени са общо 65 препоръки за отстраняване на констатирани пропуски, слабости и недостатъци. Годишният план на дирекцията е изпълнен на сто процента.

Ангажиментите са завършили с окончателни одитни доклади. От териториалните поделения са изготвени планове за действие. Докладвани са на управителя на НОИ и са обсъдени с директорите на дирекции в централно управление. Планираните мерки за изпълнение на препоръките могат да бъдат квалифицирани като адекватни и навременни.

Независимо от различната степен на интензивност и резултатност, като цяло в одитираните териториални поделения на НОИ се наблюдава процес на усъвършенстване на работата, стремеж към подобряване на организацията, начина на протичане на процесите и вътрешноконтролните механизми.

С цел подобряване на качеството и осъществяване на текущ надзор върху дейността по вътрешен одит, директорът на дирекцията след всеки приключил одитен ангажимент прави оценка на извършения одит, чрез Програмата за осигуряване на качеството и усъвършенстване на вътрешния одит. Резултатите се отразяват в таблици, а към всеки одитен доклад ръководителите на ТП на НОИ попълват “формуляр за обратна връзка”.

В съответствие със Статута и Годишния план на дирекцията, текущо през годината бяха извършени два официални и два неофициални ангажименти за консултиране.

Към края на 2015 г. от дадените препоръки са изпълнени 33. За останалите ще бъде извършено проследяване на изпълнението текущо през 2016 г. в съответствие с плановете за действие и вътрешните регламенти на дирекцията. Резултатите се отразяват в общия регистър на препоръките в НОИ. Директорът на дирекцията на всеки шест месеца писмено докладва на подуправителя на НОИ за състоянието на общия регистър на препоръките.

През годината са проведени 11 обучения, организирани и проведени основно от Института на вътрешните одитори в България, Министерство на финансите и НОИ. Общо дните на обучение за дирекцията са 43. През м. октомври, директорът на дирекцията участва, като лектор на обучение, свързано с дейността на осигурителния архив.

По отношение взаимодействието с други външни одитни и контролни институции, одитни доклади бяха предмет на преглед от страна на Сметната палата.

Една от основните задачи на дирекцията, залегнали в Годишния план е подпомагане на процеса по управление на риска. Освен оценките в одитните доклади по тази тема, през годината директорът на дирекцията участва, като лектор в работна среща на финансовите контролбори. Вътрешните одитори по време на одитните ангажименти извършиха редица консултации в териториалните поделения, свързани с процеса по управление на риска.

IV. ИНСПЕКТОРАТ

Инспекторатът е на пряко подчинение на управителя и осъществява административен контрол върху дейността в централно управление и в териториалните поделения на НОИ. Извършва комплексни, тематични и последващи проверки по утвърден от управителя годишен план, както и внезапни проверки по сигнали на граждани, а също и по случаи с обществен отзвук. Контролната дейност е насочена към всеобхватно, обективно, безпристрастно и точно изясняване на проверяваните случаи и предлагане на мерки за тяхното решаване.

През 2015 г. инспекторатът на НОИ работи по следните основни цели:

- Превенция и разкриване на нарушения при функционирането на администрацията

и изготвянето на препоръки и предложения за ограничаване на негативни явления в дейността и отстраняване на констатираните нарушения;

- Подобряване работата на администрацията на ЦУ и ТП на НОИ;
- Превенция и ограничаване на корупцията;
- Укрепване на доверието на гражданите към институцията;
- Разширяване на сътрудничеството и комуникацията с държавни структури на законодателната, изпълнителната и съдебната власт и с неправителствени организации;
- Укрепване на административния капацитет и повишаване на професионалната квалификация на служителите в звеното.

Общият брой на извършените проверки през 2015 г. е 81, в т.ч. 8 бр. планови и 73 бр. извънпланови. Резултатите от извършените проверки са отразени в създадените за целта електронни регистри. Разпределението на проверките по вид и характер е следното:

- Извършени са пет планови проверки по спазването на законите, подзаконовите и вътрешноведомствените актове за организацията на работа от служителите на НОИ. С цел отстраняване на констатираните слабости и предприемане на действия за коригиране на установените проблеми са направени 26 препоръки и предложения.
- В ТП на НОИ са извършени три планови проверки по отношение организацията на работа и извършваната дейност с цел ограничаване на негативни явления и подобряване дейността на администрацията. В резултат на извършените проверки и с цел подобряване на организацията на работата на ръководителите на проверяваните административни структури са дадени 9 препоръки за предприемане на действия за отстраняване на констатираните пропуски и предотвратяване на пропуски и нарушения.
- Проверени са 36 сигнала, докладвани по реда на Кодекса за поведение на служителите в НОИ, получени в ТП.
- През 2015 г. в инспектората на НОИ са получени 40 бр. жалби и сигнали от граждани и институции. За изясняване на съдържащите се в сигналите твърдения са извършени две проверки на място и 34 проверки по документи.
- В резултат на осъществения контрол по 17 сигнали и жалби на ръководителите на проверяваните административни структури са дадени препоръки за предприемане на конкретни действия във връзка с констатациите при проверката на сигнала и с цел подобряване на организацията на дейността, недопускане в бъдеще на грешки, засягащи правата на гражданите и поведение в разрез с Кодекса за поведение на служителите в НОИ. При констатирани нарушения са направени предложения за образуване на дисциплинарни производства.

Във връзка с констатациите от извършените планови и извънредни проверки са направени предложения за промени в нормативни и вътрешноведомствени актове, както и за издаване на административни актове с цел по-добра организация и контрол на осъществяваните дейности.

Инспекторатът осъществява дейност по изследване на риска от корупция и предлагане на мерки за ограничаване на установени уязвими точки в администрацията на ЦУ и ТП на НОИ. Извършена е оценка на корупционния риск на едно административно звено, съгласно утвърдената Методика за оценка на корупционния риск. В резултат на извършената оценка са предложени седем мерки за ограничаване на корупционния риск, подобряване на организацията на дейността в проверяваната административна структура и предприемане на действия за коригиране на проблемните области.

С цел създаване на единна практика и усъвършенстване на системата на мониторинг и контрол по отношение спазване на етичните норми на поведение от служителите в института са изготвени указания относно разглеждане, докладване и отчет на постъпилите предложения, сигнали и жалби по Кодекса за поведение на служителите в НОИ. Осъществяваният мониторинг е с цел превенция, противодействие и разкриване на корупция, корупционни прояви, измами, нередности, злоупотреби, грешки и др.

Резултатите от извършените проверки са докладвани на управителя на НОИ, като са направени и конкретни предложения с цел отстраняване на условията за пропуски, слабости, грешки и незаконни или неправилни действия на длъжностни лица от администрацията на НОИ. През годината е осъществяван текущ мониторинг за спазване на направените препоръки и предложения.

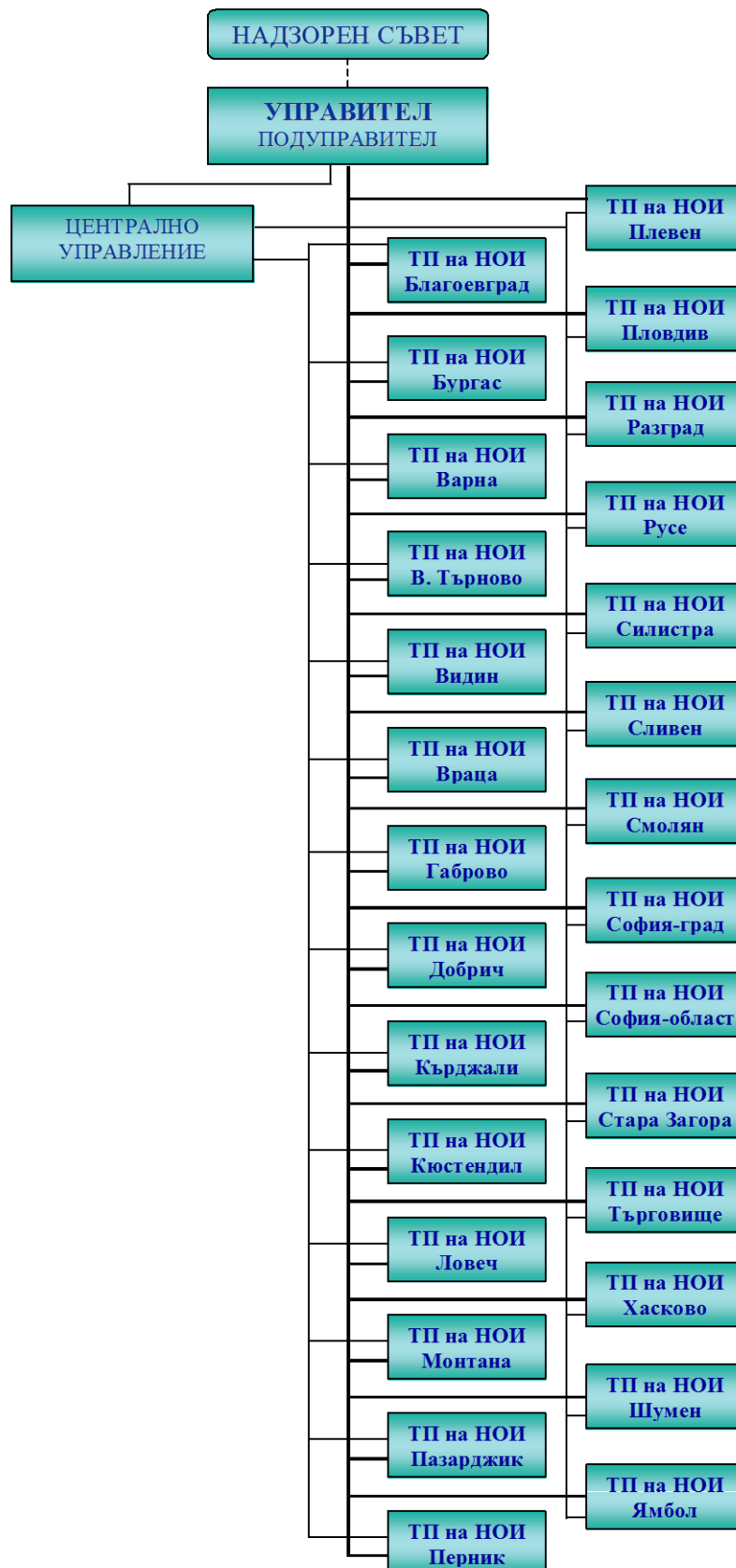
С цел подобряване на професионална квалификация и умения за осъществяване на дейността, през годината инспекторите участваха в срещи и семинари на теми, свързани с развиване на умения и компетентности срещу корупционните прояви при предоставянето на административни услуги, противодействие на икономическите измами, превенция и противодействие на корупцията, предотвратяване и установяване на конфликт на интереси и изменения в Кодекса за социално осигуряване.

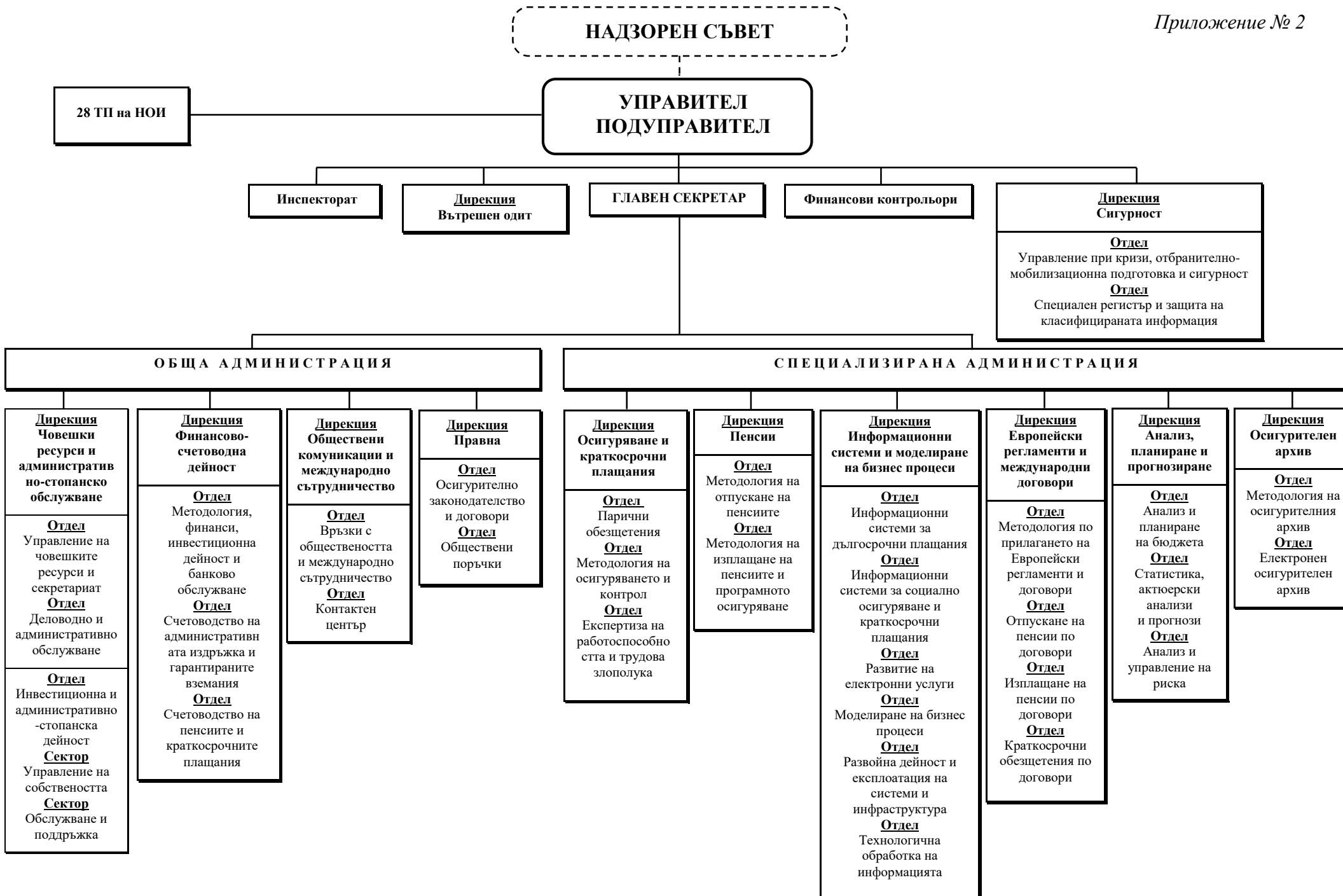
ДЕЙНОСТИ НА НОИ ПРЕЗ 2015 г. НАКРАТКО В ЧИСЛА

1. Националният осигурителен институт е изпълнявал своите функционални задължения с 3 542 служители, от които в ЦУ на НОИ – 392 щ. бр. (11,07% от общата численост) и 3 150 щатни бройки (88,93% от общата численост) в ТП на НОИ;
2. Постановените разпореждания на длъжностните лица по пенсионно осигуряване са 642 343 бр.;
3. От териториалните поделения на НОИ са приети общо 2 892 113 бр. основни документи за изплащане на парични обезщетения;
4. Броят на регистрираните заявления за отпускане на парични обезщетения за безработица е 183 568;
5. Извършените ревизии и проверки са общо 24 202 бр., като установеният начет е в размер на 945 118,77 лв. В общия размер на начета най-голям е дялът на неправилно изплатените парични обезщетения за временна неработоспособност;
6. Съставени са 652 акта за административни нарушения на осигурители и са издадени 534 наказателни постановления за налагане на административни наказания;
7. Общият брой издадени удостоверения за осигурителен стаж и доход от осигурителния архив на НОИ е 75 852 бр.;
8. В териториалните поделения на НОИ са приети разплащателни ведомости и трудовоправни документи на 2 441 прекратени осигурители. Броят на приетите дела е 38 648, а броят на листите е 4 523 753.

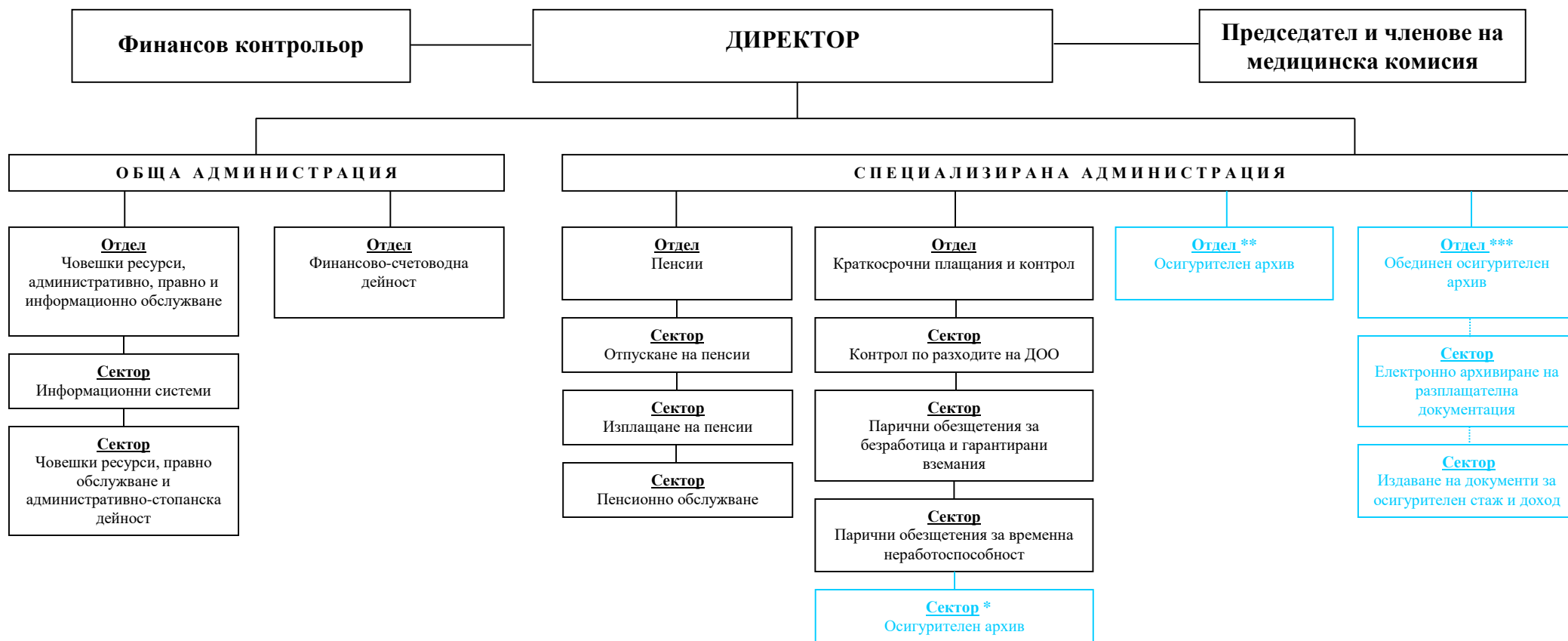
ПРИЛОЖЕНИЯ

**Обща организационна схема на
Националния осигурителен институт**

Структура на териториално поделение на НОИ

* Секторът съществува към отдел “КПК” в 13 ТП на НОИ – Варна, Видин, Кърджали, Монтана, Пазарджик, Плевен, Русе, Сливен, София-област, Стара Загора, Хасково, Шумен и Ямбол.

** Отделът съществува към специализираната администрация в 1 ТП на НОИ – Бургас.

*** Отделът съществува към специализираната администрация без обособени сектори в 1 ТП на НОИ – Силистра.

Отделът съществува към специализираната администрация с два обособени сектора в 5 ТП на НОИ – Кюстендил, Ловеч, Пловдив, Търговище и Враца.

Структура на териториално поделение на НОИ – София-град

